هەرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆڵەکان

46

سالّی/ 2008 – بەرگی چل و شەش

چاپی یەکەم/ سالّی 2008

پێڕیست

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (1)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2008/2/10 ل5

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (2)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/2/26 ل13

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی دەستپێك خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/3/10 ل51

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (1) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/3/17 ل69

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (2) خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2008/3/30 ل83

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (3) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/3/31 ل145

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (4) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/2 ل197

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (5) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/4/7 ل257

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (6) خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2008/4/13 ل297

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (7) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/4/14 ل317

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (8) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/16 ل373

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (9) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/4/21 ل443

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (10) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/4/22 ل515

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (11) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/23 ل561

موناقەشەی ساڵی 2008 بکرێت، ئەو بودجەی ساڵی 2007 چۆنیەتی سەرفیەکەی ئەندامی پەرلەمان ئاگاداری ببن و بزانن چۆن سەرف کراوە، ئەگەر بکرێت داوا لە حکومەت بکرێت کە بە زووترین کات ئەوەمان پێ بگات بۆ ئەوەی بیبینین تا لەسەر ئەساسی ئەوە موناقەشەی بودجەی ساڵی 2008 بکەین و، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێمە داوامان لێ کردن، کە ئەوە پێ ی دەڵێن حیساباتی خیتامی، حیساباتی خیتامی حازر بکەن، کەچی حازریان نەکردووە، بەڵام دەکرێت، میزانیەش لەسەرئەوە ڕانەوەستێت، لە بەغداش هەر وابووە، زروفی ئێرەو بەغداش لە کاتی حیساباتی خیتامی تۆزێك وردەکاری زۆری تێدایە، بۆیە ئەوان خەریکن، بەڵام شتێکی تریشمان لێ داواکردن و گوتمان پێویستە ڕاپۆرتتان هەبێت، شەش مانگ لە ساڵێك دا دوو ڕاپۆرتتان هەبێت، شەش مانگی یەکەم ڕاپۆرتێك بنووسن، ئەو میزانییەی کە خەملێندراوە و لێرە تەسدیق کراوە، کە چۆن سەرف کراوە، بۆ ئەوەی ئەگەر بزانین پێویست دەکات تەدەخول بکەین، کەموکوڕی هەبێت موناقەشەی بکەین لە گەڵتان، ئەوەشیان سەلماند یەعنی لە کۆتایی مانگی حوزەیران دا پێویستە ڕاپۆرتێکمان پێشکەش بکەن لەسەر چۆنیەتی سەرف کردنی میزانیەی 6 مانگی ساڵی 2008 ئەوەشیان سەلماند، حیساباتی خیتامیش وەکو قانونی دەبێت حازر بکەن لەسەر بودجەی 2007 ئەمە کەی حازر دەبێت؟ ئەوەش بەندە بە هەنگاوی خۆیان و کاری خۆیان، تەبعەن ئەوانیش باسی کێشەکانی خۆیان کرد لە گەڵ بەغدا کە چۆن کۆسپ بووە لەبەردەم دواکەوتنی هاتنی بودجە بۆ هەرێمی کوردستان، چەند پێویست دەکات، کە مەشاکلیان هەیە بۆچوونی جیاوازیان هەیە، بە حەقیقەت تەفسیلاتی زۆرەو مەجال نیە ڕەنگە لە کاتی خۆیدا کەوتینە موناقەشەی میزانیە، وەزیری دارایی و پسپۆرانی دارایی خۆیان بتوانن زیاتر ئەو مەسەلەیە باس بکەن، پێویست ناکات زیاتر کاتتان بکوژین، ئەو کات دەتوانن پرسیاریان لێ بکەن و ئەوانیش زیاتر تەفسیل بدەن، ئێستا دەچینە سەر خاڵێکی تر.

خاڵی دووەم: خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژە یاسای دەزگای فرۆکەخانەی مەدەنی لە هەرێمی کوردستان، کە لە لایەن حکومەتەوە پێشکەش کراوە، پێم وایە ئەوەش ئەگەر زۆر نیە؟ وەکو ئیقتراحەکەی کاك فرسەت و کاك غفور کردیان وا دەکەین، کە 29 ماددەیە و ئاراستەی لیژنەی یاسایی و لیژنەی گواستنەوە و ئەندامانی پەرلەمانی دەکەین، بۆ ئەوەی ڕاپۆرتی خۆیان و بۆچوونی خۆیان حازر بکەن بۆ ڕۆژی موناقەشە.

خاڵی سێیەم: خوێندنەوەی یەکەمی وتاری سەرۆکی هەرێمی کوردستان دەربارەی کاری ڕۆژنامەگەری لە کوردستان، ژمارە (35) ساڵی 2007. من حەز دەکەم، ئەو نامەیەی بەرێز سەرۆکی هەرێم کە ئاراستەی ئێمە کراوە بخوێندرێتەوە، فەرموو کاك عەونی.

بەڕێز عونی کمال سعید بزاز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆڵەکان

٥٠

سالّی/ ٢٠٠٨ — بەرگی پەنجا

چاپی یەکەم/ سالّی ٢٠٠٩

پێڕیست

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٣) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١١/٥ ل٥

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٤) خولی دووەمی هەڵبژاردن – پێنج شەممە ٢٠٠٨/١١/٦ ل٣٢

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٥) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١١/١٢ ل٥٩

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٦) خولی دووەمی هەڵبژاردن – پێنج شەممە ٢٠٠٨/١١/١٣ ل١١٩

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٧) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠٠٨/١١/١٧ ل١٨١

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٨) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠٠٨/١١/٢٤ ل٢٢٧

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٩) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١١/٢٦ ل٢٠٢

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٠) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠٠٨/١٢/١ ل٣٦١

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢١) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠٠٧/١٢/٢ ل٤١٥

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٢) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١٢/٣ ل٤٨١

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٣) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١٢/٤ ل٥٢٣

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٤) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠٠٨/١٢/٣٠ ل٥٦١

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢١)

سێ شەممە رێکەوتی ٢٠٠٨/١٢/٢

کاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی سێ شەممە رێکەوتی ٢٠٠٨/١٢/٢ ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق بە سەرۆکایەتی بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی) جێگری سەرۆک و, بەڕێز عونی کمال سعید بزاز سکرتێری ئەنجومەن بەوەکالەت, دانیشتنی ژمارە (٢١)ی خولی دووەم, ساڵی (٢٠٠٨) ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی برگە (١)ی ماددە (٢٠) لە پێڕۆی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی ١٩٩٢ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان - عێراق, دەستەی سەرۆکایەتی ئەنجومەن بڕیاردرا دانیشتنی ژمارەی (٢١)ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە کات (١١)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی سێ شەممە رێکەوتی ٢/ ٢٠٠٨/١٢ دا بەم شێوەیە بێت:

١- خستنەڕوو و گفتوگۆکردنی پرۆژە یاسای دەزگای فرۆکەخانەی مەدەنی لە هەرێمی کوردستان کە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشکەش کراوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، بەرنامەی کارمان دەست پێ دەکەین و جەلسەکە دەکەینەوە، خولی دووەمی هەڵبژاردن، ساڵی چوارەمی ٢٠٠٨، خولی گرێدانی دووەم، ژمارەی دانیشتنی ٢١ رۆژی ٢٠٠٨/١٢/٢، بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی برگە ١ی ماددە ٢٠ لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە ١ی هەموار کراوی ساڵی ١٩٩٢ی ئەنجومەنی نیشتمانیی - کوردستانی عیراق، دەستەی سەرۆکایەتی ئەنجومەن بڕیاریدا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە ٢١ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە کاتژمێری (١١) دەقیقەی پێش نیوەڕۆ لە ڕۆژی سێ شەممە رێکەوتی ٢٠٠٨/١٢/٢ دا بەم شێوەیە بێت:

یەکەم: خستنە ڕوو گفتوگۆ کردنی پروژە یاسای دەزگای فرۆکەخانەی مەدەنی لە هەرێمی کوردستان کە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشکەش کراوە.

بەخێرهاتنی بەڕێزان کاك تاهیر هەورامی بەڕێوبەری گشتی فرۆکەخانەی هەولێر، بەڕێز کاك کامران أحمد عبدالله سەرپەرشتیاری دەزگای فرۆکەخانەی سلێمانی دەکەین، بەخێر بێن سەرچاوان، داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەین، تەشریف بێنن بۆ شوێنی خۆیان و هەروەها لیژنەی شارەوانی و گواستنەوە، لیژنەی یاسایی بۆ خوێندنەوەی یاساکە، ماددەی ١ بە کوردی و بە عەرەبی بیخوێننەوە، پاشان ڕای لیژنەی موشتەرەکیش بخوێندرێتەوە، کاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێستا یاسایەکە بە کوردیەکەی دەخوێنینەوە وەك هەنگاوی یەکەم، بەڵام ئیحتیماڵە هەندێك وشەی تیا بێت لە وەرگێرانەکەی دا لە هەندێك شوێن دا وەکو پێویست نەبێت، لەبەرئەوە ئیعتیمادی ئەساسی کراوەتە سەر عەرەبیەکە بۆ موناقەشە، بەڵام کوردیەکە وەرگێڕانێك ئێمە دەخوێنینەوە.

دەروازەی یەکەم

حوکمەگشتییەکان

بەشی یەکەم

(پێناسەکان)

ماددەی یەکەم: مەبەست لەم وشەو دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە:-

١- هەرێم: هەرێمی کوردستان - عێراق.

٢- ئەنجومەنی وەزیران: ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان - عێراق.

٣- وەزارەت: وەزارەتی گواستنەوە لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

٤- وەزیر: وەزیری گواستنەوە لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

٥- دەزگا: دەسەڵاتی فڕۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

٦- ئەنجومەن: ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا.

٧- سەرۆکی دەزگا: سەرۆکی دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانی هەرێمی کوردستان - عێراق.

٨-نەخشەسازی بنچینەیی فڕۆکەخانە: نەخشەسازیو هێلکاریەکانی ئاکارە بنچینەییەکانی فڕۆکەخانەو پاشکۆکانی پێش دامەزراندنو پاش دامەزراندنیو فراوانکردنی ئایندەی.

٩-بەکارخەری فڕۆکەخانە: هەر کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی، فڕۆکەخانەکە یان بەشێکی دەخاتەکار.

١٠- وەبەرهێنەری فڕۆکەخانە: کەسێکی سروشتی، یان مەعنەوی کە فڕۆکەخانەکە وەبەردەهێنێو بەڕێوەی دەبات چ خودی خۆی، یان بەهۆی کەسان، یان لایەنی پەیوەست بەخۆی.

١١- بەکارخەری ئاسمانی (وەبەرهێنەر): هەرکەسێکی سروشتی یان مەعنەوی، یان دەزگا یان کۆمپانیا، ئەرکی بەکارخستنی فڕۆکە دەگرێتە ئەستۆ، بۆ مەبەستەکانی گواستنەوەی ئاسمانی ناوخۆیی، یان نێودەوڵەتی بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆیان یان بەشێوەیەکی بەکرێدان یان پێشکەشکردن یان بەکارخستنی خزمەتگوزاریەکانی ئاسمانی یان هەر کارگوزارییەکی دیکە، چ بۆ حیسابی خۆی بێ یان لەبری کەسێکی دیکە یان دەزگایەك یان کۆمپانیایەکی دیکەو دەستەی فڕۆکەوانەکان ملکەچی فەرمانەکانی دەبن.

١٢- خزمەتگوزاریەکانی سەرزەوی: مەبەست لە خزمەتگوزاری سەرزەوی هەموو ئەو خزمەتگوزاریانەیە کە لە فڕۆکەخانەکان پێشکەش دەکرێن بەهۆی کۆمپانیاکان یان دامەزراوەکانی تایبەتمەند کە لەلایەن

دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراقی پشتی پێ دەبەستڕێ بۆ پێشوازیکردنو ڕاگواستنی فڕۆکەو ڕێبواران‌و ئەوەی فڕۆکەوانەکان دەیگوازنەوە لە کەل‌وپەل‌و کالاوپۆستە لەوانەش داگرتن‌و بارکردن‌و هەروەها بار بوو کردنی فڕۆکەکان بەخواردنەوەو کەرەستەکانی خواردەمەنی شتی دیکەش، هەر لەدەرەوەی بالاخانەکانی فڕۆکەخانەو لەناو شوێنی جولانەوەی فڕۆکەکان تاوەکو سەرکەوتن بۆ ناوفڕۆکە بەرلەفڕینی‌و ئەو کەرەستانەی ئەو خزمەتگوزاریانەی پێ پێشکەش دەکرێ دەبێ هاوشێوەی ئەو تایبەتمەندییە پێوانەییانە بێ کەلەلایەن دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراقی بۆ هەموو خزمەتگوزارییەکان پشتی پێ ببەسترێ.

١٣- پێوانەکانی نێودەوڵەتی: هەرچییەك لەپاشکۆکان‌و قەوانەکانی ڕێکخراوی فڕۆکەوانی شارستانی نێودەوڵەتی (ICAO) هەموارکراوەکانی دا هاتبێت.

١٤- پێوانەکانی ناوخۆیی: هەر پێوانەیەك لەیاسای فڕۆکەوانی شارستانی‌و هەموارکراوەکانیدا هاتبێت لەگەڵ لەبەرچاوگرتنی دەسەلاتەکانی هەرێم لەم مەیدانەدا بەجۆرێك لەگەڵ دەقەکانی دەستووری عێراقیدا ناکۆك نەبێت.

١٥- فڕۆکەخانە: ڕووپێوێکی دیاریکراوە لەسەر ڕووبەری زەوی یان ئاو لەوانەش بالاخانەو دامەزراوو کەرەستەکانی تایبەتکراوە سەراپای یان بەشێکی بۆ گەیشتن‌و جێهێشتنی فڕۆکەکان یان لەبەر جوولانەوەیان لەسەر ڕووبەری زەوی.

١٦- فڕۆکەخانەی نێودەوڵەتی: فڕۆکەخانەیەکە حکومەتی هەرێم لە هەرێمەکەی خۆیدا دایدەمەزرێنێ بۆ هاتنەناوو دەرچوونی جوولانەوەی ئاسمانی نێودەوڵەتی‌و، وەرگرتنی هەموو ڕێکارەکانی پەیوەست بە گومرگ‌و کۆچکردن‌و تەندروستی‌و کەرەنتێنە-قورمێنە لەوانەش بەرگرتن لە ئاژەڵ‌و ڕووەك، زۆر ڕێکاری هاوشێوەی دیکەش.

١٧- ڕێپێدان: ڕەزامەندییەکە کە دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی دەریدەکات بۆ ئەنجامدانی چالاکیەکی دیاریکراو کە دەکەوێتە چوارچێوەی تایبەتمەندییەکانی.

١٨- ڕێبەری فڕۆکەخانە: ئەو ڕێبەرەی دەسەلاتی فڕۆکەخانەکان دەریدەکات، ئەو پرەنسیپە بنچینەییانە لەخۆی دەگرێ کە لە پێڕەو وپارێزنامەو ڕێنماییو ڕێساکانی پێویست کە دەبێ پەیڕەوی بکرێ، داهاتووە، لەپێناو سەلامەتی‌و ئاسایشی فڕۆکەخانەو فڕۆکەکان.

١٩- ڕێپێدان بەفڕۆکەخانە: ڕەزامەندییەکانی دیاریکراوە دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی دەریدەکات بۆ ئەوەی پرۆسەی بەکارخستنی فڕۆکەخانە بگرێتە ئەستۆ.

٢٠- مۆڵەتدان: باوەڕنامەیەکە یان ڕێگەپێدانێکە دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق دەیداتە کارمەندانی کەرتی فڕۆکەوانیی شارستانی، ئەوانەی سروشتی کارەکانیان پێویست بەهەبوونی باوەڕنامە یان ڕێپێدان دەکات، بەپێی ئاستەکانی بڕیار لێدراوی نێودەوڵەتییەوە.

٢١- جوولانەوەی ئاسمانی: هەموو فڕۆکەکانی بەئاسمانەوەن، یان لەناوچەی فڕۆکەخانە مانۆڕدەگرن.

٢٢- شوێنی مانۆڕگرتن (سووڕانەوە) لە فڕۆکەخانە: ئەو شوێنەیە بۆ فڕین‌و نیشتنەوەو جوولانەوەکانی دیکەی پەیوەست بە فڕین‌و نیشتنەوە بەکاردێت بەدەر لە گۆڕەپانی وەستانی فڕۆکەکان.

٢٣- فڕۆکە: هەر ئامێرێك بتوانێ لە ئاسمان بمێنێتەوە بەهۆی کاردانەوەکانی هەوا، نەوەك بەهۆی ئەو کاردانەوانەی لەسەر ڕووبەری زەوی ڕەنگدەداتەوە، هەموو نەفەرهەڵگرەکانی هەوا دەگرێتەوە وەکو بالۆنەکان‌و فڕۆکەکانی چارۆگەدارو ئەو فڕۆکانەی کە باڵەکانیان دەجوولێتەوە هەتادوایی..

٢٤- ڕێککەوتننامەی شیکاگۆ: ڕێککەوتننامەی فڕۆکەوانی شارستانی نێودەوڵەتی کە لە شیکاگۆ لە ٧/کانوونی یەکەمی/١٩٤٤ مۆرکراوەو بەیاسای ژمارە(٦)ی ساڵی ١٩٤٧و پاشکۆو قەوانەو پرتۆکۆڵەکانی تایبەت بە هەموارکراوەکانی پەسندکراوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرموو بە عەرەبیەکەی بخوێنەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الاول

أحكام عامة

الفصل الاول

تعاريف

المادة الاولى:يقصد بالكلمات والتعابير التالية المعانى المبينة أزاءها لآغراض هذا القانون: -

١ ـ الاقليم: اقليم كوردستان ـ العراق.

٢ ـ مجلس الوزراء: مجلس وزراء اقليم كوردستان ـ العراق.

٣ ـ الوزارة: وزارة النقل فى اقليم كوردستان ـ العراق.

٤ ـ الوزير: وزير النقل فى اقليم كوردستان ـ العراق.

٥ ـ المؤسسة: سلطة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق.

٦ ـ المجلس: مجلس ادارة المؤسسة.

٧ ـ رئيس المؤسسة: رئيس مؤسسة المطارات المدينة لاقليم كوردستان ـ العراق.

٨ ـ التصمصم الاساسى للمطار: التصاميم والمخططات للمعالم الاساسية للمطار وملحقاته قبل الانشاء وبعده والتوسع المستقبلى.

٩ ـ مشغل المطار: أى شخص طبيعى أو معنوى يقوم بتشغيل المطار أو جزء منه.

١٠ ـ مستثمر المطار: الشخص الطبيعى أو المعنوى الذى يقوم باستثمار المطار وادارته سواء بنفسه له أو بواسطة اشخاص أو جهات تابعين له.

١١ ـ المشغل الجوى: (المستثمر): أى شخص طبيعى أو معنوى أو مؤسسة أو شركة يتولى/ تتولى مهام تشغيل الطائرة لاغراض النقل الجوى المحلى أو الدولى بشكل مباشر أو غير مباشر أو بصيغة تأجير أو يقدم/ تقدم أو يشغل/ تشغل خدمات جوية أو أية ترتيبات أخرى وسواء كان ذالك لحسابه/ لحسابها أو نيابة عن شخص أو مؤسسة أو شركة أخرى وتخضع هيئة قيادة الطائرة لآوامره/ لاوامرها.

١٢ ـ الخدمات الارضية: يقصد بالخدمة الارضية جميع الخدمات التى تقدم في المطارات بواسطة شركات أو منشآت متخصصة ومعتمدة من سلطة الطيران المدنى العراقى لاستقبال وترحيل الطائرات والركاب وما تنقله الطائرات من أمتعة وبضائع وبريد بما فى ذلك تفريغها وتحميلها وكذلك تموين الطائرات بالمشروبات والمواد الغذائية وغيرها بدءا من خارج أبنية المطار داخل منطقة تحرك الطائرات وحتى الصعود الى الطائرة قبل الاقلاع وتكون المعدات التى تقدم بها هذه الخدمات مطابقة للمواصفات القياسية المعتمدة من سلطة الطيران المدنى العراقى لكل خدمة.

١٣ ـ المعايير الدولية: كل ما هو وارد فى ملاحق ومستندات منظمة الطيران المدنى الدولى (ICAO) وتعديلاتها.

١٤ ـ المعايير المحلية: كل معيار ورد بقانون الطيران المدنى العراقى وتعديلاته مع الاخذ بنظر الاعتبار صلاحيات الاقليم فى هذا المجال وبما لا يتعارض مع نصوص الدستور العراقى.

١٥ ـ المطار: مساحة محددة على سطح الارض أو الماء بما فيها من مبان ومنشآت ومعدات مخصصة كليا أو جزئيا لوصول ومغادرة الطائرات أو لحركاتها على سطح الارض.

١٦ ـ المطار الدولى: مطار تعينه حكومة الاقليم فى أقليمها لدخول وخروج الحركة الجوية الدولية، وتتخذ فيه الاجراءات المتعلقة بالكمارك والهجرة والصحة والحجر الصحى بما فيه حجر الحيوانات والنباتات وغيرها من الاجراءات المشابه.

١٧ ـ الترخيص: موافقة تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقى لشخص طبيعى أو معنوى لمزاولة نشاط معين يدخل فى نطاق اختاصاصاتها.

١٨ ـ دليل المطار: الدليل الذى تصدره سلطة المطارات والذى يتضمن المبادىء الاساسية الواردة فى الانظمة واللوائح والتعليمات والقواعد اللازمة الواجب اتباعها لتأمين سلامة وأمن المطار والطائرات.

١٩ ـ ترخيص المطار: موافقة محددة تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقى لشخص طبيعى أو معنوى للقيام بعملية تشغيل المطار.

٢٠ ـ الاجازة: شهادة أو رخصة تمنحها أو تعتمدها سلطة الطيران المدنى العراقى للعاملين فى قطاع الطيران المدنى ممن تتطلب طبيعة عملهم حيازة شهادات أو رخص وفقا لمستويات مقررة دوليا.

٢١ ـ الحركة الجوية: جميع الطائرات المحلقة، أو العاملة فى منطقة المناورات فى المطار.

٢٢ ـ منطقة المناورات فى المطار: ذلك الجزء من المطار المستخدم لاقلاع الطائرات وهبوطها و تحركاتها الاخرى المتعلقة بالاقلاع والهبوط وذلك باستثناء ساحة وقوف الطائرات.

٢٣ ـ الطائرة: أى آلة في استطاعتها أن تستمد بقاءها فى الجو من ردود فعل الهواء وليس بسبب ردود فعل الهواء المنعكسة من سطح الارض، وتشمل كافة المركبات الهوائية مثل المناطيد والبالونات والطائرات الشراعية والطائرات ذات الاجنحة المتحركة وما الى ذلك.

٢٤ ـ اتفاقية شيكاغو: اتفاقية الطيران المدنى الدولى الموقعة فى شيكاغو في ٧/ كانون أول/ سنة ١٩٤٤ والمصادق عليها بالقانون رقم (٦) لسنة ١٩٤٧ والملاحق والمستندات والبروتوكولات الخاصة بها وتعديلاتها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

بەڕێز وەختى بە عەرەبى دەخوێندرێتەوە، يەعنى (الاقليم:) دواتريش (كوردستان ـ العراق) بەو شێوەيە (الاقليم: اقليم كوردستان ـ العراق) (مجلس الوزراء: مجلس وزراء اقليم كوردستان ـ العراق).

پێويستە ئەوە ئيشارەى پێ بكرێت، بۆ ئەوەى لە پرۆتۆكۆڵ تەسجيل بێت، ئێستاش رەئى ليژنەى موشتەرەك چيە؟ فەرموو مام رشاد.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ڕاپۆرتەكەمان موشتەرەكە لە نێوان هەردوو ليژنەى ياسايى و ليژنەى گواستنەوەو گەياندن، لەبەرئەوە ئێمە هيچ تێبينيەكمان نيە لەسەر ئەو ماددەيە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

بێ گومان ئەو ياسايە هەر بەشێوەيەكى گشتى و بە تايبەتى ئەو ماددەيە كە ماددەى تەعريفاتە، تا بڵێى ماددەيەكى پسپۆرى و فەنيە، هيچى لەخۆوە دانەنراوە، هەمووى پەيوەندى بە كۆمەڵێك ئيتيفاقيات و پرۆتۆكۆلات هەيە، بۆيە ئێمە وەكو ليژنەى هاوبەش هيچ تێبينيەكمان لەسەرى نيە و زۆر تێرو تەواو لەسەر خۆيەتى و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

بەڕێزان ئەو كەسانەى دەيانەوێت قسە بكەن؟ كاك د.نورى فەرموو.

بەڕێز د.نورى جميل تاڵەبانى:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من ناچارم لەسەر نوسخە عەرەبيەكەى هەندێك تێبينى دەربخەم، چونكە بەداخەوە نوسخە كورديەكەى زۆر بەشێوەيەكى نادروست وەگێڕدراوە، لە بڕگەى ٥ دا نووسراوە (المؤسسة: سلطة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق)، مونەسەسە وەك لە قانونەكەدا دەركەوتووە پێويستە بوترێت (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق) نەك سولتە، چونكە سولتە بە مانای دەسەڵات دێت، لە وەرگێڕانيشى بۆ

کوردیەکەی موئەسەسە بەداخەوە کراوە بە دەزگا، بەڵام خۆی دامەزراوەیە، لە کوردی دا دەبێت بگوترێت دامەزراوە نەك دەزگا، لە بڕگەی ١٢دا لە کۆتایی بڕگەکەدا نووسراوەو دەڵێ (قبل الاقلاع وتكون المعدات التی تقدم بها هذه الخدمات مطابقة للمواصفات.....) پێویستە بکرێت بە (قبل الاقلاع علی ان تكون المعدات التی تقوم بها هذة الخدمات مطابقة للمواصفات القياسية) وەکو شەرتێك لەسەر ئەو دامەزراوە، لەبڕگەی ٢٣ دا (الطائرة: أی آلة في استطاعتها أن تستمد بقاءها.....) خۆی چاکترە بووترێت (أی آلة تستمد بقاءها) پێویست ناکات ئەو بووترێت (فی استطاعتها أن)، هەرخوارەوەی دێری سێیەمی هەمان بڕگە نووسراوە (وتشمل كافة المركبات الهوائية مثل .....) باشترە بڵێین (كالمناطيد) لە جیاتی (مثل) مکە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاك د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵا منیش هەر لەسەر خاڵی پێنجەم لە پێناسەکان کە هاتووە وشەی دەسەڵات کە (السلطة) بە عەرەبیەکەی نووسراوە، من پێم وایە ئەمە زیادەیە هەر وەکو تێبینی کاك د.نوری بێت، بە تایبەتی ئەگەر تەماشای خاڵی حەوتەم بکەین، خاڵی حەوتەم بۆخۆیان دیسانەوە دەڵێن (رئيس المؤسسة: رئيس مؤسسة المطارات المدينة لاقليم كوردستان - العراق) کەواتە وشەی سوڵتە لێرە زیادە، پێویست ناکات، لە کوردیەکەیشی هەر وا نووسراوە، (سەرۆکی دەزگا: سەرۆکی دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانیە)، کەواتە لە جیاتی بڵێین دەسەڵاتی فڕۆکەخانەکانی، لە ٥ بڵێین (دەزگا: دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمی کوردستان - عیراق) من پێم وایە دەزگاش دروستە بەکاربێت یان دامەزراوەش بێت، بەڵام پێم وایە دامەزراوە ئەسڵەن وەرگێڕدراوە لە عەرەبیەوە، دامەزراوە یەعنی موئەسەسە، وشەیەکی عەرەبیە و کراوەتە کوردی، بەڵام دەزگا لە کوردی دا بەکارهاتووە لە جیاتی موئەسەسە، دەتوانین دەزگاش وەکو خۆی کە چۆن بەکارهێنراوە، هەر دەزگاکە بمێنێت، بەڵام وشەی دەسەڵات زیادە لێرە و پێویست ناکات وشەی دەسەڵات هەبێت لە جیاتی ئەوە دەزگا بنووسرێتەوە باشترە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

بۆ ئەوەی زۆر تیکرار نەبێتەوە عەرەبیەکە دەکەینە ئەساس، چونکە لە حکومەتەوە پرۆژەکە بە زمانی عەرەبی هاتووە، کوردیەکەش دەخوێنینەوە، بەڵام زیاتر عەرەبیەکە جێگای دەنگدانە لەسەری و پاشان بە کوردیەکەی، کاك جعفر فەرموو.

بەڕێز جەفر مصطفى معروف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دوو تێبینیم هەیە لەسەر بڕگەی ٩ی ماددەکە، خۆی ئەو مەتارە لە پێناسەکە دەبوایە شتێکی تر بوترایە، بڕگەیەکی ئیزافی هەبووایە و پێناسەی ئەمنیەکە بکرایە، پێناسەی لایەنی ئەمنی نەکراوە لێرە، حەقە پێناسەی لایەنی ئەمنیەکەی بکرێت، ئەم ئەرزی ناو مەتار ئەگەر بکرێت جەویەکە دیاری بکرێت، کێ مەسئولە لەلایەنی ئەمنی، ئەمە یەك، دووەم: لە بڕگەی ٩ ئەگەر ئەو بڕگەیە بە پێی ئەو پێناسەیە بێت یان دەبێت ئەو کەسە کە دەڵێت بەکارخەری فڕۆکەخانە، ئایا ئەو کەسە مەسئولی یەکەمە لەو ئیشە؟ یان پێویستە ئەو ئیلتیزامی هەبێت بەلایەنی پەیوەندارەوە، چونکە لە فڕۆکەخانە هەرکەسێك هەستێت بە ئارەزووی خۆی بەکاری بهێنێت، ئەوە خەتەرێکی گەورەیە، لەڕووی ئەمنیشەوە دیسانەوە خەتەرە، ئایا ئەو کەسە مەسئولی یەکەمە یان دەبێت ئیلتیزام بکات بە لایەنی پەیوەندارەوە بە بەکارخستنی ئەو فڕۆکەخانەیە؟ زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ئیلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دوو مولاحەزەم هەیە، مولاحەزەی یەکەم بە گشتی لەسەر یاسایەکەیە، ئەو یاسایە هیچ ئیشارەتێکی نەداوە بەهەڵوەشاندنەوەی یاسای ژمارە ٢٠ی سالی ٢٠٠٣ ی تایبەت بە فڕۆکەخانەی هەولێری نێودەوڵەتی .....

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

تکایە ئەوە لە ماددەکانی دواوە دێت، ئەمە تەعریفەکانە، ئێستا باس لە ماددە یەك دەکەین، هەیە کاکە، ئەوە لە راپۆرتی هاوبەش هەیە، كاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ئیلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بڕگەی ٥ و ٣ یەکێکیان بگۆڕدرێت بۆ ئەوەی موتەجانس بن لەگەڵی، یان سوڵتە ببێتە ئیدارە یان ئیدارە ببێتە سوڵتە، بڕگەی ١٦ کە دەڵێت (مطار تعينه حكومة الاقليم.....) بە رەئی من ببێتە (تأسسه) باشترە لە (تعينه) هەروەها (لدخول وخروج الحركة الجوية الدولية)، بڕێك عیبارەتەکە رەکیکە، من پێم وایە ببێتە (امام حركة الطيران) یان ببێتە (أمام الملاحة الجوية) بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵلا من هەر لەسەر بڕگەی ١٣ کە (ICAO) بە رەئی من ئەگەر بەکاملی کەلیمەکەش بنووسرایە باشتر بوو (International Civil Air Organization) ئەوە بنووسرایە باشتر بوو، بۆ ئەوەی خەڵک بزانێت ئەو (ICAO)یە چیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك کریم فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونەکانی د.نوریم هەیە، تەنها موئەسەسە کە پێناسە دەکرێت لە بڕگەی ٥ لە جیاتی سوڵتە بگوترێت (مؤسسة المطارات المدنية) یەکسەر، چونکەِ موئەسەسە وشەیەکی موتلەقە، لێرە تەخەسوس کراوە بۆمەتارات، سەبارەت بە مەسەلەی ئەوەی کە لە کودریەکەی دامونەسەسە بە دامەزراوە دێت، بەڵام دەزگا بۆ جیهازە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

عەرەبیەکەی ئەساسە، لیژنەی یاسایی وەڵامتان بۆ ئەو پرسیارانەی ئەندامانی پەرلەمان، فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(المؤسسة) کورتکراوەی ئەو دەزگایەیە کە هەیە، فعلەن (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم) ئەگەر وشەی سوڵتە بکرێتە موئەسەسە باشترە و لەجێی خۆیەتی، مەبەستیش فعلەن ئەو دەزگایەیە لە هەر شوێنێك ئەگەر باسی ئەو دەزگایە کرا تەنها کەلیمەیموئەسەسەی بۆ بەکاردەهێنین، بە نیسبەت ئیلغای قانونی ژمارە ٢٠ ئێمە وەکو ماددەیەکی موزافە ئیشارەتمان پێی کردووە لە تەقریرەکەی خۆمان، لە کاتی خۆی باسی دەکەین، تەفاسیلی کەلیمەی (ICAO) بە رەئی ئێمە ئەوە بە عەرەبی نووسیومانە پێویست ناکات بە ئینگلیزیش بنووسرێت، مەسەلەی تەعریفی لایەنە ئەمنیەکە کاك شێخ جعفر باسی کرد، لەبەرئەوەی لە تەعاریف چی دەنووسین؟ ئەو شتانە دەنووسین کە لە ناو یاسایەکە چەند جارێك دووبارە دەبێتەوەو پێویست بە ئەوە دەکات بە کورتی بیڵێین، بۆیە بە پێویستمان نەزانی ئەوە بنووسین، تێبینیەکانی تریش هەمووی زمانەوانی بوون، سیاغە بوون، دەتوانین سوودی لێ وەربگرین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئێستا بۆ کەلیمەی سوڵتە دیارە لیژنەی یاسایی موافقە ببێتە موئەسەسە، فەقەرەی ٥ دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە سوڵتە ببێتە موئەسەسە؟ تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە؟ کاك سعد فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەبیعی ئەو تەعاریفانە جەنابیشت باسی کرد غەیری ئیقلیم وەزیر و موکینە ئەو تەعاریفانە تەعاریفی ستانداردن، لە نەمازجی قەوانینی تر وەرگیراون، لە ئیماراتی و ئەمریکی، بەڵام برادەران دیارە لە مەسەلەی موئەسەسەکە پێیان باشە کە سوڵتەکە لابچێت، ئەگینا موئەسەسە تەسمیەکەیە، خۆی دەسەڵاتی مەتارە، هیچ ئەشکال نیە، بەڵام هەر ئیسرار دەکەن و پێیان باشە ئەوە با وەکو گوتەنی لەبەرخاتری ئەوان بگۆڕدرێت، بۆ ئینگلیزیەکەش ئەوە زۆر کێشە نیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

لە هەر دوو حاڵەت دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵە سوڵتە ببێتە موئەسەسە تکایە دەستی بەرزبکاتەوە؟ نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو کاك ئاریز.....

دەنگەکەی دەرنەچووە.....

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە تەعریف کراوە، موئەسەسەیان تەعریف کردووە، دەڵێ مەعنای ئەوەیە لەبەرئەوە ئێستا ئەو بەڕێزانەی ڕازین سوڵتە نەمێنێ و بۆ نموونە وەکو موئەسەسە بێت، تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە؟ ١٥ کەس لەگەڵە، کێ لەگەڵ ئەوەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە تەعریفەکە، دەستی بەرز بکاتەوە تکایە؟ زۆرینە لەگەڵ ئەوەیە تەعریفەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، سوپاس، ئێستا کۆی ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵیەتی ماددەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە تکایە دەست بەرزبکاتەوە؟ بەزۆرینەی دەنگ قەبوڵ کرا و دوو دەنگ دژە، زۆر سوپاس، بۆ ماددەکەی تر کاك زانا فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی دووەم

چوارچێوەی حوکمەکانی ئەم یاسایە

ماددەی دووەم:

حوکمەکانی ئەم یاسایە بەسەر هەموو فرۆکەخانە شارستانیەکانی هەرێمی کوردستان پیادە دەکرێ.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە ماددەی دووەم بە عەرەبی بخوێننەوە، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثانی

نطاق سریان أحکام القانون

المادة الثانیة:

تسری أحکام هذا القانون علی کافة المطارات المدنیة فی اقلیم کوردستان.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە؟ کاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش لەگەڵی داین هیچ تێبینیەکمان نیە لەسەری، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێز کێ دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکات تکایە، باشە، جەنابی وەزیر مولاحەزەیەکتان هەیە لەسەری؟ فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم باشە بۆ ماددەو برگەو بابەتەکانی لەمەودواش لەبەرئەوەی ئەو بەیانیە ئێمە کۆبوونەوەمان کرد هەرچی مولاحەزات و سەرنج و تێبینی هەبوو لەسەر راپۆرتە هاوبەشەکە درا، بۆیە هەرچی ئەوان دەیڵێن ئەوە رەئی حکومەت و لیژنەی هاوبەشە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

نا، نا ئەوەی دەستی بەرزنەکاتەوە دوای ئەوە ناتوانێت قسە بکات، هیچ مومکین نیە وەختێ مەجال دەبێت ئەو کات با ناوی بنووسین بەسەر سەرچاو، ئەگەرنا دوای ئەوە داوای لێ بووردن دەکەم، ئێستا ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە وەکو لە مەشروعە ئەساسیەکە هاتووە، کێ لەگەڵیەتی دەستی بەرزبکاتەوە، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە؟ بە کۆی دەنگ پەسەند کرا بۆ ماددەی سێ تکایە، کاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی سێیەم: لەمیانەی جێبەجێکردنی کارەکانی کارایی‌و دەسەڵاتەکانی، دەزگا بەهەموو ڕێساو بەرزەفتکاری‌و ڕێنماییەکانی کە دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق دەریدەکات‌و پەیوەستە بەسەڵامەتی‌و ئاسایشی فرۆکەوانی شارستانی و پشت بە پێوانە نێودەوڵەتیەکان دەبەستێ بەجۆرێك نابێ پێچەوانەی دەقەکانی ئەم یاسایە بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

المادة الثالثة: خلال تنفيذها لاعمالها وممارستها لصلاحياتها، تلتزم المؤسسة بكافة القواعد والضوابط والتعليمات التى تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقى المتعلقة بسلامة وأمن الطيران المدنى المستندة الى المعايير الدولية وبما لا يتعارض مع نصوص هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

رەئى ليژنەى هاوبەش چيە؟ فەرموو كاك رشاد.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

هەندێك گۆڕانكارى تێدا كراوە لەو راپۆرتەى كە هاوبەشە لە نێوان ليژنەى ياسايى و ليژنەى گواستنەوە، بەو شێوەيە دارێژراوەتەوە:

المادة الثالثة: تلتزم المؤسسة بكافة القواعد والظوابط والتعليمات التي تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقي المتعلقة بسلامه وأمن الطيران المدني المستندة الى المعايير الدولية وبما لايتعارض مع نصوص هذا القانون.

بەس موقەدیمەكەى كە لێرە (خلال تنفيذها لاعمالها وممارستها لصلاحياتها) ئەوەندە حەزف كراوە ئەوەى تر وەكو خۆيەتى، زۆر سوپاس.

كێ دەيەوێت لەسەر ئەو ماددەيە قسە بكات؟ باشە، جەنابى وەزير پێشتر ئيشارەى پێ كرد موافقن لەگەڵ ئەو مولاحەزانەى كە هەيە، ماددەكە بەو شێوەيەى ليژنەى هاوبەش خوێندیەوە قبوڵ بكرێت؟ زۆر سوپاس بە كۆى دەنگ ئەو ماددەيە قبوڵ كرا بۆ ماددەى ٤ تكايە، فەرموو كاك دلێر.

بەڕێز دلێر محمد شريف:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

دەروازەى دووەم

دەزگاى فرۆكەخانەى شارستانيى هەرێمى كوردستان

بەشى يەكەم

دامەزراندن

ماددەى چوارەم: بەپێى ئەم ياسايە دەزگايەك دادەمەزرێ بە ناوى (دەزگاى فرۆكەخانەكانى شارستانيى هەرێمى كوردستان_عێراق) فەرمانبەرێك بە پلەيەكى تايبەتى سەرۆكايەتى دەكات لەلايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوە دادەمەزرێ.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

كاك زانا فەرموو بە عەرەبیەكەى بخوێنەوە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

الباب الثانى

مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان

الفصل الاول

التأسيس

المادة الرابعة: تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة تسمى (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق) يرأسها موظف بدرجة خاصة يتم تعينه من قبل مجلس الوزراء.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

ليژنەى هاوبەش رەئيتان چيە؟ كاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ليژنەى هاوبەش ئەو دوو ماددەيەى يەك خست، بەو شێوەيە:

تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان_العراق) وترتبط بالوزارة وتتمتع بالشخصية المعنوية ولها ميزانية خاصة تورد ضمن ميزانية الوزارة و يراسها موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعية اولية وله خبرة فى هذا المجال ويتم تعيينه من قبل مجلس الوزراء كما تقوم بتعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بناء على توصية من الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ليژنەى هاوبەش رەئى وايە ماددەى ٤ و ماددەى ٥ دەمج بكرێت، ئەوەمان بۆ يەكلابكەنەوە، پاشان ئەگەر دەمج كرا و لەسەرى رێككەوتين، حازرمان كردووە و دەيخوێنينەوە، بەڵام جارى يەكەم دەبێت ئەوەمان بۆ يەكلابكەنەوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

ماددەى ٥ يش بخوێننەوە بۆ ئەوەى بزانن كام ماددەيە دەمج دەكرێت، كاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی پێنجەم: ئەو دەزگایە بەوەزارەتی گواستنەوە پەیوەست دەبێ ، یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگاو بەڕێوەبەرە گشتیەکانی بەبڕیاری ئەنجومەنی وەزیران دادەمەزرێن و لەسەر راسپاردەی وەزیری گواستنەوە، دەزگا کەسایەتیەکی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کاگێری و هونەری هەیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە ئەو ماددە موشتەرەکە بەو سیاغە تازەیەی کە ئامادەتان کردووە بە عەرەبی بیخوێننەوە، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەقی ماددە کۆنەکە دەخوێنینەوە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان باشترە، ئەوجا سیغە نوێیەکەی.

المادة الخامسة: ترتبط المؤسسة بوزارة النقل ويتم تعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين فيها بقرار من مجلس الوزراء بناءا على توصية من وزير النقل، وللمؤسسة شخصية معنوية واستقلال مالى وادارى وفنى.

ئەو سیغە نوێیەی کە هەردوو ماددەکەی تێدایە یەك دەخرێت و بە زمانی عەرەبی دەیخوێنمەوە بەو شێوەیەیە:

المادة الرابعة: تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان_العراق) وترتبط بالوزارة وتتمتع بالشخصية المعنوية واستقلال ادارى والفنى ولها ميزانية خاصة تورد ضمن ميزانية الوزارة و يراسها موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعية اولية وله خبرة فى هذا المجال ويتم تعيينه من قبل مجلس الوزراء كما تقوم بتعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بناء على توصية من الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان بۆ دەمجی ماددەکە ئەگەر مولاحەزەتان هەیە تەنها بۆ ئەوەی ئایا دەمج بکرێت یان نەکرێت؟ ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە کە بڕیارتان دا دەمج بکرێت ئەوجا موناقەشە دەکەین لەسەری، ئەو بەڕێزانەی کە دەیانەوێت قسە بکەن فەرموون.

کاك محمد فرج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ دەمجەکەم، بەڵام کەلیمەی (تۆسس) وابزانم ئیداریەن کەلیمەی ..... .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

جارێ، تەنها دەمج بکرێت یان نەکرێت، دواتر دێینە سەر جوزئیات، کاك د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ئەوەم پێکەوە دەمج بکرێن، بەڵام قسەم هەیە لەسەر شێوەی دەمجەکە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئێستا بەڕێزان دەیخەمە دەنگدانەوە ئێستا ئەو بەڕێزانەی لەگەڵ ئەوەن کە ماددەی ٤ و ماددەی ٥ دەمج بکرێت دەست بەرز بکەنەوە تکایە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە؟ بە کۆی دەنگ قەبوڵ کرا، بەو سیاغە تازەیە تکایە بیخوێننەوە، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان_العراق) وترتبط بالوزارة وتتمتع بالشخصية المعنوية واستقلال ادارى والفنى ولها ميزانية خاصة تورد ضمن ميزانية الوزارة و يراسها موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعية اولية وله خبرة فى هذا المجال ويتم تعيينه ومن قبل مجلس الوزراء كما تقوم بتعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بناء على توصية من الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو دەمجە لە جێی خۆی بوو و دەست خۆشی لە برادەران دەکەین لە لیژنەی یاسایی، من پێم وایە ئێستا لە ناو دەمجەکە دا دوو جار وەزارەت هاتووە، ئەگەر وشەی وەزارەت ئەگەر تیکراری بکەینەوە من پێم وایە زەرەر نیە، چونکە ناوی وەزارەتی نەقل هاتووە، ئەگەر وەزارەتی نەقل لە بیدایەتی هینەکە بووترێت زەرەری نیە، دووەم: باسی خیبرە دەکرێت، خیبرەکە من پێم وایە تەحدید بکرێت باشە بەڵای کەمی ئەوەندە ساڵە، بە نیسبەت ئێمەوە لەوانەیە زۆر هین نەبێت، بەڵام باشە کە دوو، سێ ساڵ دابندرێت باشە، بۆ ئەوەی کەوا بڵێن خیبرەیەی هەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەل ئەو داڕشتنەی لیژنەی قانونیم، بەڵام بە ڕاستی زۆر دوور و درێژە، پێشنیاری ئەوە دەکەم کەوا بکرێت بە سێ بڕگە، چونکە هەندێك شت هەیە کە پێویستە کەوا بە زەقی بخرێتە بەرچاو، بۆ نموونە لە سەرەتاوە کە نووسراوە هەتا دەڵێت (وترتبط بالوزارة .....) ئەوە بڕگەی یەکەم بێت، بەداخەوە

لەبەردەستم دانیە. برگەی (ب) (للمؤسسة شخصية معنوية واستقلال مالی وادارى) ئەوە بەڕاستی شتێکە پێویستە بە برگەیەکی تایبەتی بنووسرێت، ئەوەی تر بکرێت بە برگەیەکی تر باشتر دەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك محمد فرج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج أحمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من قسەم لەسەر تەنسیسە، تەنسیس بۆ ئەشیا و شتومەك دەبێت، ئەمە تەشکیلیە، چونکە دەڵێین ئەم مونەسەسە شەخسیەی مەعنەوی هەیە، شەخسیەی مەعنەوی لەگەڵ ئەشیا دەبێت تەشکیلات بڵێین، (يتشكل المؤسسة .....) شەخسیەتی مەعنەویە ئەشیا نیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕێزدار باپیر كاملا فەرموو.

بەڕێز باپیر كاملا سلێمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەنها تێبینیەکم هەیە لەسەر ١٠ ساڵ شارەزایی، ئێمە ٥ ساڵە مەتارمان دامەزراندووە، کە ١٠ ساڵ شارەزایی..... . لە کوردیەکە دەڵێت ١٠ ساڵ شارەزایی، لابراوە؟ باشە سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

رەئی لیژنەی یاسایی تکایە بەرامبەر ئەو پرسیارە، كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەتەعریفەکە گوتوومانە (الوزارة: وزراة النقل) هیچ وەزارەتێکی تر باس ناکرێت لەو یاسایە، بۆیە زەینت بۆ هیچ وەزارەتێکی تر ناچێت کە وەزارەتی نەقل یەکەم جار بنووسین، سەبارەت بە خیبرە هەموو لایەك شارەزان خیبرەی کوردستانی لە بواری مەتارات هەمووی دوو، سێ ساڵە، ئێستا ئێمە ئەگەر مەرجی خیبرە دابنێین بە ١٠ ساڵ، ٥ ساڵ و ئەوانە، ناچارین خەبیرێکی عەرەب یان ئەجنەبی بهێنین بیکەینە بەڕێوبەری ئەو مونەسەسەیەو ڕێگا لە توانا کوردستانیەکان بگرین، بۆیە با بە ئەوەندە ئیکتیفا بکرێت کە خیبرەی هەبێت لەو بوارە، ئەمە دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە سەلاحیەتێك بدرێتە ئەنجومەنی وەزیران و وەزیری تایبەتمەند لە دەست نیشان کردنی ئەو کەسە و دەرەجە خاسەشە کە پێویست ناکات خیبرەی زۆری بۆ دابندرێت، مەسەلەی دابەش کردنی ئەو ماددەیە، ئەگەر پێویست بێت وارد، بەڵام ماددەکە باش هاتووە و لە جێی خۆیەتی و وازحیشە و لە چەند برگەیەك ناساییە و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ڕای جەنابی وەزیریش بۆ ئەوەی ئایا وەزارەی نەقل بنووسرێت باشترە یان نا؟ ئەگەر مولاحەزەیەكی ترتان هەیە؟ فەرموو كاك سعد.

بەڕێز سعد خالد محمد أمین/وەزیری هەرێم بۆ كاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەوە لە تەعاریف هاتووە، بۆیە وەكو بەڕێز كاك زاناش باسی كرد، داعی نیە و پێویست ناكات كە جارێكی ترلەوێ بگوترێت وەزارەتی گواستنەوە، ئەوەی تریش سەبارەت بە سیاغەی ئەو ماددە نوێیە كە دەمج كراوە، ئێمەش تەبیعی بەشداربووینە لە سیاغەكە، بۆیە ١٠٠٪ تەئیدی دەكەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بەڕێزان ئێستا ماددەكە وەكو خۆی دەخەینە دەنگدانەوە، چونكە ئەو بەڕێزانەی پێشنیاریان كرد كە ئەندامانی تری پەرلەمان ئەوە نەبوون، ئێستا ماددەكە وەكو خۆی كە لە مەشروعەكە هاتووە و لیژنەی موشتەرەكیش دووبارە سیاغەیان كردووەتەوە، وەكو سیاغەی لیژنەی موشتەرەك كێ لەگەڵە تكایە دەستی بڵند بكات؟ فەرموون، كێ لەگەڵ دانیە؟ بە كۆی دەنگ پەسەند كرا، زۆر سوپاس بۆ ماددەی شەشەم تكایە كاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەی ٦:

یەكەم: دەزگا لەم دامەزراوانەی خوارەوەپێك دێت وبۆ هەریەكێكیان فەرمانبەرێك بەپلەی تایبەتی بەرێوەی دەبات.

١- یارمەتیدەری سەرۆكی دەزگا.

٢- بەرێوەبەرایەتی گشتیی فرۆكەخانەی هەولێری نێودەوڵەتی.

٣- بەرێوەبەرایەتی گشتیی فرۆكەخانەی سلێمانی نێودەوڵەتی.

دووەم: ئەرك و دەسەلاتەكانی ئەو دامەزراوە ئاماژە بۆ كراوانەی لە بڕگە (یەكەم)ی سەرەوەدا بەپێرەوی ناوخۆیی تایبەت دیاریدەكرێت، كەئەنجومەنی كارگێڕی دەزگا دەریدەكات و ئەنجومەنی كارگێڕی دەزگا بۆی هەیە بەرێوەبەرایەتی و بەش و هۆبەو یەكەكانی نوێ دابهێنێ یان هەڵیانوەشێنێتەوە و یەكیان بخات بەپێی پێداویستی كارو بەڕەزامەندی وەزیر. لەگەڵ لەبەرچاوگرتنی بەرژەوەندی گشتی وبەرژەوەندی دەزگاكە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة ٦:

أولا: تتألف المؤسسة من التشكيلات الاتية ويدير كلا منها موظف بدرجة خاصة: -

١ - معاون رئيس المؤسسة.

٢ - المديرية العامة لمطار أربيل الدولى.

٣ - المديرية العامة لمطار السليمانية الدولى.

ثانيا: تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة فى الفقرة (أولا) أعلاه بنظام داخلى خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة ولمجلس ادارة المؤسسة استحداث مديريات وأقسام وشعب ووحدات جديدة والغائها ودمجها حسب متطلبات العمل وبموافقة الوزير مع مراعاة المصلحة العامة ومصلحة المؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ليژنەی هاوبەش رەئيتان چيە؟ فەرموو كاك رشاد.

بەڕێز رشاد أحمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەندێك گۆڕانكارى كراوە لەو ماددەيەو بەو شكلەيە داڕێژراوەتەوە:

أولاً/تتألف المؤسسة من التشكيلات الاتية:-

١- رئيس المؤسسة.

٢- معاون الرئيس.

٣- المديرية العامة لمطار اربيل الدولي ويديرها موظف بدرجة خاصة.

٤- المديرية العامة لمطار السليمانية الدولي ويديرها موظف بدرجة خاصة .

٥- مجلس ادارة المؤسسة.

٦- الخبراء والمستشارون .

ثانياً/ تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة (أولاً) اعلاه بنظام داخلي خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة ولمجلس ادارة المؤسسة استحداث مديريات واقسام وشعب ووحدات جديدة والغائها ودمجها حسب متطلبات العمل وبموافقة الوزير مع مراعاة المصلحة العامة ومصلحة المؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ئێستا ئەو بەڕێزانەی دەيانەوێت قسە بكەن، تكايە دەستيان بەرز بكەنەوە، كاك كريم فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی ڕاستی بێت لە ماددەی پێشوو کە ماددەی چوارە هەر دوو ماددە دەمج کران، ڕەئیسی موئەسەسە بۆ دەرەجەی خاسەیە، نازانم لێرە چۆن مودیریەی عامەی مەتاری هەولێر و مودیریەی عامەی مەتاری سلێمانی عەینەن بە هەمان شێوە بە دەرەجەی خاسەن؟ لە هەمان کاتدا ئێمە ئەگەر بگەڕێینەوە سەر قانونی وەزارەتی نەقل لەوێ مودیریەی عامەی مەتاری هەولێر بە دەرەجەی مودیری عامە، بە دەرەجە خاسە نیە، دەرەجەی خاسەش مەعلومە لای جەنابتان دەرەجەی خاسە یەعنی وەکیلی وەزیر، سەبارەت بە (ثانیا) لەوێ هاتووە و دەڵێت هەیئە یان مەجلسی ئیدارە بۆی هەیە نیزامی داخلی دەربکات، بەڕاستی دەرکردنی نیزامی داخلی نیزام خاس، لە دەسەڵاتی ئەنجومەنی وەزیرانە، لە دەسەڵاتی وەزارەتیش نیە، نەک ئیداریەکی خاسی موئەسەسەیەک، بۆیە پێم باشە ئەو لەو دوو مولاحەزەیە ڕاست بکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

شێخ فتاح فەرموو.

بەڕێز شێخ فتاح عبدالله نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵا من مولاحەزەیەکی بچووکم هەیە کە ڕوو دەکەمە لیژنەی قانونی، کە من پێم وابوو ئەو سیغەیە بگۆڕی بە شێوەیەکی تر، چونکە نووسراوە (أولاً/تتألف المؤسسة) من پێم وایە موئەسەسە تەئلیف ناکرێت، موئەسەسە تەشکیل دەکرێت، دەبێت بگوترێت (تشکل المؤسسة من التشکیلات الاتیة) چونکە تەئلیف بۆ نووسینە، ئەو تەتەئەلەفە لە جێی خۆی نیە، هەقە بیکەن بە (تشکل)، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیەکەی من هەمان تێبینیەکەی کاك کریم بحریە، دەربارەی موديری عامەکان، بەڵام پێم وایە ڕەئیسی موئەسەسە پێشتر گوتمان دەرەجەی خاسەیە، مەعاونی ڕەئیسیش من پێم وایە لێرە دەبێت تەئکیدی لێ بکەینەوە کە ئەویش دەرەجەی خاسەیە، فەرقی هەیە لەگەڵ موديری عامەکان، موديری عام دەرەجی موديری عامە پێویست ناکات دەرەجەی خاس دابنێین، یەعنی یان دەبێت ناوێکی تر بە ئایبەتی کاك کریم شەرحی کرد ئێمە لە یاسای وەزارەتی گواستنەوە ئێمە تەحیدیمان کردووە، موديری عام بەڕێوبەرایەتی گشتی مەتار دەکات، لەگەڵ ڕێزو سوپاسم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

د.شكريه فەرموو.

بەڕێز د.شكريه رسول ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من چەند تێبينيەكم هەيە دەربارەى ماددەى ٦، لێرەدا جەخت لەسەر ئەوە بكرێت كە بڕوانامەى زانكۆيى و پسپۆريشى هەبێت، دووەم: من لەگەڵ ئەوە نيم هەرچى دادەمەزرێ دەبێت بە دەرەجەى خاسە بێت و پسپۆريشى هەبێت، خاڵێكى تر دەربارەى ئەوەى لێژنەى هاوبەش نووسراوە (شارەزاگەل و ڕاوێژكار) يان لە زمانى كوردى دا ناوترێت (شارەزاگەل) هەر شارەزاو ڕاوێژكار دەوترێت، خاڵێكى ترم هەر دەربارەى لێژنەى هاوبەش بە عەرەبيەكەى دەڵێت ئيلغاشيان بكات، يەعنى هۆبە يەكەى نوێ بكاتەوەو ئيلغاشيان بكات و يەكيان بخات، لەجياتى ئيلغاشيان بكات هەڵيان وەشێنێتەوە جوانترەو، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال يوسف بۆتانى:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

بەنيسبەت (ثانيا) ئيحتيمالى ئەوە هەيە موديريەى عامە مەتارى دهۆكيش دروست ببێت، چونكە موقتەرەحە، لەبەرئەوە من پێشنيار دەكەم بنووسرێت (استحداث مديريات عامة)، ڕەنگە كەركووكيش ڕۆژێك لە ڕۆژان بێتە سەر ئەو موئەسەسەيە، بۆ نموونە دەيڵێم، مولاحەزەيەكى تر (ودمجها حسب متطلبات عمل المؤسسة) ئەو فەقەرەى ئەخير (متطلبات عمل المؤسسة مع مراعاة المصلحة العامة وموافقة الوزير)، ئەو جوملەى ئەخير من بە ڕەكيكى دەبينم، با سياغەيەكى تازە بكرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

شێخ جعفر فەرموو.

بەڕێز جعفر مصطفى معروف:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

تێبينيەكەى من تەقريبەن لەسەر ئەوە بوو، ئەوەى كە لە پێشەوە نووسراوە، ئەو دەرەجە خاسەيە نابێت بەڕاستى لەوێدا، دەبێت ئەو دەرەجە خاسەيە بكرێت بە بەڕێوبەر، دووەم: لەو سێ خاڵەى كە نووسراوە خاڵێكى تری ئيزافە بكرێت وەكو ئەوەى كاك جمال گوتى حيسابى ئەو شوێنانە بكەن كە فرۆكەخانەى لێ نيە و ئەو شوێنانەش كە لە دەرەوەى هەرێمى كوردستانن، چونكە عينوانەكە لەسەرەوە نووسراوە (هەرێمى كوردستان)، ئەى ئەگەر ئەو شوێنانەى كە لە دەرەوەى هەرێمى كوردستانن هاتنەوە كوردستان ئەم ياسايە نايانگرێتەوە، ئەگەر خاڵێكى بۆ زياد بكرێت و بكرێتە خاڵى چوارەم حيسابى دەكەين بۆ ئايندەو گەڕانەوەى ئەو شوێنانەى تری هەرێمى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

فضيله خان فەرموو.

بەڕێز فضيله رمضان سعدالله:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

نەفسى تێبينى كاك كريمم هەيە، رەئيس ژى بێتن موزەف بەدەرەجەى خاسە بيتن، معاونەكەش لێرە، پێشنيار دكەم موزەف بە دەرەجەى خاسە بيتن، بنفيسين موزەف بيتن و شەهادەى جامیعى هەبيتن، پێشنيار دكەم خالەكى دى ژ ئيزافە بيتن كو مستەشارين هەبيت ژ لێرە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك عمرفەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن على:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من پێم وايە مادام لە ماددەى ٤ رەئيسى موئەسەسە بە دەرەجەى خاس هات، دەرەجەيەكى تايبەتى بۆ تەحديد دەكرێت وەكو باقى موئەسەسەكانىترى ناو حكومەتى هەرێمى كوردستان وەكو موئەسەسەى شوهەدا، موئەسەسەى ئيستيسمار و باقى موئەسەسەكانى تر، دوايى موئەسەسە بە تەشكيلەو هەيكەلەى وەزيفى مودەراى عامى دێن، پێم وايە موديرى عام، موديرى عامە ئيتر پێويست بەوە ناكات لێرە دەرەجەيەكى خاسى بۆ دابندرێت، هەروەكو رەئيسى موئەسەسە بە تەنها ئەو دەبێت دەرەجەيەكى خاسى هەبێت، ئەمە يەك، دووەم: پێم وايە لە فەقەرەى ٢ دا تەحديدى سەلاحيات و موهيمەكان بە نيزامى داخلى دادەندرێت، زۆر ڕاستە، بەڵام كەليمەى نيزامى داخلى خاسى ناوێت، خاسەى بۆ چيە؟ چونكە ئەو نيزامە داخليەى كە موئەسەسە دايدەنێ هەر بۆ خۆيەتى، حەتمەن بۆ موئەسەسەكانى تر نيە، باقى ترى ئەو عيبارەتە كە دەڵێت (تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة (أولاً) اعلاه بنظام داخلي خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة) پێم وايە ئەوە كافيە، بۆچى كافيە؟ لەبەرئەوەى ئيتر خۆ مەجلسى ئيدارەى موئەسەسە خۆى شەخسيەتێكى مەعنەويمان دايە، شەخسيەت ئيدارى موستەقيلمان دايە، مادام شەخسيەى مەعنەوى و ماددى و ئيدارى موستەقيلمان دايە ئەمەنە گەورەيە ئيتر بۆى هەيە نيزامى داخلى بۆ خۆى دابنێت، لە نيزامى داخلى باس لەتەشكيلى موئەسەسەكەى خۆى بكات، باس لە دەمج بكات، باس لە تەعين بكات لە نەقڵ بكات، كە ئێمە ئەو سەلاحيەتە گەورەيەمان دابيتێ، هەروەكو لە قانون دا كاك عونى و ئەوان باشى دەزانن (من يملك أكثر يملك أقل) يشە، يەعنى كە ئەو سەلاحيەتێكى زۆرى بە دەست بێت بە تەئكيد بۆى سەلاحيەتى كەمتريشى بە دەست هەبێت، لەبەرئەوە پێويست ناكات هەر لە مەجلسى ئيدارەى موئەسەسە لەوێ كافى بێت، چونكە بتوانێ نيزام داخلى بۆ خۆى ديارى بكات، ئەو سەلاحيەتە زۆرەى هەيە و بەو فراوانيە داومانەتێ ئيتر پێويست ناكات بۆى باس بكەين چى هەيە بەدواى دا بيكات، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك رۆمیۆ فەرموو.

بەڕێز رۆمیۆ حزیران نیسان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەكە یەكەم دەبێتە (المادة الخامسة) دەمێنێتەوە، دووەم: منیش ئەو تێبینیەم هەیە كەتەنها باسی فرۆكەخانەی هەولێر و فرۆكەخانی سلێمانی كراوە هیچ ئیشارەتێك نەدراوە لە داهاتوو كە من تەئكیدم فرۆكەخانەی تر لە كوردستان دەكرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس بۆ ئێوەی بەڕێز، لیژنەی یاسایی لە وەڵامی ئەندامانی پەرلەمان رەئیتان چیە؟ كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

برای بەڕێزمان كاك كریم لە لیژنەی یاسایی لەگەڵمان بوو لە كاتی ئەو گفتوگۆیانە، خۆزگە ئەو كات هاوكاری كرابان و ئیمزای نەكردبا لەسەر راپۆرتەكە، هەرچەندە ئەفكاری نوێ ئێمە بە دەوڵەمەند كردنی پرۆژەكەی دەزانین، دەرەجە خاسە دیارە كە یەك جۆری نیە، هەر مودری عام نیە، چەند جۆرێكی هەیە، مودیری عامیش دەرەجە خاسەیە لە قانون، بۆیە هاتنی بە درەجەی خاسە من با موشكیلەی نازانم حكومەتیش لەوانەیە جوابی هەبێت بۆ ئەو مەسەلەیە، حەزدەكەم ئەوان ڕوونی بكەنەوە، وشەی نیزام خاس هیچ مەبەستێك لە پەنای خاسەكە دا نیە، دەكرێت ئەگەر خاسەكە نەشنووسرێت پێم وانیە هیچ كێشەیەكی تێدا هەبێت، مەبەستمان نیزام بووە، ئەو نیزامەی كە لە ئەنجومەنی وەزیرانەوە پەسەند دەكرێت، بەنیسبەت (تتالف) بكرێتە (تشكل) ئەوە جوان نیە بڵێی (تشكل من التشكیلات) نابێت با وەكو خۆی بمێنێتەوە بە رەئی ئێمە هیچ عەیبی نیە، ئەگەر هەر بیشی گۆڕین دەتوانین بیكەینە (تتكون) ئەمە هەر لوغەویە و شتێكی وا نیە، د.شكریە تێبینیەكانی لەسەر زمانی كوردی بوو، سەرەتا باسی ئەوە كرا كە تێبینیەكان لەسەر نوسخە عەرەبیەكەی بێت، چونكە ئەو دەنگی لەسەر دەدرێت و كوردیەكەی دەسكاری كردنە، بە نیسبەت كاك جمال بۆتانی باسی لەوە كرد ئیستحداثی مودیریات و ئەوانە با باس نەكەین، نەخێر ئێمە لە هەموو یاسایەكان باسی ئەوە كراوە ئیستحداثی مودیریات و شوعەب و ئەقسام دەبێت بە قانون بێت، لێرە لە قانون دەبێت حەقەكەی بداتێ ناكرێت باس نەكرێت، بە نیسبەت قسەكانی كاك عمر هەر باسی ئەو نوقتەیەی كرد كە پێویست ناكات باسی ئیستحداث ئەوانە بكرێت، دەبێت ئەوە باس بكرێت وەكو لە یاسای هەموو وەزارەتەكان باسمان كردووە مودیریات ئەقسام و شوعاب كە لەوێ باس بكرێت لێرەش پێویستە باس بكرێت، كاك جمال باسی مودیریاتی عامە كرد لە مودیریاتی عامە ئێمە ناتوانین لێرە سەڵاحیەت بدەینە موئەسەسە كە بۆی هەیە مودیریەی عامە ئیستحداث بكات، نەخێر ئەوە ئیشی قانونە، مودیریەی عامە گەورەیە و مودیریاتیان پێ دەكرێت، ئەقسامیان پێ دەكرێت شوعابیان پێ

دەکرێت، بەڵام ئەگەر سبەی مەتاری دهۆك دامەزرا دەتوانن تەعدیلێك پێشکەش بکەن و موديريەی عامەی مەتاری دهۆك ئیزافە بکرێت، بۆ جوابی کاك رۆمیۆ لە داهاتوو ئەگەر هەر پەرەسەندنێکی نوێ هەبوو لە شارەکانی تری کوردستان مەتارێك کرایەوە زۆری تێ ناچێت پێشنیارێك لە حکومەتەوە دێ و تەعدیلی دەکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان دەربارەی وشەی خاسە بمێنێ یان نەمێنێت و یان هەر مولاحەزەیەکی رەئیشت هەبێت فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم وایە ئەوە زیاتر مەسەلەیەکی قانونیە، یەعنی ئەگەر هیچ ئەشکال دروست ناکات چۆن لە پرۆژەکە هاتووە من لەسەر زەوئی رەئی برادەران و ئەسڵی پرۆژەکەین، ئێمە تەئیدی ئەو بۆچوونانەی برادەزان دەکەین، ئەوەی تریش کە کاك زانا باسی کرد مەسەلەی ئیستحداثی موديريەت عامەیە، دیارە لە قانونەکانی تریش و هەر بە پێی یاساش نەك لە دەسەڵاتی موئەسەسە، لە دەسەڵاتی وەزارەتیش نیە، هەر کاتێك کە ئیستحداثی بابڵێین مەتارێك کرا ئەو کاتە دەکرێ ئێمە بیهێنینەوە پەرلەمان و هەمواری بکەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەندێك لە ئەندامان ئاماژەیان بە یاسای وەزارەتی نەقل کرد، بێگومان یاسای وەزارەتی نەقل لە ماددەی ٥ لەزمنی تەشکیلاتی وەزارەت خاڵی شەشەم و حەفتەم و هەشتەم باسی ئەم یاسایەیە، موئەسەسەی تەیەرانی مەدەنی باس دەکات، موديريەی عامەی مەتاری هەولێر باس دەکات، موديريەی عامەی مەتاری سلێمانی باس دەکات، بەڵام دوای دەرچوونی ئەم یاسایە ئەو برگانە لەکاردەکەون و پێویستە یاسایەکە تەعدیل بکرێ، لەبەرئەوەی لەوێ گوتراوە تەیەرانی مەدەنی، ئێمە لێرە کردوومانەتە مەتار، وە موديری عامەکانیشمان لێرە جێ کردووەتەوە، هەر بۆ ئاگاداری ئەندامانی بەڕێز ئەم یاسایە هەم بە ئەخیر ماددەی یاسایەکە هەموو نەسێکی تر زادەومستێت کە پێچەوانەی ئەو یاسایە بێت، چونکە ئەوە تازە دەرچووەو ئەوەی پێشتر زادەگرێت، دواتریش دەبێت لەلایەن حکومەتەوە یان لەلایەن ئەندامانەوە تەعدیلی یاسایەکە بکرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بۆ وشەى دەرەجە خاسە، چەند پێشنیارێك هەبوو كە داواى ئەوەیان كرد لابردرێت، لێژنەى یاسایى و جەنابى وەزیریش پشتگیریان لێ نەكرد، لەبەرئەوە دەیخەینە دەنگدانەوە، كاك كریم نوقتەى نیزامى هەیە فەرموو.

بەڕێز كریم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

نازانم لێرەدا خۆى ناكرێت رەئیسى موئەسەسە دەرجە خاسە بێت، مودیر عامەكەش..... .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ئەوە رەجائەن ئەوە نوقتە نیزامى نیە، رەئیە، قسەى خۆت كرد لە وەختى خۆت، دانیشە پەرلەمانتارە بەڕێزەكان گوێیان لە جەنابت گرت، ئێستا رەئى خۆیان دەدەن، بۆ مودیر عامەكان تكایە كێ لەگەڵ ئەوەیە دەرەجە خاسە لابچێت دەستى بەرز بكاتەوە تكایە؟ ٤٢ كەس لەگەڵ ئەوەیە كە دەرەجە خاسە لابردرێت بۆ مودیر عامەكان، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە لانەبردرێت وەكو خۆى بمێنێتەوە، ٦ كەس، بە زۆرینەى دەنگ لاچوو دەرەجە خاسەكان، كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

مادام دەرەجە خاسە لاكەوت دەبێت بڵێین (یدیرها موظف بدرجة مدیر عام) دەبێت ئەو تەعبیرە بنووسرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ئەوە رەئى لێژنەى یاسایى و موشتەرەكە؟ باشە بۆ جێگرى مودیرى عام، مودیر عامتان بە دەرەجە خاسە قەبوڵ نەكرد بۆ جێگرەكەى كێ لەگەڵ ئەوەیە كە دەرەجە خاسە لابچێت بۆمعاونى رەئیسى موئەسەسە، كاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

دەرەجەى معاونى رەئیسى موئەسەسە دەرەجە خاسەیەو ئیجتهادى ناوێت، ئەگەر بیخەیە دەنگدانەوە لێرە ئەشكالێكى قانونى دروست دەبێت بۆ ئێمە، مەعاونى رەئیسى موئەسەسە دەرەجە خاسەیە لە هەورازى مودیرى عامەیە، لەبەرئەوە لەگەڵ ئەوە نەبن دەرەجە خاسە.... .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی منیش پشتگیری ئەو دەکەم کە مەعاونی رەئیسی موئەسەسە ببێتە دەرەجەی خاسە، چونکە کە ئەو نامێنێت یان بە ئیجازە دەچێت حەتمەن دەبێت یەکێك جێگەی بگرێتەوە، باشترە دەرەجە خاسە بێت، یەعنی بۆ؟ ئەشکالێك لەوە دانیە، خۆ مودیری عام نیە، دەتوانێ مودیری عامیش بێت، بەڵام باشترە دەرەجە خاسە بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە مادام بە نیزامی داخلی بەو یاسایە هەموو سەلاحیەتەکانی رەئیسی موئەسەسە کە دەدەینە دەست مەعاونی رەئیسی موئەسەسە، کەواتە لەیەك مستەوای دەرەجەی وەزیفی دابن، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد أمین/وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەبیعی ئەو پرۆژەی کە ئێمە ئێستا موناقەشەی دەکەین، سەرۆکی موئەسەسە بە دەرەجە خاسەیە، شەخسیەتی مەعنەوی هەیە و دەسەلاتی فەنی و ئیداری و مالی هەیە، بۆیە جێگرەکەشی وەکو برادەران باسیان کرد کە دوو مودیریەتی عامیش سەر بەو موئەسەسەیە، کە وەزیر لەوێ نابێت جێگرەکەی دەبێت بە دەرەجەی خاسە بێت، من پێم خۆشە شتێکی تریش تەوزیح بدەین، یەعنی نەك وارد من پێم وایە هەر واش دەبێت، سەرۆکی موئەسەسەکە بە دەرەجەی وەزیر دەبێت، جێگرەکەی وەکیلی وەزیر دەبێت، مودیریەتی عامەکانیش مودیریەی عام بەڕێوەی دەبات، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك کریم مولاحەزەیەکت هەیە دیارە زۆر بە پەلەی، فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵاهی جەنابی سەرۆك ئێمە لێرە دانیشتووین یاسا دابنێین، پێم خۆشە مەجالمان بدەی ئێمە قسەی بکەین.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕەجائەن ئەوەی دەستی بڵند نەکات مەجالی نادەین، ئەم مەشروعە ماوەیەکی زۆرە لەبەردەستتانە و موناقەشەتان کردووە لە لیجانەکان، لێرە ڕەئی خۆت دەدەی و ئەو بەڕێزانەش تەقیمی ئەو ڕەئیانە دەکەن و ڕەئی خۆیان دەدەن، لێرە نایەن وەکو لیژنەیەکی بچووك دابنیشین دە سەعات موناقەشە بکەین، تکایە بە موختەسەری ڕەئی خۆت بدە، فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ئەوەم کە مەعاونی ڕەئیسی موئەسەسە هەمان دەرەجەی هەبێت، دەرەجەیان وەکو یەکە، لەبەرئەوەی هەمان سەڵاحیەت و هەمان دەسەڵات دەبینن، بەڵام لە مەنسب جیان، ئەو ڕەئیسی موئەسەسەیە، ئەو مەعاونیەتی، لێرەدا لەڕووی یاساییەوە زۆر دروستە کە مەعاونیش هەمان دەرەجەی هەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە لیژنەی یاسایی ئەخیر سیاغەی یاساکە بەو دەقە بخوێننەوە بۆ ئەوەی بیدەینە تەسویت، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە مەعاونی ڕەئیس، نە لەو ماددەیەو نە لەو ماددەیەی پێشتر باسی پلەکەی نەکراوە، بە ڕەئی ئێمە باس بکرێت باشە، بە ڕەئی ئێمەش مودیر عامەکان باس کرا و پلەی ڕەئیسی موئەسەسەش باسکرا کە دەڵێین: (معاون الرئیس یعیین بدرجة خاصة)، لە بەرامبەری بنووسین، ئەو کەڵێنە هەیە لە یاسایەکە ئەگەر ڕازی بن؟.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئێستا ڕەئی لیژنەی یاسایی دەخەینە دەنگدان وەکو ئەوەی ئێستا خوێندیەوە و ڕەئی حکومەتیشە، تکایە ئەوەی لەگەڵیەتی دەستی بەرزبکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە؟ بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، سێ کەس دژیەتی، تکایە ئێستا ماددەکە بە گشتی بخوێننەوە بەو تەعیلاتەی کرا بۆ ئەوەی بخرێتە دەنگدانەوە، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

أولاً/تتکون المؤسسة من التشکیلات الاتیة:-

١- رئیس المؤسسة.

٢- معاون الرئيس و يعين بدرجة خاصة.

٣- المديرية العامة لمطار اربيل الدولي ويديرها موظف بدرجة مدير عام.

٤- المديرية العامة لمطار السليمانية الدولي ويديرها موظف بدرجة مدير عام .

٥- الخبراء والمستشارون .

ثانياً/ تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة (أولاً) اعلاه بنظام داخلي خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة ولمجلس ادارة المؤسسة استحداث مديريات واقسام وشعب ووحدات جديدة والغائها ودمجها حسب متطلبات العمل وبموافقة الوزير مع مراعاة المصلحة العامة ومصلحة المؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

نوقتەی نیزامی هەیە كاك كریم فەرموو.

بەڕێز كریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە بڕگەی ٥ مەجلسی ئیدارەی موئەسەسە نەخوێندراوە، نازانم وەلا نرا یان نا؟

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لە لیژنەی هاوبەش لادراوە، كاك كریم فەرموو.

بەڕێز كریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە (ثانیا) هاتووە و دەڵێت (یصدرها مجلس الادارة)، مەجلسی ئیدارە ئەگەر لادراوە كەواتە نیە، بۆ لە (ثانیا) هاتووە؟.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لیژنەی یاسایی جوابی بدەنەوە، كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

مەجلسی ئیدارە لە ماددەیەكی پاشتر هاتووەو باس كراوە و زۆر فراوانە و رەئیس و مەعاونی رەئیس و هەموانیش دەگرێتەوە، بۆیە لە لیژنەی هاوبەش كە زانیمان ئەوە تیكرارەو جێی خۆی نیە، بۆیە لێرە با لابچێت، بڕگەی دووەمیش باسی هەموو موئەسەسەكە دەكات، یەعنی پاشان مەجلسی ئیدارە بۆی هەیە ئەو مودیرایاتانە دروست بكات و ئەقسام و شوعەب دروست بكات و لاشیان ببات، هیچ تێك گیرانێك نابینم لەگەڵ پێش ئەوەی خۆی.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بەڕێزان نێستا كۆی ماددەكە دەخەینە دەنگدانەوە كێ لەگەڵە تكایە دەستی بەرزبكاتەوە، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵ دانیە؟ دوو كەس لەگەڵ دانیە، بە زۆرینەی دەنگ وەرگیرا،بۆ ماددەیەكی تر تكایە، كاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی دووەم

ئامانج وئەرك و گرنگیەکانی دەزگا

ماددەی حەوتەم:

ئامانجەکان: دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانیی هەرێمی کوردستان _عێراق ئامانجی گرتنە ئەستۆی بەرپرسیاریەتی هەمووکاروباری فڕۆکاخانە شارستانیەکان لەهەرێمی کوردستان_عێراقی هەیە، هەروەها بەرێوەبردن و بەگەڕخستن و گەشەپێدان و بەرزکردنەوەی ئاستی گواستنەوەی ئاسمانی لەلایەنەکانی هۆنەری و بەگەرخستن و ئابووری و رێکخستنی کارگێڕی جوولانەوەی ئاسمانی کارا لە سەرزەوی و لە ئاسمانی فڕۆکەخانەکانی هەرێم، بەجۆرێك ئاستەکانی ئاسایش و سەلامەتی بە پێی پێوانەکانی نێودەولەتی و ناوخۆیی بهێنێتەدی.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثانی

أهداف ووظائف ومهام المؤسسة

المادة السابعة:

الاهداف/ تهدف مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان - العراق الى تولى مسؤولية جميع شؤون المطارات المدنية فى اقليم كوردستان - العراق وادارتها وتشغيلها وتنميتها ورفع مستوى النقل الجوى من النواحى الفنية والتشغيلية والاقتصادية وتنظيم وادارة الحركة الجوية العاملة على الارض وفى أجواء مطارات الاقليم بما يؤمن تحقيق مستويات الامن والسلامة وفقا للمعايير الدولية والمحلية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

رەئی لیژنەی هاوبەش فەرموو کاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو ماددەیە هیچ تێبینیەکمان لەسەری نیە هەروەکو خۆی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کێ دەیەوێت رەئی بدات لەسەر ئەو ماددەیە دەستان بەرز بکەنەوە؟ کاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ئیلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار دەکەم ئەو ماددەیە دەمج بکرێت لەگەڵ ماددەی دواتر، چونکە ناوەڕۆکی ئەو ماددەیە بەندە بە مهام بە ئاداب ناچێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان تکایە؟ کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ڕامانوایە ئەوە هەروەکو خۆ بمێنێتەوە، بەڵام تێبینیەکی بچووك لەناو داڕشتنەکەی هەیە ئەگەر پێتان باش بێت چاکی بکەینەوە، ئێمە لەبەرئەوەی تەعریفی موئەسەسەمان کردووە، کە گوتمان (تهدف مؤسسة المطارات المدنية.....) با بڵێین (تهدف المؤسسة) کافیە، (المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق) ئەوە زیادە، لە خەتی دووەم کە دەڵێت (فی اقلیم کوردستان ـ العراق) ببێتە (فی الاقلیم) چونکە لە پێشەوە تەعریفی ئیقلیممان کردووە، بۆ جوانکاری نەسەکە هیوادارم دەنگ لەسەر ئەو ئیقتراحە بدرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

نیساب کەمە، دوو نەفەر کەمە لەبەرئەوە ئینتزار دەکەین تاوەکو دێنە ژوورەوە بۆ ئەوەی بخرێتە بەر دەنگدان، زۆر سوپاس.

بۆ ماددەی دواتر، کاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی هەشتەم:

ئەرك و گرنگیەکان

١ـ پەرەپێدانی ناوەندی فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمدا بەشێوەیەکی کاریگەر بەجۆرێك سەلامەتی و ئاسایشی فرۆکەکانی مسۆگەر بکات.

٢ ـ پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریەکانی ئاسمانی دیاریکراو بەلای کەمی بۆ فرۆکەکانی کارا لە شوێنی مانۆڕکردن و ئاسمانی فرۆکەخانەکانی هەرێم:

أـ خزمەتگوزاری چاودێری کردنی فرۆکەخانە
(AERODROME CONTROL SERVICE)

بەوبڕوایەی بەشێکە لە خزمەتگوزاریەکانی جوڵانەوەی ئاسمانی
(AIR TRAFFIC CONTROL SERVICE)

ب- خزمەتگوزاری زانیاریەکانی گەشت
(FLIGHT INFORMATION SERVICE)

ج- خزمەتگوزاریەکانی ئاگادارکردنەوە (ALERTING SERVICE)

٣- پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریەکانی چاودێریکردنی سەرزەوی (GROUND CONTROL) بۆ فرۆکەو نەفەر هەڵگرەکان و کەسانی کرێکار لە گۆڕەپانی وەستانی فرۆکەکان.

٤- هاندانی وە بەرهێنان لە خزمەتگوزاریەکانی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

٥- توێژینەوەو پێداچوونەوەو تۆمارکردنیان و دانانی پلانەکان بۆ گەشەپێدان و پەرەپێدانی فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمدا.

٦- دابینکردنی سەلامەتی فرۆکەوانی شارستانی لە هەرێمدا بە پێی یاساو پێڕەووڕێنماییەکانی ناوخۆو نێودەوڵەتی تایبەت بە کاروباری فرۆکەوانیی شارستانی.

٧-بەکارخستنی بە توانای فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمداو هێنانەدی ئاستی خزمەتگوزاریەکانی گونجاو لەگەڵ پێداویستیەکانی ناوخۆیی ونێودەوڵەتی.

٨- دانانی پلان و سیاسەتەکانی تایبەت بە گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

٩- ئامادەکردن و راهێنان و پەرەپێدانی هێزی کارگەر لەمەیدانی فرۆکەخانەکانی هەرێم.

١٠- رێکخستن وبەرێوەبردنی کەش و هەواوسەرپەرشتیکردنی خزمەتگوزاری و ئاسانکاریەکانی پێویست بۆ جوولانەوەی کەشتییەوانی ئاسمانی وەکو گەیاندنەکان و چاودێریکردنی ئاسمانی لە ئاسمان و فرۆکەخانەکانی هەرێم بەپێی ئەو دەسەلاتانەی لەلایەن دەسەلاتی فرۆکەوانی شارستانی عیراقەوە پێی دراوە.

١١- رێکخستنی پرۆسەکانی بەرێوەبردنی جوولانەوەی ئاسمانی لە ئاسمان و فرۆکەخانەکانی هەرێم بۆ مسۆگەرکردنی سەلامەتی ڕەوانەکردنی بەشێوەیەکی خێراو ڕێك و پێك بەپێی پێوانەکانی نێودەوڵەتیو ناوخۆییو ئەو دەسەلاتانەی لەلایەن دەسەلاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق پێی دراوە.

١٢- پێشنیارکردنی دامەزراندنو ئامادەکردنی فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمداو سەرپەرشتیکردنی پرۆسەکانی کارگێڕیو بەگەڕخستنو وەبەرهێنانی.

١٣- مسۆگەرکردنی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی لە ئاسمانو فرۆکەخانەکانی هەرێم.

١٤-دابینکردنی بیناو مولك‌و ئامێرو کەرەستەو وێستگەو منارەکانی بەتەڵو بێ تەڵ بۆ فرۆکەخانەکانی هەرێم.

١٥- پشکنینی فرۆکەکان قەدەغەکردنیان لە فڕیندا یان گلدانەوەی هەر بەڵگەنامەیەك پەیوەندی پێیەوە هەبێت بەپێی هەبوونی پێداویستیەکانی ئاسایشو سەلامەتی فرۆکەکەو بەپێی ئەو دەسەلاتانەی لەلایەن دەسەلاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراقو دەسەلاتەکانی هەرێم پێی دراوە.

١٦- هەماهەنگی کردن لەگەڵ لایەنەکانی ناوخۆییو تایبەتمەند بۆ دانانی بەرزەفتکاریو ڕێڕەوو ڕێنماییەکانی کە بەپێویستی دەزانێ بۆ پاراستنی ئاسایش لە ئاسمانو فرۆکەخانەکانی هەرێمو مسۆگەرکردنی سەلامەتی فرۆکەکانو یارمەتیدانی فرۆکەوانی (کەشتیەوانی)و ڕێکخستنی گەیاندنو پەی

پێ بردنی ئاسمانی (ڕادار)، بەپێی ئەو دەسەلاتانەی لەلایەن دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراقو دەسەلاتەکانی هەرێم پێی دراوە.

١٧- سەرپەرشتیکردن بەسەرکاروبارەکانی پەیوەندیدار بەسەلامەتی فڕۆکەوانی شارستانی لە ئاسمانو فڕۆکەخانەکانی هەرێمو چاودێریکردنی پابەندبوونی لایەنەکانی تایبەتمەند بەبەرزەفتکاریو ڕێڕەوو ڕێنماییەکانی بەکار بەپێی ئەو دەسەلاتانەی لەلایەن دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق پێی دراوە.

١٨- گفتوگۆکردن لەگەڵ کۆمپانیاکان بۆ بەکارخستنو بەڕێوەبردنی فڕۆکەخانەکان یان بنیاتنانو بەکرێدانی باڵەخانەو عەمبارو شوێنەکانی ئازادو گۆڕەپانەکان.

١٩- مۆڵەتدانو ڕێگەپێدانی تایبەت بە کردنەوەی نووسینگەی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانیو بریکارەکانی کۆمپانیا فڕۆکەوانیەکانی لە هەرێمدا کاردەکەن،وچاودێریکردنی کارەکانیان بۆ مسۆگەر کردنی پابەندبوونیان بەمەرجەکانی ڕێگەپێدان بەپێی ڕێڕەوەکانی پشت پێ بەستراو.

٢٠- هەماهەنگی کردن لەگەڵ دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ تەواوکردنی ئەم کارانەی خوارەوە بەپێی بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی:-

أ- ئەنجامدانی کاری بەدوادا گەڕان و بەهانا هاتنی ئەو فڕۆکانەی لەناو سنووری هەرێمدا پێویستیان پێی هەیە.

ب- ڕێگە دان بە فێربوون و ڕاهێنان لە سەر فڕۆکەوانی و کارەکانی ئاسمانی لەناو سنووری هەرێمدا.

ج- ئەنجامدانی پرۆسەکانی فێرکردن و ڕاهێنان لە جۆرەها مەیدانەکانی فڕۆکەوانی شارستانی لەناو سنووری هەرێمدا و لەمیانەی کردنەوەی خول و ئەلقەکانی خوێندن و کۆنگرەکان.

د- دانانی ڕێساکانی ئاسمانی و پێڕەوەکانی پەیوەندیدار بە فڕینی فڕۆکەکان و فڕۆکەوانی ئاسمانی و پاراستنی کەسان و سامانی گشتی و تایبەتی لەسەر زەوی و ڕێگای بەکارهێنانی پانتاییی ئاسمان لەناو سنووری هەرێمدا.

هـ- پەیوەندیکردن بە ڕێکخراوو دەستەکانی نێو دەوڵەتی و هەرێمایەتیی تایبەتمەند لە مەیدانەکانی فڕۆکەوانی شارستانی.

و- دەرکردنی ڕێگە پێدانی تایبەت بە گەشتەکانی ڕێکخراوو بە ڕێکەوتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی شارستانی ناوخۆ و بیانی کە ئاسمان و فڕۆکەخانەکانی هەرێم بەکاردەهێنن و تۆمارکردنی ئەو ڕێپێدانانە.

ن- دەرکردن و نوێکردنەوەی مۆڵەتەکانی کارایی پیشەکانیان بۆ کارمەندان لەهەندێ پیشەی فڕۆکەوانی شارستانی لە هەرێمدا، وتۆمارکردنی ئەو مۆڵەتانەو چاودێری کردنی پرۆسەکانی نوێکردنەوەیان بەپێی بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

ح- تۆمارکردنی فڕۆکەکانی شارستانی کە دەگەڕێتەوە بۆ کۆمپانیاکانی نیشتمانی سەر بە هەرێم و ئەو ڕێپێدانانەی پەیوەستە بە سەلامەتی بەکارخستن و پاراستنی و تۆمارکردنی ئەو ئەنجامانەی لێیەوە پەیدا دەبن.

٢١- بەشداریکردن لە کۆبوونەوەکانی پەیوەندیدار بە گرێدانی رێککەوتنەکانی دووانەو بە کۆمەڵ بۆ خزمەتگوزاریەکانی ئاسمانی لەگەڵ دەسەلاتەکانی فڕۆکەوانی شارستانی لە دەولەتەکانی دیکەوە، وتۆمارکردنی ئەنجامەکانی لێیەوە پەیدا دەبن، بە جۆرێك خزمەت بە بەرژەوەندی فڕۆکەوانی شارستانی و فڕۆکەخانەکانی هەرێم بگەیەنێ.

٢٢- مسۆگەر کردنی مافەکانی ڕێبواران و گواستنەوەی کالاکان بەپێی یاساو ڕێنماییەکانی ناوخۆیی و نێو دەولەتی.

٢٣- سەرپەرشتیکردنی دامەزراندن و پاراستنی هەموو ناوەندەکانی کە خزمەت بە جووڵانەوەی ئاسمانی لە فڕۆکەخانەکانی هەرێم دەگەیەنێ.

٢٤- ڕێکخستنی بازاڕی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

٢٥- ئاڵو گۆڕکردنی شارەزایەتی و زانیاریەکان لەگەڵ دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی و دەسەلاتەکانی فڕۆکەخانەکانی دەوڵەتانی دیکە.

٢٦- ئامادەکردنی دەرخستەکان و نەخشەسازیەکانی تایبەت بە دامەزراندنی ناوەندە نوێیەکانی خزمەت بە جووڵانەوەی ئاسمانی لە فڕۆکەخانەکانی هەرێم دەگەیەنێ.

٢٧- دابینکردنی هەموو پێداویستییەکانی هونەری و وەگەڕخستن و کارگێڕی و مرۆیی بۆ فڕۆکەخانەکانی هەرێم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثامنة:

الوظائف والمهام

١ ـ تطوير موافق المطارات المدنية فى الاقليم بصورة فاعلة تضمن سلامة وأمن الطائرات فيها.

٢ ـ تقديم خدمات الحركة الجوية المبينة فى الادنى للطائرات العاملة فى منطقة المناورات وأجواء مطارات الاقليم:

أ ـ خدمة مراقبة المطار (AERODROME CONTROL SERVICE) باعتبارها جزاء من خدمات مراقبة الحركة الجوية (AIR TRAFFIC CONTROL SERVICE).

ب ـ خدمات معلومات الرحلة (FLIGHT INFORMATION SERVICE).

ت ـ خدمات التنبيه (ALERTING SERVICE).

٣ ـ تقديم خدمات المراقبة الارضية (GROUND CONTROL) للطائرات والمركبات والاشخاص العاملين فى ساحة وقوف الطائرات.

٤ ـ تشجيع الاستثمار فى خدمات النقل الجوى فى الاقليم.

٥ ـ اجراء البحوث والدراسات وتوثيقها و وضع الخطط لتنمية وتطوير المطارات المدنية فى الاقليم.

٦ ـ تأمين سلامة الطيران المدنى فى الاقليم بموجب القوانين والانظمة والتعليمات المحلية والدولية الخاصة بشؤون الطيران المدنى.

٧ ـ الاستغلال الكفوء للمطارات المدنية فى الاقليم وتحقيق مستوى من الخدمات ينسجم مع المتطلبات المحلية والدولية.

٨ ـ وضع الخطط والسياسات الخاصة بالنقل الجوى فى الاقليم.

٩ ـ تهيئة وتدريب وتطوير القوى العاملة فى مجال مطارات الاقليم.

١٠ ـ تنظيم وادارة الاجواء والاشراف على الخدمات وللتسهيلات الضرورية لحركة الملاحة الجوية كالاتصالات والارصاد الجوية فى أجواء ومطارات الاقليم ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى.

١١ ـ تنظيم عمليات ادارة الحركة الجوية فى أجواء ومطارات الاقليم بما يؤمن سلامتها وانسيابها بشكل سريع ومنظم وفقا للمعاير الدولية والمحلية والصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى.

١٢ ـ اقتراح انشاء وتهيئة واعداد المطارات المدنية فى الاقليم والاشراف على عمليات ادارتها وتشغيلها واستثمارها.

١٣ ـ ضمان حقوق الارتفاق الجوى فى أجواء ومطارات الاقليم.

١٤ ـ تأمين المبانى والاملاك والاجهزة والمعدات والمحطات والمنارات السلكية واللاسلكية لمطارات الاقليم.

١٥ ـ تفتيش الطائرات ومنعها من الطيران أو حجز أية وثائق تتعلق بها وفقا لما تتطلبه الضرورات الامنية وسلامة الطائرة ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى وسلطات الاقليم.

١٦ ـ التنسيق مع الجهات المحلية المختصة لوضع الضوابط والسياقات والتعليمات التى تراها ضرورية لحفظ الامن بأجواء ومطارات الاقليم وضمان سلامة الطائرات والمساعدات الملاحية ونظم الاتصالات والاستطلاع الجوى (الرادار) ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى وسلطات الاقليم.

١٧ ـ الاشراف على الشؤون المتعلقة بسلامة الطيران المدنى فى أجواء ومطارات الاقليم ومراقبة التزام الجهات المختصة بالضوابط والسياقات والتعليمات النافذة ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى.

١٨ ـ التفاوض مع الشركات لتشغيل وادارة المطارات أو انشاء وتأجير الابنية والمخازن والمناطق الحرة والساحات.

١٩ ـ منح الاجازات والتصاريح الخاصة بفتح مكاتب شركات الطيران ووكلاء شركات الطيران العاملة فى الاقليم ومراقبة أعمالها لضمان التزامها بشروط الترخيص ووفقا للسياقات المعتمدة.

٢٠ ـ التنسيق مع سلطة الطيران المدنى العراقى لانجاز الاعمال التالية ووفقا للضوابط والتعليمات الدولية والمحلية:

أ ـ القيام بأعمال البحث والانقاذ للطائرات التى بحاجة لها ضمن حدود الاقليم.

ب ـ منح تراخيص مزاولة التعليم والتدريب على الطيران والاعمال الجوية ضمن حدود الاقليم.

ج ـ القيام بعمليات التعليم والتدريب ضمن حدود الاقليم فى مختلف مجالات الطيران المدنى من خلال اقامة دورات أو حلقات دراسية أو مؤتمرات.

د ـ وضع قواعد الجوى والانظمة المتعلقة بتحليق الطائرات والملاحة الجوية وحماية الاشخاص والممتلكات العامة والخاصة على السطح وطريقة استخدام الفضاء الجوى ضمن حدود الاقليم.

هـ ـ الاتصال بالمنظمات والهيئات الدولية والاقليمية المختصة فى مجالات الطيران المدنى.

و ـ اصدار التصاريح الخاصة بالرحلات المنتظمة والعارضة لشركات الطيران المدنى المحلية والاجنبية المستخدمة لاجواء ومطارات الاقليم وتوثيق تلك التصاريح.

ز ـ اصدار وتجديد اجازات ممارسة المهنة للعاملين فى بعض مهن الطيران المدنى فى الاقليم وتوثيق تلك الاجازات ومراقبة عمليات تجديدها وفقا للضوابط والتعليمات الدولية والمحلية.

ح ـ تسجيل الطائرات المدنية العائدة للشركات الوطنية التابعة للاقليم والتراخيص المتعلقة بسلامة تشغيلها وصيانتها وتوثيق النتائج المترتبة على ذالك.

٢١ ـ المشاركة فى الاجتماعات المتعلقة بعقد الاتفاقيات الثنائية والجماعية لخدمات النقل الجوى مع سلطات الطيران المدنى فى الدول الاخرى وتوثيق النتائج المترتبة على ذالك وبما يخدم مصلحة الطيران المدنى ومطارات الاقليم.

٢٢ ـ ضمان حقوق المسافرين ونقل البضائع وفقا للقوانين والتعليمات المحلية والدولية.

٢٣ ـ الاشراف على انشاء وصيانة كافة المرافق التى تخدم الحركة الجوية فى مطارات الاقليم.

٢٤ ـ تنظيم سوق النقل الجوى فى الاقليم.

٢٥ ـ تبادل الخبرات والمعلومات مع سلطات الطيران المدنى وسلطات المطارات فى الدول الاخرى.

٢٦ ـ اعداد الكشوفات والتصاميم الخاصة بانشاء مرافق جديدة تخدم الحركة الجوية فى مطارات الاقليم.

٢٧ ـ تأمين كافة الاحتياجات والمستلزمات الفنية والتشغيلية والادارية والبشرية لمطارات الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

رەئى لیژنەى هاوبەش تكایە؟ فەرموو كاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

فيما يتعلق بالمادة الثامنة والتي ستصبح المادة السابعة نقترح اعادة صياغة مقدمة المادة بشكل الاتي:

المادة الثامنة: تتولى المؤسسة الوظائف والمهام الآتية :-

ثم اعادة كتابة كافة الفقرات الواردة في المشروع كما هي .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بەڕێزان ئەندامانى پەرلەمان، ئێستا ئەو بەڕێزانەى كە دەيانەوێت قسەى لەسەر بكەن، دەستيان بەزر بكەنەوە بۆ ئەوەى ناويان بنووسين، با ئەمەش تەواو بێت پاشان دێينەوە سەر ئەوە، تكايە وريا بن ئەوەى ناوى نەنووسراوە با ناوى بنووسين، تكايە ئەوانەى چوونەتە دەرەوە بێنەوە، چونكە نيساب نامێنێت بۆ دەنگدان با وەكو ماددەكەى ترمان لێ نەيەت، رمزيە خان فەرموو.

بەڕێز رمزيە أحمد رشيد:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ئەفە خالە چواردم دەليێت: تشجيع الاستثمار في خدمات النقل الجوية في الاقليم، ئەگەر دوو كەليمەى تر، تشجيع الاستثمار في خدمات النقل الجوية و فتح مطارات جديدة في الاقليم، چونكە موحەفازات وەكو دەڤكى هەتا هەنوكە مەتارى لێ نيە، يەعنى مەتار ئەبێ ئەوە كە نڤێژشتە سلێمانى و ئەربيلى.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك محمد رفعەت فەرموو.

بەڕێز محمد رفعت عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من پێشنيار ئەكەم برگەى يەك بەم شێوەيە بێت: تطوير المطارات المدنية في الاقليم بصورة فعالة لتضمين سلامة و امن الطائرات فيها، ئەوە يەك، برگەى شەش بە رەنى من لەگەڵ برگەى ١٧ وەكو يەكە، باسى سەلامەتى تەيەرانى مەدەنى ئەكات، لەبەر ئەوە بكرێت بە يەك و دەمج بكرێت ياخود بكرێن بە يەك ماددە، برگەى حەوت، من پێشنيار دەكەم كە بەم شێوەيە بنووسرێتەوە، لە جياتى ئەوەى كە نووسراوە: استغلال الكفوء في المطارات المدنية في الاقليم و تحقيق مستوى من الخدمات ينسجم مع المتطلبات المحلية و الدولية، بەم شێوەيە بنووسرێتەوە: تقديم الخدمات في المطارات المدنية في الاقليم بحيث ينسجم مع المتطلبات المحلية و الدولية، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

سوپاس، فەرموو نازناز خان.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

لە برگەى هەشت، دانانى پلان و سياسەتەكانى تايبەت بە گواستنەوەى ئاسمانى لەهەرێمدا، تەصەور دەكەم دانانى سياسەت و پلان، ئەركى وەزارەت بێ نەك دەزگاكە، لەگەڵ ئەوەشدا كە لە زۆر جێگا دووبارە بوونەوە هەيە، بۆ نموونە لە فەقەرەى دە، كە هى بيستە لەگەڵ فەقەرەى ٢٢ يەك دەگرێتەوە، - مسۆگەر كردنى مافەكانى رێبواران و گواستنەوەى كالاكان بەپێى ياساو رێنماييەكانى ناوخۆيى و نێو دەولەتى، لەگەڵ (ب)ى بيستەكە، - دانانى رێساكانى ئاسمانى و پێرەوەكانى پەيوەندىدار بە فرينى فرۆكەكان و فرۆكەوانى ئاسمانى

و پاراستنی کەسان و سامانی گشتی، دووبارە بوویتەوە، هەر ئەو (د)ە بمێنێ کافیە، ئەوەی ٢٢ لابېردرێ، تەنها ماف بێتە لای کەسان، پاراستنی مافی کەسان، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە نیسبەت خاڵی دوو: (أ و ب و ت) کە ناوی بە ئینگلیزیەکەی بە کامیلی هاتووە، ئێمە لە تەعریفەکەدا کە ناوی مونەزەمەی تەیەرانی دەولی هات، تەنها بە پیتی یەکەمی ئینگلیزی ناوەکانمان هێنا کە i.c.a.o، کە من پێم وایە لێرەش هەر زەروورەت نیە بەکار بێنین ناوەکانیان، یان بە حروفی یەکەم، یان هەر ئەصڵەن لابردرێ، چونکە هیچ هینەکی نیە و بە زەروورییەتی نازانم، خاصەتەن لە عەرەبیەکەی، (ب)یش ، الخدمات عن معلومات الرحلة، باشترە بە عەرەبیەکەی، چونکە الخدمات عن معلومات الرحلة، هیچ مەعنایەك ناگەیێ، خدمات عن معلومات الرحلة، ئەو نوقتەی (ه) هەشتەم، وەکو د.نازناز باسی کرد، منیش پشتگیری ئەو دەکەم، ئەوە لە دەسەڵاتی وەزارەتە، بەڵام ئەتوانی موشارەکە بکات، ئەگەر مەسەلە موشارەکە بێت ئەوە شتێکی ترە، بەڵام: وضع الخطط و السیاسات، ئەوە لە دەسەڵاتی وەزارەتە و وەزارەتیش لەگەڵ ئەنجومەنی وەزیران ئەیکات، بۆیە ئەتوانێ، ئەگەر هەر بە زەروورەیەتی بزانێ، مشارکة وضع الخطط، یان هەر پێویست ناکات، لەگەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك جمال بۆتانی فەرموو.

بەڕێز جمال یوسف بۆتانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خاڵی بیستەم بە نیسبەت تەدریبەوە، القیام بعملیات التدریب و التعلیم ضمن حدود الاقلیم، بە ڕەئی من ئەگەر ئەوە ئیزافە بکرێت، بالتنسیق مع مؤسسة الطیران المدني، ئێستا مەتارێکی زیراعیمان هەیە لە سلێمانی، ڕەنگە ئیشکالات دروست بێت کە مەتاری مەدەنی لەگەڵ مەتاری زیراعی، مەسەلەن بۆ میسال بڵێم لە شارەزوور، ئەو تەنسیقە هەبێ بەڕای من زەروورە ئەو فەقەرە ئیزافە بکرێ، خاڵی ٢٢، ضمان حقوق المسافرین و نقل البضائع، بە ڕەئی من: ضمان حقوق المسافرین و بضائعهم، یەعنی زەمانێك هەبێ بۆ ئەوانەی کە شتەکانیان دەفەوتێت، زۆر جار لە مەتاراتی ئێمە کەل و پەلەکانیان ئەفەوتێ، حەقە زەمانێك بۆ ئەمەش هەبێ، نوقتەیەکی تر وەکو مولاحەزە نازانم وەزارەت باشتر بزانێ یاخود ئەوانەی لە مەتاراتن، ج دەستوور ڕێگامان پێ دەدا کە ئێمە بیکەین، تطویر مطارت الاقلیم وفقاً للدستور، یەعنی دەستووری عێراقی ج ڕێگامان پێ دەدا ئەوە بکەین؟، خاڵی دووەم: تقدیم خدمات للحرکة الجویة المبینة في الادنی، بە ڕەئی من ئەو صیاغەیە صیاغەیەکی زۆر ڕەکیکە، حەقە بگۆڕدرێ و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك عبدالرحمان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن اسماعيل سليم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من تێبينيم هەيە لەسەر ماددەى هەشت لە خالّى ٢٢ ئەوەى كە دەلّێ: ضمان حقوق المسافرين و نقل البضائع، ئەم حقوقە چۆن تەزمين دەكرێت؟، زۆر جار وابووە لە مەتارى هەولێر موسافر هاتووە لە وەختى خۆى كە بڕواتن، دەبێنێ تەيارە نەهاتيە يان ئيشكالەك رووپدا، لێرە ئەبێ شتێك ديار بكرێت، تەئمين مەحل ئيقامە و لە حالەتى ديكە بەزائيعەكە يان شتەكەى بزر دەبێت، دەبێ ئەوەش تەعويز بكرێت، يەعنى قەرەبوو بكرێت، ئەم دوو شتە لێرەدا ديار بكرێت زۆر باشە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

د.شوكريە فەرموو.

بەڕێز د.شكريە رسول ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من دوو تێبينيم هەيە، يەكەم، من پێم باشە خالّى ٦ و ١١ كە باسى تەئمينى سەلامە دەكات، يەك بخرێت، هەروەها پرسيارێكيشم هەيە لە بەڕێزان، لە خالّى ١٠ و ١٦ كە باسى حەرەكەى مەلاحەى جەوى ئەكات، ئێمە لە كوردستاندا كوا مەلاحەى جەويمان هەيە؟ يان من تێنەگەيشتووم يان حەزدەكەم بۆم روون بكەنەوە بە راستى، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك جمال قاسم فەرموو.

بەڕێز جمال محمد قاسم :

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من تەنها تێبينيم لەسەر خالّى دووەم هەيە، ئەوەى كە د.ناصح باسى كرد، بە عەكسەوە من ئەڵێم زەروورية لێرە بێ، چونكە ئەو كەليماتانە كەليماتى مەعمولين و لەناو مەتاردا بەكار دێت، دووەم : رەخنەم لە لێژنەى ياسايى هەيە بەراستى، ئەگەر جەنابتان شارەزايى لوغەوى لوغەتێكى ترتان نەبێ، حەقە ئيعتيبارى وجهەت نەزەرى برادەرێكى تر بكەن، عادەتەن لە ئينگليزيدا (abbreviation) بەكار نايەت، يەعنى ئيختيصار بەكار نايەت هەتا بۆ يەكەم جار كەليماتەكان بە كاميلى بنووسيت، ئينجا دواى ئەوە ئەتوانيت ئيختيصار بنووسيت، لەبەر ئەوە حەز دەكەم ئەو ماددەى يەكەيە كە ئێمە عادەتەن كە ياسايەك ئەنووسين، ياسايەكە با موتەكاميل بێ لە هەموو رووپەكەوە، بە تايبەتى ئەگەر كەليماتى ئينگليزى تێدا بێت، قەى چى ئەكات با ئەوەش رێك و پێك بێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لێژنەی یاسایی رەئیتان دەربارەی ئەو پرسیارانەی كە كراوە، تكایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

خۆزگە جەنابی وەزیر لێرە بایە زۆر لە مەسەلەكان ئیختیصاصین و پەیوەندیان بەوییەوە هەیە، دەتوانن رووبكردنەوەی زیاتر لەسەر بدەن، ئەوەندەی من دەمەوێ تەوزیحی بكەم، مەسەلەی كردنەوەی مەتاراتی نوێ لە هەرێمی كوردستان، لەوانەیە لە دەسەلاتی موئەسەسەیەك نەبێت و كارێكی گەورەترە لەوە، چونكە دەبێتە مودیریەتێكی عامە، یەعنی ئیشێكی گەورترە لەوەی كە ئەنجومەنی وەزیران یان وەزیر یان وەزارەتی پەیوەندیدار ئەو ئیشە دەكات، نەك موئەسەسە وەك یەكێك پێشنیاری كرد، ئەو خاڵانەی كە نازناز خان باسی كرد، دەڵێ وەكو یەكن، لە راستیدا لێك جیاوازن، خاڵی (د) لەگەڵ ٢٢، من زۆر دیقەتم دا و تەماشا دەكەم لێك جیاوازن و پەیوەندیان بە یەكتریەوە نیە و ناكرێ بە یەكەوە كۆ بكرێنەوە، بە نیسبەت ئەوەی كاك د.ناصح فەرمووی ئەوەی ترتان بۆ حەرفەكان خوێندەوە و ئەوەی ترتان بە ئینگلیزی خوێندەوە، ئەوە مولەخەصی ئیتیفاقیەكی نێودەوڵەتیە و ئەوەش عەمەلیەكی ناو مەتارە، تەقریبەن فەرقێكی هەبوو، هیچ مانیع نیە ئەگەر ئەویش بنووسرێ، ئەوانی ئەهلی ئیختیصاصن، چۆنیان پێ باشە دەكرێ، بەڵام ئەوەی ئێستاش هەیە هیچ موشكیلەی تێدا نیە لە رووی قانونیەوە، كاك جەمال فەرمووی (ج) لە فەقەرە (٢٠) ئەبوایە بە تەنسیق بێ، ئاگای لێ بێ (ج) بەشێكە لە فەقەرە (٢٠)، فەقەرە (٢٠) بە تنسیق دەست پێ دەكات، التنسیق مع سلطة الطیران المدني العراقي، ئەوجا تەدریب و تەعلیم و شت دەكرێت، ئەوە هەیە و تەنسیقەكە لە جێی خۆیەتی، ئەوە لە رووی زمانەوانیەوە (في الادنی) بكرێتە (ادناه) باشترە لە خاڵی ٢، تقدیم خدمات الحركة الجویة المبینة ادناه، للطائرات العاملة، لە رووی زمانەوانیەوە جوانترە لەوەی كە بڵێین فی الادنی، منیش پشتگیری لێ دەكەم، سەبارەت بەوەی كە كاك عبدالرحمان و چەند برادەرێك باسی زەمانی مومتەلەكات و كەل و پەلی هاوڵاتیانیان كرد، كە بخرێتە ناو بڕگەی ٢٢، منیش پێم وایە پێشنیارێكی باشە، هەرچەندە (حقوق المسافرین) شتێكی گشتیە و كە وتت (حقوق المسافرین) هەمووی دەگرێتەوە، (بضائع) هەر نەقل نەبێت، پاراستنیشی، تەبعەن مەسئولیەتی ناقل لە قانون مەشهورە، مەسئولیەتی ناقل، یەعنی گواستنەوەی لە شوێنی دیاری كراو و فەوتانی و هەر چی بەسەر بێت مەسئولیەتەكە لەسەر ناقلە، ئەوە لە قانون وازیحە، ئەگەر تەوزیحی زیاتریش نەنووسین مەتار ناتوانێت لەو مەسئولیەتە دەربچێ و بڵێ وەللاً من ناتوانم تەعویزی بكەمەوە، دەیگرێتەوە، (ضمان حقوق المسافرین و نقل البضائع) دەیگرێتەوە، ئەگەر هات و لەو رێیە و ئەو كەل و پەل و ئەشیایانە هەرچی بەسەر هات، مەسئولیەتی مەتارە و دەیگرێتەوە، پێم وایە خاڵەكە دەستكاریش نەكرێ زۆر باشە، سوپاستان دەكەم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ئێستا لەسەر وەڵامەكانى لێژنەى ياسايى، چەند كەس ئەيەوێت قسە بكات ناويان دەنووسين، نوقتەى نيزامى كاك د.ناصح.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

بۆ ميسال من و د.نازناز مولاحەزەمان لەسەر خاڵى هەشتەم هەبوو، ئەصڵەن وەڵامى ئێمەى نەداوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

نوقتەى نيزامى فەرموو.

بەڕێز محمد رفعت عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من مولاحەزاتم لەسەر چەند برگەيەك دەربڕى و هيچ وەڵامم وەرنەگرتەوە، هى يەكەم وتم هينى تەزمين، برگەى شەش لەگەڵ ١٧ باسى سەلامەتى تەيەرانى مەدەنى ئەكات، بكرێت بە يەك، لە برگەى ٧ وتم دابڕێژرێتەوە بەم شێوەيە: تقديم الخدمات في المطارات المدنية بحيث ينسجم مع المتطلبات المحلية و الدولية، جوابم وەرنەگرتەوە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لێژنەى قانونى وەڵامى ئەو پرسيارانە بدەنەوە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ئەوانە پێشنيارن و دەبێ چەند ئەندامێكى تر پشتگيرى بكات بۆ ئەوەى ئێمە پێويست بەوە بكات جوابى بدەينەوە، هەر بەڕێزێك خاڵێكى پێشنيار كرد ئەوە پێشنيارە، دەبێ پشتيوانى لێ بكرێ لە لايەن ئەندامانى پەرلەمانەوە، ئينجا ئێمە گفتوگۆ و موناقەشەى لەسەر دەكەين، بەڵام يەك ئەندام نا، سەبارەت بەو خاڵەى هەشتەم كە دوو ئەندامى بەڕێز : وضع الخطط و السياسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقليم، ئەوە رەئى ئەندامانى پەرلەمانە، دەكرێ بخرێتە تەصويت، ئايا ئەوە دەسەڵاتى موئەسەسەيە بەتەنێ يان گەورەترە لە موئەسەسە؟،

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لێژنەى ياسايى سێ كەس لەسەر خاڵى هەشت قسەيان كرد، لە جياتى :وضع الخطط، ئيشارەتێك هەبوو، موساهەمە بوو يا شتێكى تر، موشارەكە بێت، رەئيتان لەو خاڵە ئەگەر روون بێت تكايە، كاك رەشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

فەقـەرەی هەشـت: وضـع الخطـط و الـسياسات الخاصـة بالنقـل الجـوي في الاقلـيم، ئـەو موئەسەسـەيە بـە تەعلیماتێکی تایبەتی هەیە، بۆی هەیە خوتەی خۆی دابڕێژێ و سنەویە و سالّ بـە سالّ بیگۆڕێت، پاش ئەوەی موصادەقەی وەزیری لەسـەر دەکرێ، ئەگـەر پێویستی بکات دەینێرنـە ئەنجومـەنی وەزیـران، ئـەدی خوتە و سیاسات ئەوە کێ دایدەڕێژی؟، هەر ئەو موئەسەسە دایدەڕێژێ، بە پێی ئەو دەسەلاتەی کە داوێتی، من پێشنیار دەکەم وەکو خۆی بمێنێتەوە و چ عەیبی نیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، من بۆیانم نووسی کە بە نووسراو بۆمان بنووسن و بۆیان بخوێنینـەوە، بـە پێی پرۆتۆکۆڵ تـەنها وەزیـر بـۆی هەیـە لـەناو صـالەی پەرلـەمان وەڵام بداتـەوە، مـن بـە نووسـراو بۆیـانم نووسـی، ئەگـەر مولاحەزەیەکیان هەیە بنووسن، لێژنەی یاسایی ئەیخوێنێتەوە، فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە خاڵی شەش بەڕێزان، ئەو قسانەی کە دەڵێین: تأمين سلامة الطيران المدني في الاقليم بموجب القوانين و الانظمة و التعليمات المحلية و الدولية الخاصة بشؤون الطيران المدني، ئەوە (تأمين سلامة الطيران) واتا ئەوە یەکێکە لە ئەرکەکانی و پێویستە تـەئمینی بکات، باسی مەهامـە ئـەو مەوزوعـە، ئـەو ماددەیـەی ئێمە باسی مەهام ئەکات، واتە ئەرکی خۆیەتی، بەڵام خاڵی ١٧ دیارە بەڕێزێك پێشنیاری کرد و وتـی تێکـەڵ بکرێت، خاڵی ١٧ دەڵێت ئیشراف کردنی ئەو تەئمینە، ئەوەی تر تەئمین کردنە، ئەوە الاشـراف علـى الـشؤون المتعلقة بسلامة الطيران المدني في اجواء مطارات الاقليم، دوو کاری لێك جیـان و نـاکرێ تێکـەڵاو بکرێـت، سەبارەت بە خاڵی هەشت کە چەند ئەندامێك باسی ئەکەن، من پێشنیار دەکەم لـە جیـاتی (وضـع الخطـط) بیکەینە (اقتراح الخطط و السياسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقليم)، ئەگەر پێمان وایە کە دانـانی خوتـەت و سیاساتی ئیشی وان نیە، لـە هـەموو وەزارەتـەکانیش وامـان دانـاوە، یـەعنی وەزارەت بـە تـەنها نـەیتوانیوە خوتەت و سیاسات دابنێ، لێرە مەشروعەکە هی ئەوان بێ، پێویستی بە موصادەقە هەبێ، جا چ لـە وەزارەت ئەگەر صلاحیاتی هەبێ و چ لە ئەنجومەنی وەزیران بکرێتـە ئیقتیراح الخطـط و الـسياسات الخاصـة بالنقـل الجوي في الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

زۆر سوپاس، چـەند ماددەیـەکی پێـشترمان لەبـەر کـەمی نیـصاب تـەئجیل کـرد، خوێندرانـەوەش بـە ئـاخیر صیغەی، ماددەی حەوت، تکایە لێژنەی یاسایی ئاخیر صیغەی بخوێننەوە بۆ ئەوەی دەنگی لێ بـدەین، تکایـە کەس نەچێتە دەرەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە دەبێتە ماددەی شەش:

المادة السادسة:

اولاً: تتكون المؤسسة من التشكيلات الاتية:

١-رئيس المؤسسة.

٢-معاون الرئيس و يعين بدرجة خاصة.

ئەوە نیە؟ بەڵێ ببورن، المادة السابعة:

تهدف المؤسسة الى تولى مسؤولية جميع شؤون المطارات المدنية في الاقليم و، ادارتها و تشغيلها و تنميتها و رفع مستوى النقل الجوي من النواحي الفنية و التشغيلية و الاقتصادية و تنظيم و ادارة الحركة الجوية العاملة على ارض و في اجواء مطارات الاقليم، بما يؤمن تحقيق مستويات الامن و السلامة وفقاً للمعايير الدولية و المحلية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئەوە موناقەشە کرا، ئێستا کێ لەگەڵ ئەوەیە کە ئەو ماددەیە پەسند بکرێ دەستتان بەرز بکەن تکایە، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نیە؟ بە کۆی دەنگ ئەو ماددەیە پەسند کرا، ئێستا ئەڕۆین بۆ دەنگدان لەسەر ماددەی تر کە گفتوگۆی لەسەر کرا و، لەگەڵ ئەوەی کە خاڵی هەشت بە ئیزافەی ئێستا، لێژنەی یاسایی دەربارەی خاڵی هەشت، جارێکی تر بۆمان بخوێنەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوو گۆڕانکاری هەیە، لە خاڵی دوو: (في الادنى) دەکرێتە (ادناه)، لە خاڵی هەشت (وضع) لائەدرێت و دەنووسرێتە (اقتراح الخطط و السياسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقليم)، برگەکانی تر وەکو خۆیان دەمێنێتەوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان بەو گۆڕانکاریەی کە کرا و گوێتان لێ بوو، ئێستا کێ لەگەڵ ئەو ماددەیەیە هەمووی پەسند بکرێت تکایە؟، دەستی بەرز بکاتەوە؟، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نیە؟ بە کۆی دەنگ پەسند کرا، تکایە بۆ ماددەیەکی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی سێیەم

ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا

ماددەی نۆیەم:

ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا لەمانەی خوارەوە پێکدێت:

١- سەرۆکی دەزگا. سەرۆك

٢- یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا. جێگری سەرۆك

٣- بەڕێوەبەری گشتی فرۆکەخانەی هەولێری نێو دەوڵەتی ئەندام

٤- بەڕێوەبەری گشتی فرۆکەخانەی سلێمانی نێو دەوڵەتی ئەندام

٥- شارەزاو ڕاوێژکاران لە مەیدانی فرۆکەوانی شارستانی ئەوانەی بە فەرمی و بەشێوەیەکی بەردەوام دادەمەزرێن یان لە ڕێگەی گرێبەست لەسەر پێشنیاری سەرۆکی دەزگا و بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێت. ئەندام

٦- بەڕێوەبەری کاروباری یاسایی ئەندام

٧- ئەندامێك یان زیاتر لە ناوەوە یان دەرەوەی دەزگا، سەرۆکی دەزگا بە پێویستی دەزانێ ئامادە بێت لە دانیشتنەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا و بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێت.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثالث

مجلس ادارة المؤسسة

المادة التاسعة: يشكل مجلس ادارة المؤسسة من:

١-رئيس المؤسسة رئيساً

٢-معاون رئيس المؤسسة معاوناً للرئيس

٣-مدير عام مطار اربيل الدولي عضواً

٤- مدير عام مطار سليمانية الدولي عضواً

٥-الخبراء و المستشارين في مجال الطيران المدني الذين يتم تعينهم رسمياً بشكل دائمي او عن طريق التعاقد بناءاً على اقتراح رئيس المؤسسة دون ان يكون لهم حق التصويت اعضاء

٦-مدير الشؤون القانونية عضواً

٧-عضو او اكثر من داخل او خارج المؤسسة، يراه رئيس المؤسسة ضرورياً لامور جلسات مجلس ادارة المؤسسة، دون ان يكون لهم حق التصويت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

رەئى لێژنەى هاوبەش تكايە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

فيما يتعلق بالمادة التاسعة، ستصبح المادة الثامنة، لا توجد اية ملاحظات عليها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

تكايە كێ ئەيەوێ قسە بكات دەستى بەرز بكاتەوە بۆ ئەوەى ناويان بنووسين، ڕێزدار د.نورى فەرموو كەرەم بكە.

بەڕێز د.نورى جميل تالەبانى:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

سەبارەت بە بڕگەى پێنج، هەندێك تێبينيم هەيە، بنووسين: عدد من الخبراء و المستشارين في مجال الطيران المدني، لا يزيد عددهم عن خمسة، يتم تعينهم بشكل دائمي او عن طريق التعاقد، باقتراح من رئيس المؤسسة، دون ان يكون لهم حق التصويت، چونكە ناكرێت ژمارەى ئەو پسپۆرانە بە دەست نيشان كراوى بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ڕێزدار كاك هيوا فەرموو.

بەڕێز هيوا صابر احمد:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

تێبينى من لەسەر بڕگەى ٣ و ٤، من وا بەباش دەزانم ئەم ياسايەى ئێمە داهاتوويەكى دوورمان لەبەر چاو بێت، ديارى نەكەين بەڕێوەبەرى گشتى فرۆكەخانەى هەولێرى نێودەوڵەتى و سلێمانى، بڵێين بەڕێوەبەرى گشتى فرۆكەخانە نێودەوڵەتيەكانى هەرێم، كێ ئەڵێ ئێمە لە داهاتوودا لە دەڤكدا، لە كەركووكدا لە داهاتوودا نامانبێت؟ ، ئينشاء الله لە ئەوێش ئەمانبێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ڕێزدار د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من پێم وايە بەشێوەيەكى ياسايى، هەر ئەندامێك لە دەزگايەكدا، لە ئەنجومەنێكدا ئەندام بێت، حەقى دەنگدانى هەيە، بەراستى من تێناگەم بۆ چى دەنگدان بە نيسبەت خەبيرەكانەوە و موستەشارەكانەوە ئەندامێشن، بەڵام لە هەمان كاتدا مافى دەنگادنيان نيە، من تێناگەم بۆچى؟، مادام وايە بكرێن بە ئەندام، خۆ ئەتوانن، با سوودیان لێ وەربگرن و با نەبن بە ئەندام، چونكە كە ئەندام بوو، لە هەموو دەزگايەكدا

که تۆ ئەندام بووی تێدا، مافی دەنگدانیشت هەیە، حەقی تەنها ئەوەت نیە راو و بۆچوونی خۆشی هەبێ و حەقی دەنگدانیشی هەیە مادام ئەندامە، لەگەڵ ڕێز و سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕێزدار محمد فەرەج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێم باشە ئەو موئەسەسەی فرۆكەخانە، ئێمە لەو هەرێمەی كوردستانە خەڵك بۆچی ڕوومان تێدەكات؟، چ مەبەستێتی ڕوومان تێ بكات؟، مەبەستی تیجاریە؟ سیاحیە؟ ئەبێ ئێمە لێرە شتێك زیاد بكەین بە قەناعەتی من، مومەسیلی وەزارەتی سیاحە، هی وەزارەتی مالی بۆ ئەو ڕسومات و ئەو شتانەی كە هەیتی ببێ و وەزارەتی تیجارە، چونكە ئێمە لەسەر بەحر نین، بەریش بۆ ئێمە گرانە، میلاحەی جەوی بۆ نەقڵ وا بزانم دەستی پێكردووە لە كوردستانیش، كۆمەڵێ شتیش هەیە پەیوەندی هەیە بە وەزارەتی تیجارە و ئەوانە، ئەوە وەكو ئەو مەجلیسە ئیستیشاریانە وایە كە لە وەزارەتەكانە، یەعنی پەیوەندی بە هەر جیهەتێكەوە هەبێت ئەو جیهەتە ببێت باشە، وەكو ئەندام، بەڵام ئیتر موستەشار و شت بە پێی گۆڕان و گۆنجاو ئەكرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕێزدار گەلاوێژ خان فەرموو.

بەڕێز گەلاوێژ شابا حجی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

منیش خاڵی یەكەم هەمان تێبینی كاك د.نوری بوو، پشتگیری لێ دەكەم، كە لە وەزارەتەكان بە چوار موستەشار تەحدید كراوە، وەلەو لێرە خۆی وتی پێنج، یەكەم : ئایا پێویستی پێیەتی یان نا؟ لە وەزارەتەكان ئێمە موستەشارمان داناوە، بە هەمان شێوە خاڵی ٧ كە دەڵێ: عضو او اكثر من داخل، ئەوەش تەحدید نەكراوە، تەحدید بكرێ یەك تا چەند ئەندام؟، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس بۆ جەنابتان، لێژنەی یاسایی ڕەئیتان تكایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

سەبارەت بە پێشنیارەكەی كاك د.نوری، دیاریكردنی ژمارەی خەبیر و موستەشارەكان واریدە ئێمە لە یاسای وەزارەتەكانی تریش ژمارەمان دیاری كردووە، دەكرێ كراوە نەبێ بەو شێوەیە، مەگەر كاری موئەسەسەكە وا بخوازێ، ئەوەش پسپۆری خۆیانە و دەتوانن وا بنووسن، ئەگەر ئەوها بێ، دەنا دیاری كردنی ژمارەی شتێكی باشترە و نەك بە موتلەقی بێت وەكو پێشنیارەكە، سەبارەت بە پێشنیارەكەی كاك هیوا لە جیاتی

نووسینی هەردوو مودیر عامی مەتاری هەولێر و سلێمانی بە شێوەیەکی گشتی بنووسرێ، مودیر عامی مەتارەکانی هەرێمی کوردستان، ئەوەش هەر واریدە، هەر وەکو خۆشی بمێنێتەوە ئیعتیادیە، هەر مەتارەی دروست بوو ئەتوانین فەقەرەیەك زیاد بکەین بۆ تەعدیلی یاسایەکە، سەبارەت بە پێشنیارەکەی کاك د.ناصح کە مافی دەنگدانیان هەبێت، پێم وایە لە هەندێ لە یاسای تریش وامان کردووە کە دەنگیان نەبێت، ئەوانە هەر خەبیرن و نایەتە ئاستی مودیر عامی مەتاری هەولێر، نایەتە ئاستی مودیر عامی مەتاری سلێمانی، نایەتە ئاستی معاون مودیر، چۆن دەنگی وەکو ئەوان بێت؟، باشتر وایە و ئەوە پرۆژەی حکومەتیشە و پرۆژەی موئەسەسەیە کە دەنگیان نەبێت باشترە لەم یاسایە، سەبارەت بە پێشنیارەکەی مامۆستا محمد فەرەج کە نوێنەری وەزارەتەکان هەبێ، لە ئەنجومەنی وەزارەتەکانی تر ئەوەمان کردووە، ئەگەر وەزارەت بوایە، مەجلیسی وەزارەت بوایە، دەکرێ نوێنەری وەزارەت بێت، بەڵام ئەوە مەجلیسی موئەسەسەیەکە، لەوانەیە نەگونجێ نوێنەری وەزارەتەکان بێ، بەڵام خاڵی ٧ جێی ئەبێتەوە، بەڵام دەڵێ: کەسێك یان زیاتر لە دەرەوەی ئەو موئەسەسەیە بهێندرێ بۆ کۆبوونەوەکان و مافی دەنگادنیان هەبێ، کاتێ زانیان پەیوەندی بە وەزارەتی بازرگانی هەیە یان سیاحە هەیە، دەتوانن داوای نوێنەری ئەو وەزارەتە بکەن و بەشداری پێ بکات، هەروەها ئەوەی گەلاوێژ خانیش لەو بابەتانە بوو و وەڵامەکە ئەوانیش دەگرێتەوە، رەئی بەڕێزانیش وایە کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، هەمان رەئی ئێمەیە کە ئێستا باسمان کرد و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئێستا موناقەشە کرا و گوێتان لە وەڵامەکان بوو، بە تەئکید مەتار تەجروبەیەکی تازەیە بۆ ئێمە، بە رەئی ئێمەش موستەشارەکان جارێ تەحدید نەکرێت، ئێستاش ئەیخەینە دەنگدانەوە، مەشروعەکە وەکو خۆی و کە لێژنەی هاوبەش پشتیوانی لێ ئەکا، کێ لەگەڵیتی تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نیە؟ دوو کەس دژی بوو، بە زۆرینەی دەنگ پەسند کرا، بۆ ماددەی دواتر تکایە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی دەیەم:

١-سەرۆکی دەزگا یان یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا لە کاتی ئامادە نەبوونی سەرۆکی دەزگادا،سەرۆکایەتی کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا دەکات.

٢-ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا لە مانگێ جارێك کۆدەبێتەوە یان هەر کاتێ پێویست بکات و لەسەر بانگێشەی سەرۆکی دەزگا یان یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا لەکاتی ئامادە نەبوونی سەرۆکی دەزگادا.

٣-لە حاڵەتی ئامادە بوونی زۆرینەی ئەندامەکان رادەی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بە تەواوی دادەندرێت.

٤-بڕیارەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بەزۆرینەی دەنگەکان وەردەگیرێت، ولەحاڵەتی یەکسانیبوونیان ئەو لایەنەی سەرۆکی دانیشتنەکەی لەگەڵدایە ئەو وەردەگیرێت.

بەڕێز قادر سعید خضر(ژانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة العاشرة:

١-يـرأس اجتماعـات مجلـس ادارة المؤسـسة رئـيس المؤسـسة او معـاون رئـيس المؤسـسة في حالـة غيـاب رئـيس المؤسسة.

٢-يجتمع مجلس ادارة المؤسسة مرة واحدة في الشهر، او كل مادعت الحاجة لذلك و بدعوة من رئيس المؤسسة او من معاون رئيس المؤسسة في حالة غياب رئيس المؤسسة.

٣-يعتبر نصاب مجلس ادارة المؤسسة كاملاً في حالة حضور اكثرية الاعضاء.

٤- تتخذ قرارات مجلس ادارة المؤسسة باكثرية الاصوات، و في حالة التساوي، يـرجح الجانـب الـذي فيـه رئـيس الجلسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

عاشراً: فيما يتعلق بالمادة العاشرة و التي ستصبح المادة التاسعة، لا توجد اية ملاحظات عليها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، کێ ئەیەوێ لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات، تکایە دەستی بەرز بکاتەوە بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، ڕێزدار کاك حاتم فەرموو.

بەڕێز حاتم محمد جان حسن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسیارێکم هەیە لەسەر خاڵی چوارەم لە لێژنەی یاسایی و حکومەتیش، ئەویش ئەوەیە کە لێرە ئەڵێ : بڕیارەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بە زۆرینەی دەنگەکانەوە وەردەگیرێت، لە حاڵەتی یەکسان بوونیان ئەو لایەنەی کە سەرۆك لەگەڵیتی قبوڵ ئەکرێت، من لێرە ئەپرسم، ئایا هەموو ئەو بڕیار و گفتوگۆیانە کە ئەکرێ لەو لێژنانە کە کۆبوونەوە ئەکەن و وەردەگیرێ بۆ چالاك کردنی بارودۆخی فرۆکەخانە نیە؟، ئەگەر وایە بۆ بە زۆرینە و کەمینە وەربگیرێت؟.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، ڕێزدار پیر خدر فەرموو.

بەڕێز خضر سلیمان خلیل:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەز بینم ڤێ ماددێ خاڵا ئێك، كه چوار جاره موئەسەسە دووبارە كراوەتەوە، ئەوسا خاڵا سێ ژی و خاڵا چوار ژی، پێشنیار دەكەم كورت بكرێت : يرأس اجتماعات المجلس، رئيس المؤسسة او معاونه في حالة غيابه،

خالا دوو ژی ، دیسان گەلەك جار دووبارە بوویتەوە و خالا چواریش، لە ماددەی یەکدا کورت کرینە هەمووی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەللا من پێم وایە لە ماددەی شەش باسمان لە نیزامی داخیلی کرد کە موئەسەسە بۆی هەیە نیزامێکی داخیلی خاص بۆ خۆی بێنێتە دی، ئەمانەی کە لە ماددەی ١٠ و ١١ و ١٢ و ١٣ و ١٤ تا ١٥ بە رەئی من، باس لە چۆنیەتی کۆبوونەوە و ئینعاقدی جەلسات و تەصویت و صەلاحیاتی رەئیس و صەلاحیاتەکانی مەجلیس و ئەوانە، پێم وایە ئەوە هەر لابردرێت لەو یاسایەو صلاحیات بدرێت بە رەئیسی موئەسەسە، بە تەعلیمات یاخود بە ئیصدار لەو نیزامە تەعلیماتەی کە هەیەتی ئەوانەی کە زۆر خاصن و بۆخۆیان چۆنیان هەیە بۆخۆیان دەریکەن، بەمەش بەو قانونە مەشغول نابین و قسەی لەسەر ناکەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار کاك کەریم بەحری فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونی کاك عومەرم هەیە، لێرەدا ئەو ماددەیە دەکرێت لەبەر ئەوەی ڕێ و شوێنی کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دیاری دەکات، دەکرێ لە پەیڕەوی ناوەخۆدا جێگەی بۆ بکرێتەوە و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار کاك.ڕ.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەمان رەئی ئەو دوو بەڕێزەم هەیە کە بە نیزام ئەتوانین ئەمە دابڕێژین، پێویست ناکات، لە نیزامدا دیاری بکرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەمان بۆچوونم هەیە، ماددەی دە زیادە، پێویست بە نووسینەوەی ناکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لێژنەی یاسایی رەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بێگومان ئەوە باسی تەفاصیلی ئیش و کارەکانی مەجلیسی ئیدارەیە، دەکرێ بە نیزام چارەسەر بکرێ و دەشکرێ لەناو یاسایەکە هەبێت، هیچ خیلافی قانونی لێرەدا نیە ئەگەر هەبێت، دوا رەئیش رەئی ئەندامانی پەرلەمانە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لێژنەی یاسایی رەئیتان لەگەڵ ئەوەیە لابردرێ یان لەسەر قەراری خۆتانن؟.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە رەئی خۆمان داوە لە لێژنەی هاوبەش کە ماددەکە لە شوێنی خۆی بێت، بەڵام دوا رەئیش رەئی ئەندامانی پەرلەمانە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

ئێستا ماددەکە ئەخەینە دەنگدانەوە، هەندێك لە ئەندامانی بەڕێز داوایان کرد کە ئەو ماددەیە لابچێت و نەمێنێت، کێ لەگەڵ ئەوەیە ماددەکە لابچێت تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدایە بمێنێ؟، ئەکسەریەت لەگەڵ ئەوە بوون لابچێت، ئەو ماددەیە ئیلغا کراوە، تکایە بۆ ماددەیەکی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی چوارەم

دەسەلاتەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگاو سەرۆکی دەزگا

ماددەی یازدەم: بەپێی یاساو ڕێنماییەکانی کارەکانیان ڕێکدەخەن، دەزگا مافی ئەوەی هەیە هەموو ئەو کارانەی کە بە پێویستی دەزانێ و گونجاوە، یان کاریگەرە بەسەر ئەنجامدانی ئەرکەکانی کەلە ماددەی هەشتەمی ئەم یاسایەدا هاتووە، ئەنجامی بدات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الرابع

صلاحيات مجلس ادارة المؤسسة

المادة الحادية عشرة: وفقاً للقوانين والتعليمات التي تنظم عملها للمؤسسة حق القيام بكافة الاعمال التي تراها ضرورية وملائمة او تؤثر على انجاز وظائفها المبينة في المادة الثامنة من هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان تكایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

الحادي عشر: فيما يتعلق بالمادة الحادية عشرة و التي ستصبح المادة العاشرة، نقترح الغائها لانها زائدة و الموضوع المتناول فيها هو تحصيل حاصل.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كێ ئەیەوێ لەسەر ئەم ماددەیە قسە بكات، لەگەڵ رای لێژنەی هاوبەشەوە كە ئەو ماددەیە نەمێنێ؟، كاك عومەر كەرەم كە.

بەڕێزعمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێشتریش باسم لەوە كردووە و رەئی لێژنەی هاوبەشیش هەر لەسەر ئەوەیە، پێمان وایە ئەوە زۆر وازیحە ماددەی ١٠ و ١١ و ١٢ و ١٣ و ١٤، لابردرێت، تەحصیل حاصلە رەئیس مونەسەسە هەر بۆ ئەو ئیش دەكات، ئەوەش پێویست ناكات لێرە بمێنێ، پێویستە لابردرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

نوقتەی نیزامی سارا خان فەرموو.

بەڕێز سارا خضر پیرۆت:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لێرە باس لەوە دەكات، دەڵێ: ئەو دەزگایە بۆی هەیە بەو ئەركانە هەڵسێ كە لە ماددەی هەشتەمدا هاتووە، بڕگەی ٢٧ دەڵێ: دابین كردنی هەموو پێداویستیەكانی هونەری و وەگەڕخستن و كارگێڕی و مرۆیی بۆ فڕۆكەخانەكانی هەرێم، وا بزانم ئەوە ناتوانێ ئەو كارە ئەنجام بدات، لەبەر ئەوەی ئامادە كردنی كادر و بواری تەكنیكی و هێزی مرۆیی بۆ فڕۆكخانەكان بەشێكی پەیوەندی بە وەزارەتی خوێندنی بالاوە هەیە، كە كۆلێژی تایبەت بە فڕۆكەوانی كە وابزانم بۆشاییەك لە هەرێمی كوردستانە كە نیە، دابین بكات، لەبەر ئەوە هەندێ شت دابین نابێ، بۆیە ئەم ماددەیە روون نیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بەڕێزان ئێستا رەئی لێژنەی هاوبەش بۆ ئەوەیە كە ئیلغا بكرێ، ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێز هەمان رەئیان هەبوو، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە ئەو ماددەیە لابچێ و ئیلغا بكرێ؟، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە بمێنێ؟ بە كۆی دەنگ ماددەی ١١ لابردرا، بۆ ماددەی ١٢ تكایە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە بێ سەرپێچی کردن لەوەی کەلە ماددەی یازدەمی ئەم یاسایەدا هاتووە، دەزگا فڕۆکەخانەکانی هەرێم ڕێکەوتنەخات و پەرەیانپێدەدات وچاودێری چالاکیەکانیان دەکات و سیاسەتەکانی گشتی گواستنەوەی ئاسمانیی پیادە دەکات ، وله پێناو هێنانەدی ئەوانە، ئەنجومەنی دەزگا ئەم دەسەلاتانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

١-نەخشەکێشان و بڕیاردان سەبارەت بە سیاسەتی گشتی دەزگا دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت.

٢- پشکنین و چاودێری کردنی فڕۆکەخانەکانی هەرێم بۆ جەختکردن لەسەر پابەند بوونیان بە بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکان.

٣- ڕاگرتن یان کۆتکردنی چالاکی هەریەک لە فڕۆکەخانەکانی هەرێم ئەگەر هاتو سەرپێچیان لە مەرجەکانی بە کارخستن کرد.

٤- پەسندکردنی گریبەستەکانی پەیوەندیدار بە بەرپاکردن و پەرەپێدانی دامەزراو و پڕۆژەکانی فڕۆکەوانی شارستانی و وەبەر هێنانی دوای بەدەستهێنانی ڕەزامەندی لایەنەکانی تایبەتمەند.

٥- پەسەندکردنی ڕێکەوتننامەکانی هاوکاری کردن لە مەیدانی فڕۆکەوانی شارستانی لەگەڵ لایەنەکانی دەرەکی دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت.

٦- ڕەزامەندی نواندن لەسەر پڕۆژەی بودجەی سالانەو میلاکەکان و ژمێریاری کۆتایی دەزگاو بەرزکردنەوەی بۆ لایەنەکانی تایبەتمەند.

٧- ڕەزامەندی نواندن لەسەر کڕینی ئامێرو کەرستەو میکانزم و کەرستەکانی پێویستی دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێم لە دەرەوەی عێراق بەپێی ئەو ڕێکارو ڕێڕەوەکانی پەیڕەوکراو.

٨- هەڵسەنگاندنی ئەو ئەنجامانەی هاتوونەتەدی بۆ دڵنیابوون لەوەی کە تا چ ڕادەیەک ئەو ڕێڕەوانەی پیادە کراون و ئەو خزمەتگوزاریانەی پێشکەش بە فڕۆکەو ڕێبواران کراون ئەو ئامێروکەرستە بەکارهاتووانە و میلاکی هونەری و بەگەڕخراو و کارگێڕی کە پڕۆسەکانی بەڕێوەبردن و بەکارخستنی فڕۆکەخانەکانی هەرێم، لەگەڵ بەرزەفتکاری و پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناو خۆیی گونجاوە ، بۆ وەرگرتنی ئەوەی بە پێویستی دەزانێ بۆ ئەم مەبەستە.

٩- دانانی بەرزەفتکاری تایبەتی بۆ ئامادەکردنی میلاکاتی هونەری و وەگەڕخستن و کارگێڕیی دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێم.

١٠- دەستنیشانکردنی میلاکەکانی هونەری و کارگێڕی و وەگەر خستن، کە پڕۆسەکانی پەرەپێدانی تواناو بەجێهێنانی دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەریم پێویستیان پێی هەیەو دەبێ هەڵبژاردنیان بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی بێ بەپێی سروشتی کاری هەریەکێکیان.

١١- دانانی پلانەکانی پێویست بۆ ئامادەکردن و پەرەسەندنی میلاکەکانی هونەری و بەکارخستن و کارگێڕی کارا لە دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێمدا، لە میانەی بەشداری کردنیان لە خولەکانی تایبەتمەند لە ناوەوەو دەرەوەی عێراق و بەپێی پێداویستی کاری هەرێەکێکیان.

١٢- هەناردنی میلاکەکانی هونەری و بەکارخستن و کارگێڕی کارا لە دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێم لە دەرەوەو ناوەوەی عێراق، بۆ بەشداریکردن لە خولەکانی تایبەتمەند یان بۆ بینین و ئاگاداربوون یان ئامادەبوونی سیمینار یان کۆبوونەوە یان کۆنگرەکان یان ئەلقەکانی خوێندن کە پەیوەستە بە سروشتی کارەکانیان بەپێی ڕێنماییەکانی بەرکار .

١٣- گرێبەستان لەگەڵ تاك و لایەنەکانی ناوخۆیی و بیانی ئامادەکراو بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی بۆ پرکردنەوەی فەرمانەکانی هونەری یان بەکارخستن یان کارگێڕی کە پڕۆسەی پەرەسەندنی توانا بەدیهێنانی دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێم پێویستیان پێی هەیە، دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزیر.

١٤- گرێبەستان لەگەڵ لایەنەکانی ناوخۆیی و بیانی بۆ بەڕێوەبردن و وەگەڕخستن و وەبەرهێنانی هەندێ لە ناوەندەکانی هونەری یان بەکارخستن لە فڕۆکەخانەکانی هەرێمدا دوای بەدەستخستنی ڕەزامەندی وەزیر.

١٥- گرێبەستان بە شێوەیەکی بەردەوام و کاتی لەگەڵ شارەزایان و ڕاوێژکاران دوای بە دەستخستنی ڕەزامەندی وەزیر.

١٦- ڕەزامەندی نواندن لەسەر کڕینی کەرەستەکانی یەدەگی لەناوەوە یان لە دەرەوەی عێراق کە پێویستە بۆ بەردەوامبوونی کاری دەزگاو بەکارخستنی فڕۆکەخانەکانی هەرێم بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

١٧- گرێبەستان لەگەڵ لایەنەکانی تایبەتمەند بۆ پشکنین و پاراستنی ڕێکخەرەکانی لە پڕۆسەکانی گەیاندن و ڕوانگەکانی ئاسمانی (رادار) و فڕۆکەوانی ئاسمانی و پڕۆسەکانی بەڕێوەبردنی جوولانەوەی ئاسمانی بەکار دێت و بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

١٨- دەست نیشانکردن و وەرگرتنی ڕەسم و کرێیەکان لەبری ئەو خزمەتگوزاریانەی پێشکەش بە فڕۆکەو ڕێبواران و کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و لایەنەکانی دیکە دەکرێ، بەپێی بەرزەفتکاری و پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی بەو شێوەیەی پەسندی دەکەن، بۆ هاندانی گەشەسەندنی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

١٩- وەرگرتنی ڕێکارەکانی پێویست بۆ دابینکردنی سەلامەتی فڕۆکەوانی ئاسمانی تایبەت بە کۆسپی دامەزراوەکان یان ئەوانەی دەیانەوێ دایبمەزرێن لەچواردەوری فڕۆکەخانەکانی هەرێم و دامەزراوی ئامێرەکانی فڕۆکەوانی،و لابردن و قەدەغەکردنی بەرپاکردن یان بنیاتنانی هەر کۆسپێك کە مەترسی لەسەر سەلامەتی فڕۆکەوانی ئاسمانی دروست بکات، و بەپێی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی و ڕێنماییەکانی

تایبەت بە کۆسپەکان بەجۆرێك لەگەڵ یاساو ڕێنماییەکانی دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق بڕواتە ڕێوە.

٢٠- دابین کردنی پێداویستیە زەروورییەکان لە ئامێرو کەرەستەو ڕێکخەرەکانی پەیوەندیدار بەئاسایشی فڕۆکەخانە و فڕۆکەکان بە جۆرێك لەگەڵ یاساو ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی گونجاو بێت لە جێبەجێ کردنی پێڕەوی تایبەت بە ئاسایشی فڕۆکەخانەو فڕۆکەکان.

٢١- وەرگرتنی ڕێکارەکانی بەرایی سەبارەت بە تەمامەڵەکردن لەگەڵ ڕووداوی فڕۆکەکان کەلە فڕۆکەخانەکان یان لە دەرەوەیان ڕووەدەن، تاوەکو لێژنەکانی لێکۆلینەوەی تایبەتمەند دەگونجێ و هاوکاریکردن و بەردەوامبوون لەگەڵیاندا لە بەکۆتاهێنانی پڕۆسەکانی لێکۆڵینەوە.

٢٢- بنیاتنانی فەرمانگەکانی (کەرەنتینە_قورمتێنە) و کشتوکاڵ لە فڕۆکەخانەکان و چاودێری کردنی پیادەکردنی بۆ ڕێڕەو و ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

٢٣- ئەنجومەن بۆی هەیە بەشێك لە دەسەلاتەکانی بە سەرۆکی ئەنجومەن بسپێرێ.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية عشرة: والتي تصبح المادة العاشرة، دون الاخلال بالمادة الحادية عشرة من هذا القانون، تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم و تطويرها ومراقبة انشطتها وتطبيق السياسات العامة للنقل الجوي فيها، ولمجلس المؤسسة في سبيل تحقيق ذلك ممارسة الصلاحيات الاتية:

١-رسم واقرار السياسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة.

٢-تفتيش ومراقبة مطارات الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە لێژنەی هاوبەش با لێژنەی یاسایی بە عەرەبی بیخوێنێتەوە تکایە، فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وا بزانم رەئیەکی وا هەیە کە ئەو ٢٣ خاڵەش لابببردرێ و بە پەیرەوی ناوخۆیی خۆیان تەنزیمی بکەن، بۆیە بۆ ئەوەی وەختت بگەڕێنینەوە جارێ با گفتو گۆ بکەین بۆ ئەوەی بمێنێتەوە یان نا؟، ئینجا ئەگەر پێویستی کرد بە عەرەبی بیخوێنینەوە، بەراستی وەختت کەمە و مەجال نەماوە و بۆ ئەوەی قانونەکە بڕوات.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەردەوام بە لە خوێندن فەرموو، موشکیلە نیە، ئەوانیش رەئی خۆیان بدەن بزانن ئەو خەبیرانە لێرەن، بزانین رەئی ئەوانە چیە؟ با بەردەوام بێ لە خوێندنەوەی بە عەرەبی، فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

٢- تفتيش ومراقبة مطارات الاقليم للتأكد من التزامها بالضوابط والتعليمات.

٣- وقف او تقييد نشاط اي من مطارات الاقليم في حالة مخالفته لشروط التشغيل.

٤- المصادقة على العقود المتعلقة باقامة وتطوير المنشآت ومشاريع الطيران المدني واستثمارها بعد استحصال موافقة الجهات المختصة.

٥-المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية بعد موافقة الوزارة.

٦- الموافقة على مشروع الميزانية السنوية والملاكات والحسابات الختامية للمؤسسة ورفعها للجهات المختصة.

٧-الموافقة على شراء الاجهزة والمعدات والاليات والعدد الضرورية للمؤسسة ومطارات الاقليم من خارج العراق وفقاً للاجراءات والسياقات المتبعة.

٨-تقويم النتائج المتحققة للتأكد من السياقات المطبقة والخدمات المقدمة للطائرات و المسافرين و الاجهزة و المعدات المستخدمة و الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية التي تتولى عمليات ادارة وتشغيل مطارات الاقليم تنسجم مع الضوابط و المعايير الدولية و المحلية واتخاذ ما يراه ضرورياً بهذا الصدد.

٩-وضع الضوابط الخاصة بتهيئة و اعداد الملاكات الفنية و التشغيلية و الادارية للمؤسسة و مطارات الاقليم.

١٠-تحديد الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية التي تتطلبها عمليات تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم، على ان يتم الاختيار وفقاً للمعايير الدولية والمحلية التي تتطلبها طبيعة عمل كل منهم.

١١- وضع الخطط اللازمة لتأهيل وتطوير الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية العاملةفي المؤسسة ومطارات الاقليم من خلال اشراكهم بدورات تخصصية داخل او خارج العراق وحسب متطلبات عمل كل منهم.

١٢-ايفاد الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية العاملة في المؤسسة ومطارات الاقليم خارج او داخل العراق، للمشاركة في الدورات التخصصية او للمشاهدة او الاطلاع او حضور الندوات والاجتماعات او المؤتمرات او الحلقات الدراسية التي تتعلق بطبيعة عملهم وفقاً للتعليمات النافذة.

١٣-التعاقد مع الافراد والجهات المحلية والاجنبية المؤهلة وفقاً للمعايير الدولية والمحلية لاشغال الوظائف الفنية والتشغيلية والادارية التي تتطلبها عملية تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم بعد استحصال موافقة الوزير.

١٤-التعاقد مع الجهات المحلية او الاجنبية لادارة وتشغيل واستثمار بعض المرافق الفنية والتشغيلية في مطارات الاقليم بعد استحصاال موافقة الوزير.

١٥-التعاقد بشكل دائم او مؤقت مع خبراء و مستشارين بعد استحصال موافقة الوزير.

١٦- الموافقة على شراء الادوات الاحتياطية من داخل او خارج العراق اللازمة لاستمرارية عمل المؤسسة وتشغيل مطارات الاقليم وفقاً للمعايير الدولية والمحلية.

١٧-التعاقد مع الجهات المختصة لفحص وصيانة المنظومات المستخدمة في عملية الاتصالات والاستطلاع الجوي (الرادار) والملاحة الجوية وعملية ادارة الحركة الجوية وفقاً للمعايير الدولية والمحلية.

١٨-تحديد واستيفاء الرسوم و الاجور لقاء الخدمات المقدمة للطائرات والمسافرين وشركات الطيران والجهات الاخرى وفقاً للضوابط والمعايير الدولية والمحلية وبالشكل الذي يراه مناسباً لتشجيع نمو النقل الجوي في الاقليم.

١٩-اتخاذ الاجراءات اللازمة لتأمين سلامة الملاحة الجوية فيما يخص عوائق المنشآت والمراد انشاؤها في المناطق المجاورة لمطارات الاقليم ومنشآت اجهزة الملاحة وازالة ومنع اقامة او انشاء اي عائق يشكل خطراً على سلامة الملاحة الجوية وحسب حقوق الارتقاء الجوية والتعليمات الخاصة بما يتماشى مع القوانين وتعليمات سلطة الطيران المدني العراقي.

٢٠-تأمين المستلزمات الضرورية من الاجهزة او المعدات و المنظومات المتعلقة بامن المطارات والطائرات بما يتلائم مع القوانين والتعليمات الدولية والمحلية في تنفيذ النظم الخاصة بامن المطارات والطائرات.

٢١-اتخاذ الاجراءات الاولية فيما يتعلق بالتعامل مع حوادث الطائرات التي تحدث في المطارات او خارجها لحين وصول لجان التحقيق المختصة والتعاون و الاستمرار معها في انجاز عمليات التحقيق.

٢٢-انشاء دوائر الحجر الصحي والزراعي في المطارات ومراقبة تطبيقها للسياقات والتعليمات الدولية والمحلية.

٢٣-للمجلس تخويل جزءاً من صلاحيته لرئيس المجلس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

سوپاس، لێژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ مانەوەی ماددەکەین، بێگومان ئەو ماددەیە ماددەیەکی زۆر زۆر گرینگە، باس لە دەسەڵات و سەڵاحیات دەکەین، پێویستە قانون ئەو دەسەڵات و صەلاحیاتانە بدات، رەئیمان وایە پێشەکی ماددەکە بەو شێوەیە دابڕێژرێتەوە: تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم و تطوير و مراقبة انشطتها و تطبيق سياساتها العامة للنقل الجوي فيها و لتحقيق ذلك لمجلس المؤسسة ممارسة الصلاحيات الاتية، كما ورد في المشروع، یەعنی نوقاتەکانی مەشروع هەمووی بێتە خوارێ، پاشان لە خاڵەکان صیاغەکەی هەندێ لە فەقەرەکانی ئەو خاڵانەمان هەیە، ب- صياغەی فەقەرە (٥) بکرێتەوە سەر لە نوێ بەم شێوەی خوارەوە: ٥- المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية بعد موافقة الجهات المعنية، به خۆی جیهاتی خاصه بوو لە کۆبوونەوەکەی بەیانی کردمانە (الجهات المعنية)، ج- فەقەرە (٦) صياغه بکرێتەوە بە شێوەیەکی نوێ: ٦- اعداد مشروع الميزانية السنوية والملاكات والحسابات الختامية للمؤسسة ورفعها للوزارة، د- دمج الفقرتين الثالثة عشرة والرابعة عشرة و اعادة صياغتهما على النحو الاتي: ١٣- التعاقد مع الافراد والجهات المحلية لادارة وتشغيل واستثمار بعض المرافق الفنية والتشغيلية واشغال الوظائف

الفنية او التشغيلية او الادارية التي تتطلبها عملية تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم بعد استحصال موافقة الوزير، والتعاقد مع الافراد والجهات الاجنبية للغرض نفسه بعد استحصال موافقة مجلس الوزراء، ٥- اعادة تسلسل الفقرات اللاحقة تباعاً لدمج الفقرتين، تەسەلسولەکان رێك دەخرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئێستا گوێتان لە رەئی لێژنەی هاوبەش بوو، هەندێ لە ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان پێشنیاری ئەوەیان کرد کە ئەوە ئیلغا بکرێت، بەڵام لێژنەی یاسایی و لێژنەی هاوبەش دەبێنن صەلاحیات زۆر زەروورە و هەروەها لە خەبیرە بەڕێزەکانیشمان پرسی ئەوانیش بە نووسراو ئەڵێن ئەوە زۆر زەروورە، چونکە ئەگەر بە یاسا دەست نیشان نەکرێت، صەلاحیاتیان نابێت و ئەوە خەلەلەکە، ئینجا ئەگەر ئەو بەڕێزانە پێشنیارەکەیان سەحب بکەن، ماددەکە وەکو خۆی بەو تەصلیحاتەی کە هاتیە ئەخەینە دەنگدانەوە، فەرموو لێژنەی یاسایی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جارێ کەس قسەی نەکردووە لەسەر ماددەکە و کەس پێشنیاری نەکردووە، لە گفتوگۆی ماددەکانی پێشوو یەك کەس باسی لێ کرد.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا ئەو بەڕێزانەی ئەیانەوێ قسە بکەن فەرموو با دەستیان بەرز بکەن با ناویان بنووسین، سوپاس لێژنەی یاسایی، بەڕێز کاك ئیحسان فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەبەر ئەوەی ماددەی ١١ لاچوو، ئەو موقەدیمەی کە ئەبێ بێتە گوتن، دەست پێبکرێت: تقوم المؤسسة ، ئەوە مولاحەزەی یەکەمە، دووەم: سەبارەت بە خاڵی یەکەم، نووسیە، رەسم و ئیقرار، ئەوەی لە پێشێ وەکو پێشنیار کراوە، لە ئامانجەکاندا ئەبێ سیاسات و خوتەتی خۆی پێشنیار بکات، لەبەر ئەوەی لێرە بۆ جێبەجێ کردنیان دەبێ بگوترێ: جێبەجێ کردنی او تنفیذ الخطط والسیاسة العامة للمؤسسة التي توافق علیها الوزارة، ئەبێ ببێتە جێبەجێ کردن لێرە، خاڵی پێنجەم هاتووە: المصادقة علی الاتفاق، خۆی ئیتیفاق دەکات، مەعنای وایە ببێتە عقد اتفاقیات التعاون ضمن مجال الطیران، ئەوە لە جیاتی المصادقة، جارێ ئەبێ شتەکە بکرێت و عەقەدەکە دروست بکرێت ئەوجا فەقەرەی دی و دوایی، چونکە تێدەگات با ئەوەی موصادەقەی لەسەر دەکرێ ئەبێ خۆی وەکو موئەسەسە پێی هەڵسیتن، خاڵی شەشەم : الموافقة علی مشروع المیزانیة، ئەبێ خۆی میزانیە ئامادە بکات، چۆن موافەقە لەسەر میزانیە دەکات، لەبەر ئەوەی ئەبێ بگۆترێ ئیعداد مشروع المیزانیه السنویه، بەو شێوەیە باشتر دەبێ، خاڵی حەوتەم هاتووە : الموافقة علی شراء، ئەی کێیە دەیکرێت؟، خۆی دەبێ ئەوانە وەکو موئەسەسە هەڵدەستێ بە کاری کرینی دەزگاکان یان

شتەکان، لەبەر ئەوە: الموافقة لابردرێ، هەردەست پێ بکرێ بە: شراء الاجهزة و المعدات للمؤسسة، بۆ ئەوەی کارەکە جێبەجێ بکات و، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار د.ڕۆژان فەرموو.

بەڕێز د.ڕۆژان عبدالقادر دزەیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەو بەندە و بەندەکانیش کە لە دوایی دێن، هەندێ وردەکاری تێدایە، ئێمە زۆر جار لە کاتی پەسند کردنی یاسایەکان، باس لەوە دەکەین کە ئەو وردەکاریە لێرە پێویست نیە، بەڵام دوو شت هەیە دەبێ لەبەر چاوی بگرین، یەکەمیان تایبەتمەندی ئەو دەزگایەیە، ئەو موئەسەسەیە، کە زۆر لە لایەنەکان دەگرێتەوە، وەکو: بە تایبەتی لایەنی تەکنیکی ، لایەنی بەستنی گرێبەست لەگەڵ زۆر لایەن و کۆمپانیا، هەروەها ئەو کارمەندانەی کە دەزگایەکان بەڕێوە دەبەن یاخود کاردەکەن، بۆیە ئەو وردەکاریە زۆر پێویستە، بۆیە مانەوەی ئەو ماددە و ئەو بەندە زۆر پێویستە، هەروەها هۆی دووەم بۆ مانەوەی ئەو ماددەیە ئەوەیە کە ئێمە لەسەرەتای ئەو جۆرە کارەینە، واتا هەموو ئەندامانی پەرلەمان لەسەرەوە موتەفیق بوون کە ئێمە ئەزموونێکی وامان نیە و شارەزاییەکی وامان نیە، لەوانەیە ئەو دەزگایە ڕووبەڕووی زۆر کێشە ببێتەوە، ئەو وردەکارییە لێرە پێویستە باس بکرێ و تێدابێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار کاك ڕەشید فەرموو.

بەڕێز رشید کریم رشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لقی نۆ: باسی زەوابتی میلاکات ئەکات و لقی دە، باسی تەحدیدی میلاکاتی فەنی و تەشغیلی و ئیداری ئەکات، وا بزانم هەردوو لقەکە دەمج بکرێ و بکرێت بە یەك لق، کە هەردووکیان لەسەر مەوزوعی میلاکاتە، چ زەبت بێ و چ تەحدیدو ئیعدادی میلاکات بێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار کەریم بەحری، فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی ئەو ماددەیە ماددەیەکی زۆر گرنگە، دەبێ بە پێی یاسا ڕێك بخرێ، لەبەر ئەوەی دەسەڵاتەکانە و صلاحیاتی ئەنجومەنی کارگێڕیە، بۆیە دەبێ بە یاسا ڕێك بخرێت و ماددەیەکی یاسایی بێت و ناکرێت بچێتە نیزامی ناوەخۆ، پەڕەوی ناوەخۆدا، سەبارەت بە ناوەڕۆکی ماددەکەش، ئەوەی لە ڕاپۆرتی هاوبەشدا هاتووە دروستە و لە جێی خۆیەتی و زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

سوپاس، كاك عومەر عبدالرحمان فەرموو.

بەڕێز عمر عبد الرحمن على:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من بەپێچەوانەى راى ئەو برادەرانە ئەو قسەيە دەكەم، لەبەر چى؟، لەبەر ئەوەى لە ماددەى پێنجدا، باسمان لە شەخصيە مەعنەوەيەى ئەو موئەسەسەيە كرد، راستە موئەسەسەيەكى گرنگە و تازە دروست دەبێ، پێويستى بە بەرەو پێشچوون هەيە، پێويستى بەوە هەيە خزمەت بكرێ، ئێمە لە ماددەى پێنجدا دەنگمان بۆ ئەوە داوە كە شەخسيەتێكى مەعنەوى و ئيدارى و مالى موستەقيلى خۆى هەيە، ئەو شەخسيەتە موستەقيلە ماليە زۆر گەورەترە لەو دەسەلاتانەى كە لە مەجليسى ئيدارە دەدرێتێ پێى، ئەو موئەسەسەيە بتوانێ مومارەسەى ئەوەى خۆى پێ بكات، راستە ئەو موئەسەسەيە تازەيە و ئێمە پێويستمان بەوەيە خزمەتى بكەين و گەورە بكرێ، گرينگى ئەو ئيتيفاقيانە و ئەو عەقدانەى هەيە، بەڵام لە نەتيجە عەقدەكان سەرۆكى موئەسەسە تەصديقى دەكات و دوايى تەوقيعى دەكات، بەڵام ئێمە بۆ ئێستا بێين ئەو موئەسەسەيە لە تەورى تەكويندين ئێمە، لە بيدايەتى دروست بووندين، حەصرى بكەين بە چەند خاڵێك لەو قانونە، خۆى كە حەصرمان كرد و موصادەقەى لەسەر كرا ئەو فراوانيەى نامێنێ ئەو موئەسەسە بتوانێ ئيشى تێدا بكات و بتوانێ لە نەتيجەى مومارەسەى چەند سااێكدا پێويستيان بە شتە و پێويستيان بە گۆڕانكاريە و پێويستيان بە بەعزە صەلاحياتى ديكەى هەيە، بەڵام ئەگەر لە نيزام داخليەكەى خۆى هەبێ، بە تەئكيد ئەو بەڕێزەى كە دەبێت بە رەئيسى موئەسەسەى ئەو مەتارانەى كوردستان، حەتمەن خەڵكى دڵسۆزى ئەو ولاتەيە، كورى خۆمانە و بەتەئكيد حەزى لەبەرەو پێشچوونە و گەورەكردنى مەتارەكەى و ئەو موئەسەسەيە ببێتە موئەسەسەيەكى عالەمى و شتێكى باشى لێ دەربچێ، بۆ چى ئێمە لێرە لە قانون حەصرى بكەين؟، سبەينێ ئەگەر ويستيان تەغيراتێك، گۆڕانكاريەك، شتێك بكەن، بە قورس تر بۆيان بڕوات دەبێت بە مەشروع تەقديم بە پەرلەمانى بكەن، بۆ لە نيزام داخليەكەى خۆيان نەبێت؟ بۆ ئەوەى بتوانن هەر كاتێك كە پێويستى بە گۆڕانكارى كرد با گۆڕانكارى لە نيزامەكە دا بكەن بۆ خزمەت كردنى ئەو پرۆژەيە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك محمد فرج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج أحمد:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

وەڵاهى من موقارەنەى ئەم سەلاحيانە دەكەم لەگەڵ سەلاحيەتى موئەسەسەكە، يەعنى بە ئەمە بێت موئەسەسەكە زۆر هەژارە، چى موافەقە و موسادەقە و تەعاقود و تەحديد هەيە لە مەجلسى ئيدارەيە، كەچى لە موئەسەسەكە ئەوە نيە، موئەسەسەكە زۆر لاواز تر، مەفروز وايە هەرچى موافەقە هەيە لاى

موئەسەسەکە بێت، هەرچی موسادەقە هەیە لای موئەسەسەکە بێت، نەک لای مەجلسەکە، چونکە مەجلس موشەکەلەیەکی جیاوازیشی تیایە، بەڵام ئەسڵی موئەسەسەکە وەکو کاك عمر گوتی رەئیسی موئەسەسەکە دەبێت ئەو شتانە بکات، ئایا بۆچی هەرچی موافەقە هەیە لێرەیە؟ وەکو پرسیاریش دەیکەم، یەعنی سەیر بکە هەرچی موسادەقە و موافەقە هەیە لەسەر شتی گرنگ، نەك لەسەر شتی بچکۆلە، لەسەر شیرایە، لەسەر تەعاقودە لەگەڵ لایەنی ئەنجنەبی، ئەمانە هەمووی چۆن دەبێت مەجلسی ئیدارە بیکات؟ دەبێت موئەسەسەکە ئەو شتانە بکات، لەبەرئەوە پێم باشە هەر شتێك باسی موسادەقەو موافەقەیە بچێتە لای موئەسەسەکە نەك لێرە، هەرچەندە دەنگیشمان لەسەری داوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار کاك هیوا فەرموو.

بەڕێز هیوا صابر أحمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە ڕاستی دا من لەگەڵ ئەو بۆچوونانە نیم کە دەڵێت ئەو ماددەیە لابردرێت، بەڵکو بگوێزرێتەوە بۆ لائیحەی ناوخۆ، ئەم ماددەیە پەیوەستە بە دەسەڵاتی ئەو ئەنجومەنەوە هەیە، ئەم دەسەڵاتە تەدەخول دەکات لەگەڵ زۆربەی بابەتەکان کە تایبەتە بە هەموو هەرێمەوە، لەبەرئەوە من لەگەڵ ئەوە نیم ئەم ماددەیە لابردرێت، خاڵێکی تر لە بڕگەی ١٣ دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزیر، پێم باشە دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت بێت، چونکە گرفتێك هەیە ئێمە هەستی پێ دەکەین زۆر جار سەڵاحیەتەکان کە لە کەسێك دابێت، زۆرجار بە میزاجی ئەو کەسەیە، بەڵام ئەگەر بوو بە وەزارەت، ئەنجومەنەکە قسەی تیا دەکات، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە بەڕاستی بەشێکی زۆری دەتوانین بە نیزام ڕێکی بخەین وەکو ماددەکانی تری پێشوو کە باسمان کرد، بەڵام ئەگەر هەر ئیسرار بکرێت ئەمە بمێنێتەوە، دیسانەوە خەڵەل تیایە بە تایبەتی لە خاڵی یەکەم و چوارەم و پێنجەم هەر بە ڕاشکاوانە دیارە کە خەڵەل هەیە، بۆ نموونە دەڵێت (رسم واقرار السیاسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة) ئەوەڵەن ئیقرار لەلایەن ئەم ئەنجومەنەوە ناکرێت، ئەمە دەبێت کێ ئیقراری بکات؟ دەبێت وەزارەت ئیقراری بکات، بۆیە ئەگەر هەر بیانوویەك بهێننەوە دەبێت بڵێین (١ ـ رسم السیاسة العامة للمؤسسة لاقراره من قبل الوزارة)، یەعنی ئیقرار لەلایەن وەزارەتە، نەك لەلایەن ئەمانەوە، رسم ئەمان ڕاستە دەتوانن بیکەن، بەڵام دەبێت کێ ئیقراری بکات؟ بێ گومان وەزارەت، بە نیسبەت خاڵی چوارەم دەڵێت (المصادقة علی العقود المتعلقة) عادەتەن موسادەقە ئەو نایکات، لە عقود

ڕاستە دەتوانێ تەقیمی عقودەکە بکات، چونکە عادەتەن خۆی یەکێك لە موئەسەسەکە عەقدەکان جێ بەجێ دەکات، دوایی ئەم ئەنجومەنە چی دەکات؟ ئەم ئەنجومەنە تەقیمی دەکات، ئایا باشە یان باش نیە؟ هەڵی دەسەنگێنێ، بۆ ئەوەی ئاراستەی وەزارەتی بکات، یەعنی (تقیم العقود المتعلقة باقامة وتطویر المنشأت ومشاریع الطیران المدنی لاستحصال موافقة الجهات المختصة) یان (لاستحصال موافقة الوزارة) ئەو کاتە ئاوا دروستە نەك موافەقە لەوێ هەبێت، موسادەقە دەبێت لەوێ هەبێت، نەك لەلایەن ئەم ئەنجومەنە، هەروەها دەبێت خاڵی پێنجەم بە هەمان شێوە (تقیم اتفاقیات التعاون ضمن مجال الطیران للموافقة) دواتر لە ئەخیرەکەی (ورفعها للوزارة للموافقة علیها)، یەعنی دەبێت ئیعادەی نەزەر لەم سێ خاڵە بکرێتەوە، ئەوانەی تر بە قەناعەتی من زۆربەی هەرە زۆری پێویستە بچێتە نیزامەوە، تەنها خاڵی ١٣ و ١٥ و ١٧ و ١٨ من پێم وایە ئەوانەش دەتوانرێت لێرەدا بمێنێتەوە وەکو لە قانونەکە، بەڵام ئەوانی تر زۆربەیان دەبێت بچنە نیزام، لەگەڵ ڕێزو سوپاسم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە تەرخان کراوە بۆ دەست نیشان کردنی دەسەڵاتەکانی ئەنجومەنی ئەم دامەزراوەیە، بۆیە لەسەرەتاوە پێویست ناکات کەوا بڵێین (تقوم المؤسسة بتنظیم مطارات الاقلیم وتطویرها) پێویستە لەوەوە دەست پێ بکەین (لمجلس المؤسسة ممارسة الصلاحیات التالیة)، من لەگەڵ ئەوە دام کەوا ئەم ماددەیە بمێنێتەوە، چونکە بەشێك لە دەسەلاتەکان هەتا لە دەسەڵاتی وەزیریش نیە، دەبێت بچێتە ئەنجومەنی وەزیران بە تایبەتی بۆ برگەی ٥ کە دەڵێت (المصادقة علی اتفاقیات التعاون ضمن مجال الطیران المدنی مع الجهات الخارجیة) ئەوە دەسەڵاتی ئەنجومەنی وەزیرانە، هەتا وەزارەتیش ناتوانێت ئەو کارە ئەنجام بدات، بۆیە دەکرێت ئەمانە بنووسرێت، بەڵام دەتوانین کەمیان بکەینەوە بە شێوەیەکی وا کەوا پوخت و دانیشتنێکی تایبەتی لەلایەن لیژنەی یاسایی دەوێت بۆ ئەوەی بە شێوەیەکی باشتر دایڕێژێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد ابراهیم احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دەمەوێت ڕوونکردنەوەیەك بدەم لەو مەسەلەیە، بە نیسبەت ئەو یاسایە، ئەوە یاسایەکە چەند مانگێکە دیراسەت دەکرێت و لیژنە دانیشتووە و ئیشی لەسەرکراوە و ٩٠٪ موقەنەنە لە شێوە یاساکانی دەوروبەر وەرگیراوە، بە نیسبەت ئێمە ئەو فرۆکەخانانە کە تازەن، ئەو یاسایە تازەیە و بۆ خۆتان دەزانن

هەر یاسایەك كە تازە دەردەچێت پاش جێ بەجێ كردنی كەموكوڕیەكەی بە دەردەكەوێت، هەر كەموكوڕیەك هەبێت خۆ دەكرێت هەموار بكرێت، ئەم هەموو سەلاحیەتە هاتووە لەو ماددەیە بە قەناعەتی من چۆن هاتووە با وا بمێنێت لەبەرئەوەی حیمایەتە بۆ ئەو موئەسەسەیە و لە بۆ ئەو كاتەی ئێستا، كاتێكی تر دەكرێت ئیعادەی نەزەر بكرێتەوە و پێداچوونەوەشی بۆ بكرێتەوەو، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لێژنەی یاسایی رەئیتان چیە؟ كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تەنكید لەسەر خاڵی یەكەم دەكەمەوە كە باسمان كرد، ئەم ماددەیە زۆر زۆر پێویستە لە ناو ئەم یاسایە هەبێت، بەدەل ئەوەی كە ئەو بەڕێزانەی كە دەڵێن لێرە لابردرێت دەڵێن با لە ناو نیزام هەبێت، مادام هەر لەوێ هەبێت، با لێرە هەبێت باشترە، قوەتەكە بۆ موئەسەسەكەیە بە تایبەتی مەسائیلی گرنگی تیایە بە سیغەی موافەقە و موسادەقە و تەعاقود و ئەوانە هاتووە، ئەوە دەبێت قوەتێكی یاسایی لە پشت هەبێت، نەك هەر نیزام بێت، ئەوە دەسەلاتە، بۆیە دەسەلات دەبێت بە یاسا دیاری بكرێت، بۆیە ئێمە تەنكید دەكەینەوە لەسەر مانەوەی ماددەكە لە شوێنی خۆی، سەبارەت بە موداخەلەی ئەندامان، بۆ نموونە بۆ بەڕێزم كاك احسان باسی ئەوەی كرد كە ئەم خاڵە تیكراوە، مەبەستم خاڵی یەكەمە (رسم واقرارالسیاسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة) لێرە باسی سیاسەی عامەی موئەسەسە دەكات، ئەو خاڵەی تر باسی سیاسەی نەقلی جەوی دەكات، یەعنی دوو خاڵی زۆر لێك جیاوازن، پاشان باسی دەمج كردن كرا، كاك حمە رشید باسی دەمج كردنی فەقەرەی ٩ و ١٠ ی كرد، بكرێ و نەكرێت، گرنگ ئەوەیە ناوەرۆكەكە هەبێت، جا ئەگەر زۆر پێویست نەبێت بۆ دەمج كردن، بە تەفسیل باشترە لە ساڵحی قانونەكەیە و لە ساڵحی موئەسەسەكەیە كە وەكو خۆی بمێنێتەوە باشترە ، بۆیە با وەكو خۆی بمێنێتەوە، سەبارەت بە قسەكانی مامۆستا محمد فرج دەڵێت ئەو كارە كاری موئەسەسە بوو، ئەو مەجلیسە گەورەترین ئۆرگانی ناو ئەو موئەسەسەیە، ئەو موئەسەسەیە چیە؟ موئەسەسە پێك هاتووە لە كێ؟ پێكهاتووە لە رەئیس و معاون و ئەندامەكانی، ئەوانە هەموویان پێكەوە مەجلسەكە پێك دێنن، گەورەترین دەسەلاتی ناو ئەو موئەسەسە مەجلسەكەیە، دەبێت مەجلس لەو قەرارە گرنگانە قەرار بدات، لە موئەسەسە تۆ ناتوانی بڵێی موئەسەسە وابكە، دەبێ بڵێی رەئیسی موئەسەسە وابكە، دەبێت بڵێی مەعاونی رەئیسی موئەسەسە وابكە، یان دەبی بڵێی مەجلیسەكە وا بكە، ئەو سەلاحیەتە گەورانە بەراستی هی مەجلسە، نەك هی شەخسێكە، یان كەسێكی ترە، ئەو خاڵەی د.ناصح ئیشارەی كرد، منیش پێم وایە لە جێی خۆیەتی كە دەڵێت (رسم واقرار السیاسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة) یەعنی چی؟ ئەگەر وەزارەت موافەقەتی كردووە؟ خۆ وەزارەت بالاّ ترە لە موئەسەسە، پێموایە لێرە دەبێت سیاغەكەی راست بكرێتەوە، یەعنی (ورفعها للوزارة للموافقة علیها) ئەوە دەقیق ترە، هەروەها لە خاڵەكانی تریش وەكو لە خاڵی ٥ پش بە هەمان شێوە هاتووە و دەڵێت

(بعد موافقة الوزارة) گونجاو نیه، دەبێت رەفع بکرێت بۆ وەزارەت، بڵێی (ورفعها للوزارة للموافقة عليها)، چونکه وەزارەت بەرزتره، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك بارزان نوقتەی نیزامیت هەیه؟ فەرموو.

بەڕێز بارزان محمد قادر :

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جەنابی سەرۆك پێویست ناکات جوابی هەموو ئەندام پەرلەمانێك بدرێتەوە، خۆ نوقتەی خیلاف نیه هەتاوەکو شەرح بکرێت، هەرکەسێك قسەیەك بکات ئەو جەلسەیه هەر تەواو نابێت، دوای ئەوە ئەگەر بووە دوو رەئی و سێ رەئی حەقە موناقەشە بکرێت ..... .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێز ئەوە رەئی لیژنەیە، رەئی خۆیان دەدەن پاشان دێینەوە سەری، کاك زرار نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز زرار طاهر أمین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵاهی من پێم باشە بەرچاو ڕوونیەك هەبێت لەبەرچاوی ئەندام پەرلەمانان، ئێمە ڕای موشتەرەکی لیژنە کە لەسەر مەنەسە باس دەکرێت تەنها ڕای لیژنەی گواستنەوەو لیژنەی یاسایی نیە، ئێمە بەیانی هەموو سەرۆك لیژنەکان کۆبوونەتەوە، ئەو ڕایەی کە ئەوان دەری دەربڕن ڕای هەموو سەرۆك لیژنەکانە، ڕای سەرۆك فراکسۆنەکانە، ڕای جێگری سەرۆك فراکسیۆنەکانە، لەبەرئەوە پێم باشە ئەو بەرچاو ڕوونیەتان هەبێت، ئەگەر مولاحەزەیەکی زۆر دەقیق هەبێت، ئەوە جێگای خۆیەتی، بەڵام بەڕاستی ڕای ئەوان ڕای هەموومانە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کۆێستان خان نوقتەی نیزامیت هەیه؟ فەرموو.

بەڕێز کۆێستان محمد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش پشتگیری لە رەئیەکەی کاك بارزان و کاك زراریش دەکەم، خۆ کۆنفرانس نیە هەموو قسەیەك جواب بدرێتەوە، ئەگەر بوو بە سێ رەئی ئەوە دەکرێت بخرێتە دەنگدانەوە یان نەخرێت، چونکە یەکەم جارە ئێمە ئەم شێوە جەلسەیە پەیڕەو دەکەین، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك طارق نوقتەی نیزامیت هەیه؟ فەرموو.

بەڕێز طارق محمد سعيد جامباز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەشت مانگ و نیوە ئەو پرۆژەیە لە پەرلەمان خوێندنەوەی بۆ کراوە، دەبوایە ئەندامان ئێستا رەئی بدەنە ئەو دوو لیژنەیە، نەك لێرە ببێتە جێی سیبوەی و مامۆستا هەژار، بەداخەوە کوردیەکەی لەگەڵ دانیە، دەبووایە بە کورتی بیبڕنەوە، نەك ئێمە لێرە بڵێین ئەو وشەیە نا، ئەو وشەیە، بۆیە با ناحیەی سیاغە بدرێتە ئەو دوو لیژنەیە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان بەو گۆڕانکاریەی کە ئێستا لیژنەی یاسایی سیاغەی دەکاتەوە بۆتان دەخوێنینەوە و دەیخەینە دەنگدان، زۆر سوپاس، كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا) :

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە دەخوێنینەوە بەو گۆڕانکایانەی کرا لەسەری و بە پێی ڕاپۆرتی لیژنەی هاوبەش و پێشنیاری هەندێك لە ئەندامان، هەمووی نیە هەندێك لە برگەکانە کە گۆڕانکاری بەسەری دا هاتووە، سەرەتای ماددەکە گۆڕانکاری بەسەرداهاتووە، بەم شێوەیە:

المادة الثانية عشرة: تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم وتطويرها ومراقبة انشطتها وتطبيق السياسات العامة للنقل الجوي فيها، ولتحقيق ذلك لمجلس المؤسسة ممارسة الصلاحيات الآتية:-

١ ـ رسم واقرار السياسة العامة للمؤسسة ورفعها للوزارة للموافقة عليها.

لە خاڵی ٥ یش گۆڕانکاری کراوە:

٥ ـ المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية ورفعها لوزارة للموافقة عليها.

(الجهات المعنية)، بەڵام بەو شێوەیە نەسەکە دووبارە دەکەمەوە:

٥ ـ المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية بعد موافقة الجهات المعنية.

فەقەرەی ٦ هەر لە مەشروعەکە گۆڕانکاری بەسەر داهاتووە بەو شێوەیە:

٦- اعداد مشروع الميزانية السنوية والملاكات والحسابات الختامية للمؤسسة ورفعها للوزارة.

فەقەرەی ١٣ و ١٤ دەمج کراوە، بەو شێوەیەی کە پێشترپش خوێندمانەوە:

١٣- التعاقد مع الافراد والجهات المحلية لادارة وتشغيل واستثمار بعض المرافق الفنية أو التشغيلية واشغال الوظائف الفنية أو التشغيلية أو الادارية التي تتطلبها عملية تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم بعد استحصال موافقة الوزير والتعاقد مع الافراد والجهات الاجنبية للغرض نفسه بعد استحصال موافقة مجلس الوزراء.

پاشان تەسەسولی فەقەرەکان ڕێك دەخرێتەوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان، سێ بەڕێز هەبوو ئیشارەتیان بە ئەوە كرد كە هەمووی ئیلغابكرێت، ئەگەر موقتەرەحەكەیان دوای ئەو گفتوگۆیە سەحب بكەنەوە ئەوا بەو سیاغەیەی كە لەلایەن لیژنەی یاسایی خوێندرایەوە، بەو سیاغەیە دەیخەینە دەنگدانەوە، سوپاستان دەكەین، كاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من موقتەرەحەكەی خۆم سەحب ناكەمەوەو موسیرم لەسەری، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

نازناز خان فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

وەڵڵاهی من پێم زیادەیە كاك د. كمال سەحبی ناكەمەوە رەئیەكەم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

باشە، چونكە لیژنەی موشتەرەك و لیژنەی یاسایی و خەبیرەكان و سەرۆك لیژنەكان لەگەڵن، باشە ئێستا كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو ماددەیە بە كۆمپلیتی كە سەڵاحیەتە ئیلغا بكرێتەوە؟ ٩ كەس، كێ لەگەڵ ئەوەیە بمێنێت بەو گۆڕانكاریانەی كە لیژنەی یاسایی و موشتەرەك كردیان؟ زۆر سوپاس، بە زۆرینەی دەنگ ئەو ماددەیەش مایەوە بەو گۆڕانكاریەی كە كرا، زۆر سوپاس، بۆ ماددەیەكی تر تكایە، بەڕێزان ئەگەر ئەمڕۆ دەتانەوێت سەعات ٤ دادەنیشین، ئەگەرنا سبەی؟ ئێستا كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەمڕۆ سەعات ٤,٣٠ دابنیشین؟ ٢٩ كەس لەگەڵە، ئەوە بووە ٣٠، كێ لەگەڵە سبەی تەواوی بكەین؟ زۆرینەی بۆ سبەی بوو سەعات ١٠,٣٠ ، خواتان لەگەڵ كۆتایی بە دانیشتنەكە دەهێنین، زۆر سوپاس.

عونی كمال سعید بزاز	**محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی)**	**عدنان رشاد مفتی**
سكرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی	**جێگری سەرۆكی ئەنجومەنی نیشتمانیی**	**سەرۆكی ئەنجومەنی نیشتمانیی**
كوردستان – عێراق	**كوردستان – عێراق**	**كوردستان – عێراق**
بەومكالمت		

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی (۲۲)

چوار شەممە رێکەوتی ۲۰۰۸/۱۲/۳

کاتژمێر (۱۱)ی سەر لە بەیانی رۆژی چوار شەممە رێکەوتی ۲۰۰۸/۱۲/۳ ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق بە سەرۆکایەتی بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی) جێگری سەرۆک و, بەڕێز عونی کمال بزاز سکرتێری ئەنجومەن بەوەکالەت, دانیشتنی ژمارە (۲۲)ی خولی دووەم, ساڵی (۲۰۰۸)ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمی بڕگە (۱) لە ماددە (۲۰) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (۱)ی هەموار کراوی ساڵی ۱۹۹۲ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی ئەنجومەن بڕیاریدرا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە (۲۲)ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە کاتژمێر (۱۱) ی پێشنیوەڕۆی رۆژی چوار شەممە رێکەوتی ۲۰۰۸/۱۲/۳دا بەم شێوەیە بێت:

۱- بەردەوام بوون لەسەر خستنەڕوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای دەزگای فڕۆکەخانەی مەدەنی لە هەرێمی کوردستان، کە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشکەش کراوە.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، دانیشتنەکەمان دەکەینەوە، خولی دووەمی هەڵبژاردنی ساڵی چوارەمی ۲۰۰۸، خولی گرێدانی دووەم ژمارەی دانیشتن (۲۲)، رۆژی دانیشتن ۲۰۰۸/۱۲/۳، بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی بڕگە(۱)ی ماددە (۲۰) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە(۱)ی هەمواركراوی ساڵی ۱۹۹۲ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان - عێراق، دەستەی سەرۆکایەتیی ئەنجومەن بڕیاریدا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە (۲۲)ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە کات (۱۱)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی چوار شەممە رێکەوتی ۲۰۰۸/۱۲/۳دا بەم شێوەیە بێت:

۱- بەردەوام بوون لەسەر خستنەڕوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای دەزگای فڕۆکەخانەی مەدەنی لە هەرێمی کوردستان، کە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشکەش کراوە.

بەخێرهاتنی بەڕێز کاك سەعد وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان دەکەین کە هەمیشە لەگەڵمانە بەخێر بێت، هەروەها بەخێرهاتنی هەردوو رێزدار کاك کامەران احمد عبدالله سەرپەرشتیاری دەزگای فرۆکەخانەی سلێمانی و رێزدار کاك تاهیر هەورامی بەڕێوەبەری گشتی فرۆکەخانەی هەولێر دەکەین، کە هەردووکیان لێرە هاوکار دەبن، زۆر زۆر بەخێر بێن سەرچاو، ئەمێدەوارین ئەمڕۆ یاساکەمان بە رێك و

پێکی لە بەرژەوەندی خەڵکی کوردستان و هەرێمەکەمان و گشت موسافرەکان تەواو بێت، داوا لە لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش دەکەم تەشریفیان بێنە سەر مەنصە، بۆ بەردەوامبوونی کارەکانمان، دوێنێ ماددەی دوازدەمان تەواو کردو دەنگی لەسەر درا، تکایە ماددەی سێزدە لیژنەی یاسایی کەرەم بکەن بە کوردی و عەرەبی بخوێننەوەو رەئی لیژنەی هاوبەش لەسەری بدرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی سێزدەم: سەرۆکی دەزگا ئەم دەسەلاتانەی خوارەوە ئەنجام دەدا:

١- بەڕێوەبردنی کاروباری دەزگاو سەرۆکایەتی دانیشتنەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا دەکات و سەرپەرشتی فەرمانگەکانی سەر بەدەزگا دەکات.

٢- نوێنەرایەتی کردنی دەزگا لە کۆبوونەوەو کۆنگرەو سیمینارو ئەڵقەکانی خوێندنی تایبەتمەند لە ناوەوەو دەرەوەی عێراق، دوای بەدەستهێنانی رەزامەندی وەزیر.

٣- نوێنەرایەتی کردنی دەزگا لەبەردەم دادگاو فەرمانگەکانی پەیوەندیدار.

٤- ئیمزا کردنی ئەو نووسراوانەی کە لە دەزگاوە دەردەچێ.

٥- پێشنیار کردنی بودجەی تایبەت بە دەزگاو بودجەی سالانەو ژمێریارییەکانی کۆتایی.

٦- رەزامەندی نواندن لەسەر سەرف کردنی بڕە پارەکان بەپێی ڕێنمایی و یاساکانی بەرکار.

٧- ئیمزا کردنی هەموو گرێبەستەکانی پەیوەندیدار بە دەزگا دوای بە دەستهێنانی رەزامەندیەکانی ئوسولی.

٨- دامەزراندنی لیژنەکانی هونەری و بەکارخستن و کارگێڕی و دارایی و یاسایی و ئاسایشی و هەر لیژنەیەکی دیکە کە بەپێی پێداویستیەکانی کار بە پێویستی بزانێ.

٩- ئیفاد کردنی فەرمانبەرانی خاوەن پلەی تایبەت دوای بە دەستهێنانی رەزامەندی لایەنەکانی تایبەتمەند.

١٠- پیوستە سەرۆکی دەزگا بەشێك لە دەسەلاتەکانی بە یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگاو بەڕێوەبەرە گشتیەکان بسپێرێ، بۆ ئەوەی بتوانن ئەرکەکانیان وەکو پێویست بە جێبهێنن.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثالثة عشرة:

يمارس رئيس المؤسسة الصلاحيات التالية:

١- ادارة شؤون المؤسسة ويرأس جلسات مجلس ادارة المؤسسة والاشراف على الدوائر التابعة لها.

٢- تمثيل المؤسسة في الاجتماعات والمؤتمرات والندوات والحلقات الدراسية التخصصية داخل وخارج العراق بعد استحصال موافقة الوزير.

٣- تمثيل المؤسسة امام المحاكم والدوائر ذات العلاقة.

٤- التوقيع على الكتب التي تصدر عن المؤسسة.

٥- اقتراح الميزانية الخاصة بالمؤسسة والموازنة السنوية والحسابات الختامية.

٦- الموافقة على صرف المبالغ وفق التعليمات والقوانين النافذة.

٧- توقيع كافة العقود المتعلقة بالمؤسسة بعد استحصال الموافقة الاصولية.

٨- تشكيل اللجان الفنية والتشغيلية والادارية والمالية والقانونية والامنية واية لجان اخرى يراها ضرورية وفقاً لمتطلبات العمل.

٩- افاد الموظفين من ذوي الدرجات الخاصة بعد استحصال موافقة الجهات المختصة.

١٠- على رئيس المؤسسة تخويل جزءاً من صلاحياته لمعاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بما يمكنه من اداء واجباته بشكل مطلوب.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش کەرەم بکە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ثالث عشر:

فيما يتعلق بالمادة الثالثة عشرة والتى ستصبح المادة الثانية عشرة:

نقترح حذف الفقرة الخامسة لأنها من صلاحية مجلس المؤسسة ووردت في المادة السابقة وإعادة تسلسل الفقرات تباعاً بعد هذا الحذف.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو کاك کەریم.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی راستی بێت ئەو ماددەیە لەبەر ئەوەی صلاحیەتەکان تەحصیل حاصلە، لە هەمان کاتدا لە برگە یەکی ماددەی پێشوودا رەسمی سیاسەتی گشتی لەلایەن موئەسەسەوە دەکرێت، دەتوانێت بەپێی ئەو برگەیە، لە پەیڕەوی ناوخۆی موئەسەسەدا تەواوی ئەو دەسەلآتانەی کە بە سەرۆکی موئەسەسە بێت لەوێوە دیاری بکرێت، لەبەر ئەوە صەلآحیاتەکان ئەو دەسەلآتانەی لێرەدا هاتوون وەکو موراسەلەیە، تەمسیل کردنە لە پێش دادگاکان و ئەو شتانە، شتێکە تەحصیل حاصلە، بۆیە لێرە من بە زیاد دەزانم لەم یاسایەدا هاتووە، لە پەیڕەوی ناوخۆ جێی بۆ دەکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس گێلاس خان فەرموو.

بەڕێز گێلاس محی الدین محمد غریب:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەمان رەئیم هەیە، ئەم ماددەیە بەزیاد دەزانم، چونکە ئەگەر ئەو سەرۆکی دەزگایە ئەم دەسەلاتانەی نەبێت، مومارەسەی ئەم دەسەلاتانە نەکات، ئەگەر لەو قانونەشدا نەبێت، ئیتر بۆچی لەوێ دانیشتووە؟ بەلایەنی زۆری هەموو خاڵەکان لە دەسەلاتی خۆیەتی تەحصیل حاصلە، بۆیە منیش ئەو ماددەیە بە زیاد دەزانم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك تەلعەت فەرموو.

بەڕێز طلعت خضر سیف الدین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسیارێکم لە لیژنەی یاسایی هەیە، ئێمە لە ماددەکانی پێشتر باسی ئەوەمان کرد، کە موئەسەسە عایدی وەزارەتی نەقلی مواصەلاتیە، بەڵام لێرە لە برگەی سێ دەڵێت (تمثیل المؤسسة امام المحاکم والدوائر) عەجبە ئەو موئەسەسە بەخۆی تەمسیلی دەکات، یان لە رێگای وەزارەت تەمسیل دەکات، یان وەزارەت تەمسیلی دەکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر رەمەزان فەرموو.

بەڕێز د.رمضان عبدالرحمن محمد رضا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیەکەی من لەسەر برگەی نۆی ماددەی سێزدەیە، کە دەڵێت (ایفاد الموظفین من ذوي الدرجات الخاصة)، ئێمە لە برگەکانی پێشوودا دەرجاتی خاصەمان ئیلغا کرد، تەنیا جێگری سەرۆکی موئەسەسە دەرەجە خاصەیەو ئەویش پێویست ناکات بە بەندێك باسی بکرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ئەوەدام کەوا ناوەرۆکی ئەم ماددەیە لە دەسەلاتی سەرۆکی ئەو دامەزراوەیە، بەڵام ئەگەر هاتو بمێنێتەوە، ئەوە من پشتگیری لەوە دەکەم کەوا برگەی پێنج هەڵبگیرێت وەکو کاك رەشاد ئاماژەی بۆ کرد، هەندێك دەستکاریش بکرێت و شێوەی داڕشتنی یەکەم دەڵێت (ادارة شؤون المؤسسة وترأس جلسات مجلس ادارتها)، لە برگەی دەشدا (علی رئیس المؤسسة تخویل جزءاً من صلاحیاته لعاون رئیس المؤسسة)

بەو شێوەی کە ئێستا هات وەکو ئەمر هاتووە، ئەوەش ناکرێت سەرۆکی موئەسەسە دەتوانێت بەشێک لە دەسەلاتەکانی بە جێگرەکەی بدات، زۆر زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، شێخ جەعفەر فەرموو.

بەڕێز جعفر مصطفى معروف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ لابردنی برگەی پێنج، بەس بۆ برگەی شەش ئێمە بۆ وەزیرە بەڕێزەکان مەبلەغێکمان دیاری کردووە، دەسەلاتی سەرفی وەزیرەکان دیاری کراوە، چەندێک دەسەلاتیان هەیە لێیان سەرف بکەن، لێرە دەبێت مەبلەغەکە تەحدید بکرێت، ئەو بەڕێوەبەرە چەندێک دەسەلاتی هەیە، ئەو پارەکە، مەبلەغەکە چەندی لێ دیاری بکرێت لەو مەبلەغە تەسەروف بکات کە دیاری دەکرێت، نەک ئەوها بە کراوەیی بمێنێتەوە، وەکو وەزیرەکان، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، شیرین خان فەرموو.

بەڕێز شیرین عبدالرحمن دینۆ:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زۆر سوپاس، پێشنیارا من سەر ئەوە بوو برگا چارا (التوقیع علی الکتب التي تصدر عن المؤسسة، التوقیع علی الکتب الصادرة عن المؤسسة)، چونکە (تصدر عن المؤسسة) بۆ موستەقبەلە، پێش نوکە چەند کتاب دەرچوویە، یەعنی بەردەوامە، نەک بۆ موستەقبەل (تصدر عن المؤسسة) بۆ موستەقبەلیە، باشترە ببێتە (التوقیع علی الکتب الصادرة) هەردوو مەتاری هەولێرو سلێمانی کە کتابی پێش نوکەدا تەوفیر بێت (الصادرة) باشترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا لیژنەی یاسایی کەرەم بکەن بۆ وەلامدانەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە حەز دەکەین بۆمان یەکلا بکەنەوە، وەلامی هەمووان بدەینەوە، یان نا، دوێنێ رەخنەمان لێ گیرا، وتیان یەک، یەک وەلامی هەمووتان دایەوە، رەئی جەنابتان چیە.

بەڵێ، دەربارەی ماددەکە هەندێک لە ئەندامان پێیان وا بوو کە زیادە، بەڵام وەکو لیژنەی هاوبەش داوا دەکەین ماددەکە لە جێی خۆی بمێنێتەوە، چونکە باسی صەلاحیاتە، صەلاحیاتی سەرۆکی موئەسەسەیە، زەروریە بە قانون دیاری بکرێت و بۆ نیزام لێ نەگەڕێندرێت، ئێمە لەگەڵ مانەوەی ماددەکەین لە شوێنی خۆی، کاک تەلعەت دەڵێت چۆن دەبێت نوێنەرایەتی بکاتن، وەزارەتیش هەیە، ئێمە گوتمان موئەسەسە

شەخصیەتێکی مەعنەوی هەیە، مادام شەخصیەتێکی خۆی هەیەو موستەقیلە، بەڵێ دەبێت نوێنەرایەتی ئەو موئەسەسەیەش بکات بەرامبەر دادگایەکان، شتەکە لەجێی خۆیەتی، هاتنی وشەی دەرەجات خاصە، لێرە دەتوانین چارەسەری بکەین (ایفاد الموظفین) بەشێوەیەکی گشتی بێت، نەك دەرەجات خاصە، چونکە وشەی دەرەجاتی خاصەمان نەهێشتووە لە ماددەی پێشوو، ئێمەش لەگەڵ ئەو رەئیەینە، ئەو تێبینیانەی بەڕێز دکتۆر نوری کردوویەتی زۆر لەجێی خۆیەتی، بڕگەی یەکەم صیاغەکەی ئێمەش لەلای خۆمان حازرمان کرد بوو باسی بکەین، جەنابیان باشیان هێنا (ادارة شؤون المؤسسة وتراس جلسات المجلس) چونکە (المجلس) تەعریف کراوە لە شوێنی خۆی، صیغەکە زۆر جوانتر دەبێت، ئێمەش لەگەڵداین، لە خاڵی دە کەباسی صەلاحیات دەکات، لێرە خاڵەکە بە واجیب هاتووە (علی رئیس المؤسسة تخویل جزء من صلاحیاته)، ئێمە لە قانونەکانی تر بەو صیغەیە نەمانهێناوە هەرگیز، بەڵکو بەشێوەی مافمان هێناوە (لرئیس المؤسسة تخویل بعض صلاحیاته)، ئێمە گفتوگۆشمان لەگەڵ ئەو بەڕێزانە کرد، ئەوانیش هەمان رەئیان هەبوو، کە ئەگەر گونجاو نەبێت لە یاسایەکانی تر چاکی بکەین، ئێمەش لەگەڵ ئەوەداین کە بیکەینە (یخول رئیس المؤسسة بعض صلاحیاته)، (لرئیس المؤسسة تخویل بعض صلاحیاته)، ئێمەش پێمان باشە، مەسەلەی صەلاحیاتی سەرف کاك شێخ جەعفەر باسی کرد، گوتراوە بەپێی تەعلیمات، بەپێی قەوانین هەیە، هیچ کێشەیەك نییە، پێویست ناکات بڵێیت ئەوەندە صەلاحیەتەیەو، ئەوەندە صەلاحیەتی کردیە، ئەوەی شیرین خانیش باسی کرد صیغەکە بە رانەبردوو هاتووە، زۆر لە جێی خۆیەتی، ئەوە ناکرێت بە رابردوو بێت ئەو کتابانەی کە صادیر کراون پێشتر ئەو قانونە بۆ داهاتووە، ئەسەری رەجعیەی لەسەر نووسراوەکانی رابردوو بنووسرێت، دەکرێت کەلیمەی (الکتب) ئەگەر زۆر بەکار نەهاتووە (التوقیع علی الکتب) (الکتب والمراسلات)، بۆ ئەوەی وازیحتر بێت، ئەو نووسراوانەی کە صادر دەبێت لە موئەسەسەکە دەبێت ئەو ئیمزای بکات، لەگەڵ ئەو تێبینیانەو راست کردنەوانەی کە هەبوون، خاڵی پێنجەمیش لە لێژنەی هاوبەش باسمان کرد بوو، کە دووبارەیە، لێرە لا ببرێت و تەسەلسولەکە راست بکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا روون بوو، لێژنەی یاساییش پشتگیری کرد فەقەرەی پێنج لابچێت، دەرەجاتی خاصەش چاك بکرێت، ئێستا بەو تەعدیلاتەی کە، فەرموو کاك کەریم نوقتەی نیزامی هەیە.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار بکرێت ئەو ماددەیە بخرێتە دەنگدان.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

یەك دەنگ بوو، دانیشە تکایە، وەرنەگیرا، دوو کەس بوو، نابێت، کێ و کێ پشتیوانی لە رەئیەکەی کاك کەریم دەکات کە ئیلغا بکرێت، بۆ ئەوەی بخرێتە دەنگدانەوە، ئەگەر نیصابەکەی هێنا سێ کەسیش

پشتیوانی لێ کرد، بۆ ئەوەی بخەینە دەنگدانەوە، دوو کەس بوو نابێتن، ئێستا ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە بەو گۆڕانکاریەی کە لیژنەی یاسایی لەسەری خوێندیەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، پێنج کەس لەگەڵدا نییە، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەی چواردە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی پێنجەم

دارایی

ماددەی چواردەم:

١- بودجەیەك بۆ دەزگا تەرخان بکرێت بەناوی (بودجەی دەزگای فرۆکەخانەکانی شارستانیی هەرێمی کوردستان) پاشان ئاماژەی بۆ دەکرێ بە (بودجە).

٢- داراییەکانی بودجە لەمانە پێك دێت:

أ- ئەوی لە بودجەی سالأنەی گشتی بۆی تەرخان دەکرێ.

ب- بەخششەکانی دارایی و نموونەیی وبەخشینەکانی پێشکەشی دەکرێن.

ج- هەر تەرخان کردنێکی دارایی کە حکومەتی هەرێم پێشکەشی دەکات

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الخامس

المالية

المادة الرابعة عشرة:

١- ان يتم تخصيص ميزانية للمؤسسات يسمى (ميزانية مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان) يشار اليها لاحقا بالميزانية.

٢- تتكون اموال الميزانية من الاتي:

أ- مايخصص لها من الميزانية السنوية العامة.

ب- المنح المالية والعينية والهبات المقدمة لها.

ج- اية تخصيصات مالية تقدمها حكومة الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش تکایە رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رابع عشر:

فيما يتعلق بالمادة الرابعة عشرة والتى ستصبح المادة الثالثة عشرة:

نقترح حذف الفقرة (١) وإعادة صياغة الفقرة.٢- التي ستصبح مقدمة المادة وإعادة كتابة الفقرات (أ،ب،ج، بالارقام ٣,٢,١) ثم حذف كلمة العامة التي وردت في الفقرة (أ)- لتكون بالشكل الآتي:

المادة الرابعة عشرة: تتكون مالية المؤسسة من:-

١- مايخصص لها من الميزانية السنوية.

٢ – المنح المالية والعينية والهبات المقدمة لها.

٣ – اية تخصيصات مالية تقدمها حكومة الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا ئەو بەڕێزانەی کە دەیانەوێت قسە لەسەر ئەو ماددەیە بکەن دەستیان بەرز بکەنەوە، بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، یەک کەسە، کاک جەمال قاسم فەرموو.

بەڕێز جمال محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەنها لەسەر برگەی (ب- المنح المالية والعينية)، لێرە جێگەی میزانیە، عەینیە لێرە جێگەی نابێتەوە، چونکە ئەمە میزانیەیە، پارەیە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان لەسەری.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(المنح المالية والعينية) لە جێی خۆی هاتووە، لەبەر ئەوەی سبەی دەوڵەتێک لە دەوڵەتان شتێک هەدیە دەکات بۆ ئەو موئەسەسەیە، ئەوە عەینیە، بڵێین قەبول ناکەین، نەخێر ئەوە نابێت لە یاسایەکە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا ماددەکە وەکو لێژنەی هاوبەش کە صیاغەیان کردووە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەی پازدە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی شەشەم

میلاك

ماددەی پازدەم: ئەنجومەن بۆی هەیە:

١- دامەزراندنی ئەو میلاکانەی دەزگاو فرۆکەخانەکانی هەرێم پێویستیان پێی هەیە بۆ بەجێهێنانی کارەکانیان وەکو پێویست و بەپێی میلاکی پەسندکراو و ئەو دەسەلاتانەی لە لایەن وەزارەتەوە پێی دراوە.

٢- دەستنیشان کردنی تواناو بەرزەفتکاری و مەرجەکانی تایبەت بە میلاکەکانی دوای بە دەستخستنی رەزامەندی وەزیر.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل السادس

الملاك

المادة الخامسة عشرة: يمكن للمجلس:

١- توظيف الملاكات التي تحتاجها المؤسسة ومطارات الاقليم لاداء وظائفها بالشكل المطلوب وفقا للملاكات المصدقة والصلاحيات المخولة لها من الوزارة.

٢- تحديد المؤهلات والضوابط والشروط الخاصة بملاكاتها بعد استحصال موافقة الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش تکایە رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خامس عشر: اما فيما يتعلق بالمواد من الخامسة عشرة الى المادة التاسعة والعشرون:

لا توجد اية ملاحظات على هذه المواد عدا اعادة تسلسل هذه المواد تباعا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تەنها ئەو ماددەیە رەئیتان لەسەری بدەن پاشان، ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە لێرەدا من پێموایە زیادە، بەتایبەتی تەوزیف پەیوەندی بە ئەنجومەنی وەزیرانەوە هەیە، لەوێوە دامەزراندنی دەکات، لەسەر داوای ئەوان دەتوانن داوا بکات، بەڵام ئەوە دەتوانن بەنیزام ئەوە هین

بکەن، لەبەر ئەوە ئەسڵەن یەکەم و دووەم هەردووکی زیادە، لەبەر ئەوە ئەو ماددەیە بەگشتی لێرە جێی نابێتەوە، لەگەڵ ڕێزو سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك ڕەشید ماوەتی فەرموو.

بەڕێز ڕشید کریم ڕشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش پشتگیری ئەو ڕەئیەی کاك دکتۆر ناصح دەکەم، چونکە بەڕاستی لە ماددەی دوازدە کە کرا بە ماددەی دە لە فەرعی نۆ و دە دووبارە هەر هەمان شت هاتۆتەوە، مەسەلەی تەوزیفی میلاك و تەحدیدی میلاکە، لەبەر ئەوە منیش پشتگیری ئەوە دەکەم زیادە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك ئیحسان ئامێدی فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ڕەئی دکتۆر ناصح و برادەرانم، کە ئەو ماددەیە لێرە زیادە، چونکە موعالەجە کراوە لە بەندەکانی دیکە، ئەگەر هەر بمێنێت فەقەرەی دووەم (تحدید المؤهلات والضوابط والشروط الخاصة بملاکاتها بنظام وبموافقة الوزیر)، یەعنی ئەگەر نیزامێکی تایبەتی هەبێت بۆ ئەو مەسەلەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك عومەر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش دەنگی خۆم دەخەمە پاڵ دەنگی ئەو برادەرانە، بە تەئکید لە ماددەی دوازدە بە بیست و سێ فەقەرە صەلاحیەتێکی گەورە دراوەتە دەست مەجلیسی ئیدارە، ئینجا ئەو ماددەیە لێرە زیادەیە، پێویست ناکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ڕەئی خۆمان گوت لە ڕاپۆرتی هاوبەش، ماددەکە لە شوێنی خۆی بێت، لە پێشەوە موقەدیمەی ماددەکە (یمکن للمجلس)، ئەو (یمکن)ە زیادە، بیکەینە (للمجلس) لە خاڵی یەکەم و دووەم، بەنیسبەت دووبارە بوونەوەی بڕگەی دووەم، بەڵێ بڕگەی دووەم دووبارە بۆتەوە لە بڕگەی نۆی ماددەی دوازدەی

رابـردوو (وضـع الـضوابط الخاصـة لتهيئـة وإعـداد المكاتـب الفنيـة والتـشغيلية والاداريـة للمؤسـسة ومطـارات الاقليم)، ئەويش هەر (تحديد المؤهلات والضوابط والشروط الخاصة)يە، بەنيسبەت برگەی يەكـەم (توظيـف الملاكـات الـتي تحتاجهـا المؤسـسة ومطـارات الاقلـيم لاداء وظائفهـا بالـشكل المطلـوب وفقـا للملاكـات المـصدقة والصلاحيات المخولة لها من الوزارة)، كەميك جياوازە لەگەڵ برگەی دەيەم كە (تحديـد الملاكـات)ە، ئـەو ليـرە (توظيـف الملاكـات)ە، پێمانوايـە ئەگـەر بمێنێتـەوە لـە جێی خۆشی زەرەری نييـە، رەئی كۆتـايی بـۆ رەئی ئەندامانە، ئەگەر نەشبێت لە جێی ماددەكەی پێشوو.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

جەنابی وەزير رەئيتان لەبارەی ئەو پێشنياری ئەندامان فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امين/ وەزيری هەرێم بۆ كاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە پێمان وايە لەبەر ئەوە دەڵێت بەپێی ميلاكی پەسند كراو، بۆيە موخاليف نييە، با بڵێين بەوە، يەعنی بـەپێی ئـەو ميلاكاتـە پەسـند دەكرێـت لـەو چوارچـێوە حـەقی نييـە، ئـەويتريش دەسـت نيـشان كردنـی موئەهەلاتە، يەعنی بۆيە بە زەروری دەزانين بمێنێت، دوا رەئيش رەئی ئەندامانی پەرلەمانە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، كاك دكتۆر ناصح نوقتەی نيزامی هەيە فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

جەنابی وەزير دەڵێت لە عەرەبيەكەی دەڵێت (وفقا للملاكات المصدقة والصلاحيات المخولة)، ئەوە پەيوەندی بە وەزارەتەوە نييە، ئامانجی ئەنجومەنی وەزيرانە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

تكايە ئەوە رەئيە، ئەوە نوقتەی نيزامی نييە، ليژنەی هاوبەش تكايە رەئيتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە وەكو ليژنەی هاوبەش پێمان باشـە بمێنێتـەوە وەكـو خـۆی، لەبـەر ئـەوەی ئـەو موئەسـەسـەيە تازەيـە، بەڕاستی تەفسيراتی زۆری لێ دەكرێت، چەند وردەكاری بكرێـت لـە ياسـايەكە، ئەوەنـدە ئيـشەكە ئاسـانكاری دەكرێت، بۆ موئەسەسەو بۆ وەزارەتيش تووشی ئيشكالات و ئيجتيهادات نابن، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، ئێستا ژمارەيەك لە ئەندامان داوايـان كـردووە ئيلغـا بكرێـت، ليژنـەی هاوبـەش و ياسـاييش لەگـەڵ ئەوەن وەكو خۆی بمێنێتەوە، جەنابی وەزيريش لەگەڵ ئەوەيە كە وەكو خۆی بمێنێتـەوە، ئێستا دەيخەينـە دەنگدانەوە، ئێوەی بەڕێز بڕياری لەسەر دەدەن، كێ لەگەڵ ئەوەيە ماددەی پازدە ئيلغا بكرێت دەستی بـەرز

بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، (٣٦) دەنگ لەگەڵ ئەوەیە کە ئیلغا بکرێت، کێ لەگەڵ ئەوەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، زۆرینە لەگەڵ ئەوەیە ئەو ماددەیە ئیلغا بکرێت، ئەو ماددەیە ئیلغا کرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەروازەی سێیەم

فرۆکەخانەو دەزگاکانی خزموتگوزاری فرۆکەوانی

بەشی یەکەم

بنیاتنانی فرۆکەخانەکان و بەرێوەبردن و بەکارهێنانی

ماددەی شازدەم:

هەموو فرۆکەخانەکانی شارستانی و دەزگاکان و بیناو موڵك و ئامێرو کەرستەو وێستگەکانی بەتەل و بێ تەل و منارەکان و یارمەتیەکانی فرۆکەوانی، بە ناوهندەکانی گشتی دادەندرێن، موڵکایەتیان بۆ دەزگا دەگەڕێتەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الثالث

المطارات ومنشأت الخدمات الملاحية

الفصل الاول

انشاء المطارات وادارتها واستعمالها

المادة السادسة عشرة:

تعتبر جميع المطارات المدنية والمنشأت والمباني والاملاك والاجهزة والمعدات والمحطات السلكية واللاسلكية والمنارات والمساعدات الملاحية من المرافق العامة وتعود ملكيتها للمؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش تکایە رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پشتگیری ماددەکەی دەکەین لەجێی خۆی هاتووە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، خۆی شتێکی تەکنیکییە، یەك کەس، کاك مجەمەد فەرەج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ئەگەر ئێستا ئەوەی هەیە تەواوە، بەس ئەی ئەگەر ئیستیسماری بکرێتەوە، خۆ یەکێك لە ئیشەکانی ئەم موئەسەسەیە گەشە پێدان و وەربەرهێنانە لەم بوارە، لە بواری مەتاراتدا، ئەی ئەگەر ئەوەی کرد، ئەوە دەبێت قەبول بکرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان لە بارەی ئەم پرسیارە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەصەکە زۆر سەریحە، دیارە ئەو شتانەی کە لێرە نووسراوە بە دەق هاتووە، قەراراتی مەدەنی، مونشەئات، مەبانی، ئەملاك، ئەوەی لەناو ئێرە نابێتە قیتاعی خاص، نابێتە کەرتی تایبەت، دەمێنێتەوە بە کەرتی گشتی، مورافیقی عامە گشتیە، کەواتە نایانگرێتەوە، شتی تر هەیە دەردرێتە ئیستیسمار، ئەم شتانەی کە ناویان لێرە هاتووە ناچێت بۆ کەرتی تایبەتی، دیاری کراوە لە کەرتی گشتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مەبەست لێرە لە ئیستیسمار زیاتر مەرافیقی مەدەنیە، ئەملاك و ئەو شتانە ناگرێتەوە، ئەوە مولکی عامە بەپێی دەستووریش ئەوە دەبێت مولکی عام بێتن بەناوی موئەسەسە بێتن، هیچ جوزئێك لە ئەملاك نادرێتە هیچ کەسێك، ئەوانەی دەدرێت لە مەجالی خەدەماتە، کافیتریایەکە، مەتەعەمێکە، شتێکی لەو بابەتەیە، زۆریان بە کرێیە، ئەگەر بکرێت لە دووری مەتارەکەی، لە موحەرەماتی دوور بێت، دەکرێت بە موساتەحەو بەو شتانە بدرێت، بەلام بە تەملیك نادرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا ماددەکە وەکو لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش پشتگیریان لێ کرد، وەکو پرۆژەکە هاتووە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی حەفدەم:

دەزگا چاودێری ناستی ژاوە ژاوی رێگە پێدراو بۆ فرۆکەکانی فرۆکەخانەکانی هەرێم بە کاردێن، دەکات بۆدڵنیا بوون کە تاج رادەیەك لەگەڵ بەرزەفتکاری و رێنماییەکانی لە دەسەلاتی فرۆکەوانی عێراق دەردەچێت، دەڕوات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة السابعة عشرة:

تراقب المؤسسة مستوى الضوضاء المسموح به للطائرات التي تستخدم مطارات الاقليم للتأكد من انها تتماشى مع الضوابط والتعليمات الصادرة عن سلطة الطيران المدني العراقي.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پشتگیری لێ دەکەین، هیچ تێبینیەکمان نییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز کێ دەیەوێت قسەی لەسەر بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تا ناوی بنووسین، دکتۆرە هالە فەرموو.

بەڕێز د. هاله سهیل وادی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەنیسبەت (ضوضاء) ئەوە ئیشی وەزارەتی ژینگەیە، ئەگەر لێرە ئاماژەی پێ بدەین بڵێین (بالتنسیق مع وزارة البیئة) وابزانم باشترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ئەو تێبینیەم کە دکتۆرە هالە نیشانیدا، ئیزافەتەن بۆ ئەوەش لێرە تەنها دەڵێت (تراقب)، یەعنی مەسەلەکە هەر موراقەبە نییە، خۆ ئەگەر مەنعیش بکرێت، جا نازانم بۆچی؟ من پێموایە نوقصانی هەیە لێرە، ئەگەرنا، چونکە هەر موراقەبە نییە، ئیشەکەی، رێگە نەدانیشە بەو تەیارانەی کە ژاوە ژاو دروست

دەکەن، یەعنی دەبێت شتێك هەبێت، جا نازانم لە شوێنێکی تر هەیە، لێرە جێگای کراوەتەوە، یان نا، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە ڕەئی ئێمە دەقەکە زۆر باش هاتووە، نووسراوە دەڵێت (المسموح للطائرات)، یەعنی حەدێك هەیە (مسموح بە) نییە، مەجالی پێ نادرێت، نووسراوە (للتأکد من انها تتماشی مع الضوابط والتعلیمات) دیارە زەوابت و تەعلیماتێك هەیە لە سوڵتەی تەیرانی مەدەنی عێراقی دەرچووە، کە سوڵتەیەکی ئیتیحادییە، کەواتە حەدێکی دیاری کراو هەیە، ئەگەر لەو حەددە تەجاوزی کرد ڕێگای پێ نادرێت، هەر بە دیهییە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەر مەتارێك کە بڕیار دەدرێت، دادەنرێت و موافەقاتی قیتاعی وەردەگرێت لە هەموو دەوائیری زات عیلاقە، یەك لەوانە وەزارەتی ژینگەیە کە لایەنی پەیوەندیدارە، موافەقەی ژینگەیە، موافەقەی دەوائیری دیکەیە، ئینجا بڕیار دەدرێت، ئینجا ئەو مەتارە دروست دەکرێت، لە زۆر دەوڵەتان جەنابتان دەزانن، کە مەتاریش نزیك دەبێتەوە لە شار، دەیگوازنەوە بەپێی ئەو بڕیارو، ئەو قانونانەی کە هەیە، لێرەدا ماددەکە لەجێی خۆی هاتووەو زۆر ئیعتیادییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

زۆر سوپاس، ئێستا دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو لیژنەی هاوبەش پشتگیری لێ کرد، حکومەتیش پرۆژەکەی بەو شێوەیە ناردووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی هەژدەم:

١- دەزگا کرێ و ڕەسمەکان دیاری دەکات لە بەرامبەر بەکارهێنانی فرۆکەخانەکانی هەرێم، یان بەکارهێنانی بەشێکی، هەروەها بەرامبەر ئاسانکاریەکانی فرۆکەوانی ئاسمانی و خزمەتگوزاریەکانی جوولانەوەی

ئاسمانی گه پێشکەشی دەکات له ئاسمان و زەوی ئەو فرۆکەخانانەو هەر خزمەتێکی دیکەی پێشکەشی دەکات، بەپێی سیستەمێك بەپێی ئەم یاسایەوە دەردەچێت.

٢- ئەو سیستەمەی بەپێی برگە(٢)ی ئەم ماددەیە دەردەچێت دەست نیشانی حاڵەتەکانی بەخشین و کەمکردنەوەی کرێ و ڕەسمی دیاری کراو دەکات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثامنة عشرة:

١-تحدد المؤسسة الاجور والرسوم مقابل استعمال مطارات الاقليم، او اشغال جزءاً منها، وكذلك مقابل تسهيلات الملاحة الجوية وخدمات الحركة الجوية التي تقدمها ضمن الاجواء وعلى أرض تلك المطارات واية خدمات اخرى تقدمها بموجب نظام يصدر بمقتضى هذا القانون.

٢- يحدد النظام الذي يصدر بموجب الفقرة (١) من هذه المادة حالات الاعفاء والتخفيض من الاجور والرسوم المقررة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، تەنها تەسەلسولەکە ڕێك بخرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز کێ دەیەوێت قسە بکات لەسەر ئەو ماددەیە، تکایە دەستی بەرز بکاتەوە، کەس نییە، بۆیە ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی دووەم

مافەکانی هاوشانی (ارتفاق) ئاسمانی

ماددەی نۆزدەم:

مافی هاوشانی تایبەتی دادەمەزرێ بەناوی (مافەکانی هاوشانی ئاسمانی) بۆ دابین کردنی سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی و بە باشی کار کردنی ئامێرەکانی پێیەوە بەندەو ئەمانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

١- لا بردنى، يان قەدەغە كردنى بەرپا كردنى هەر بالأخانەيەك، يان بنباتنان، يان دار چاندن، يان هەر كۆسپێك، هەرچۆنێك بێت، يان دياری كردنى بەرزيەكەی، ئەگەر لە شوێنەكانى چوار دەورى فرۆكەخانەكانى هەرێم و دەزگاو ئامێرەكانى فرۆكەوانى بێت.

٢- لا بردن و قەدەغە كردنى درێژكردنەوە، يان جێگير كردنى تەلەكان لەهەر جۆرێك بێت.

٣- دانانى نيشانەكانى ئاگادار كردنەوە دەربارەی ئەو كۆسپانەی مەترسى لە سەر سەلامەتى فرۆكەوانى ئاسمانى دروست دەكەن، لە ئاسمان و زەوى فرۆكەخانەكانى هەرێم.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

الفصل الثالث

حقوق والارتفاق الجوية

المادة التاسعة عشرة:

تنشأ حقوق ارتفاق خاصة تسمى (حقوق ارتفاق جوية) لتأمين سلامة الملاحة الجوية وحسن عمل الاجهزة المتعلقة بها وتقضي بالاتي:

١- ازالة او منع اقامة اية مباني او انشاءات او اغراص او اية عقبة مهما كان نوعها، او تحديد ارتفاعها وذلك في المناطق المجاورة لمطارات الاقليم والمنشأة والاجهزة الملاحية.

٢- ازالة او منع مد او تثبيت الاسلاك اية كان نوعها.

٣- وضع علامات الارشاد عن العوائق التي تشكل خطراً على سلامة الملاحة الجوية العاملة في الاجواء على ارض مطارات الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكى):

ليژنەی هاوبەش رەئيتان تكايە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

لەگەڵ ماددەكەينە هيچ تێبينيەكمان نييە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكى):

ئەندامانى بەڕێز ئەوەی دەيەوێت لەسەر ئەو ماددەيە قسە بكات دەستى بەرز بكاتەوە، تاكو ناوی بنووسين، تەنها كاك جەمال شەمعون فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ايليا:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من باسى حاڵەتێك دەكەم لە مەتارى هەوليێر هەيە، ئەويش وجودى مەزارێكى دينى، ئەوە سەدەها ساڵ خەڵكى دەفەرەكە تەباروكى پێ دەكات بە مەسيحى و موسڵمانانيشەوە، مەسيرى ئەو مەزارە لەناو مەتارە چى لێ دێت؟ بەگوێرەی ئەو فەقەرەيە، ئەو پرسيارە دەكەم، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر کەرەم بکە.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە وەکو خۆی دەمێنێتەوەو پارێزگاری لێ دەکرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی و هاوبەش رەئیتان مەعلوم بوو، دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیستەم:

دەزگا بە بەرزەفتکاری و رێنماییەکانی دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق دایدەنێ، پابەند دەبێت تایبەت بە چوارچێوەو رادەی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی و ئەو ناوچانەی لێی دادەسەپێ. لەبەر رۆشنایی حوکمەکانی پاشکۆی چواردەمی رێککەوتنامەی شیکاگۆ و ئەوەی دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ دابین کردنی سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی بڕیاری لەسەر دەدات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة العشرون:

تلتزم المؤسسة بالضوابط والتعليمات التي تضعها سلطة الطيران المدني العراقي بخصوص نطاق ومدى حقوق الارتفاق الجوية والمناطق التي تفرض فيها في ضوء احكام الملحق الرابع عشرة لاتفاقية شيكاغو، وما تقرره سلطة الطيران المدني العراقي لتأمين سلامة الملاحة الجوية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لە جێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تاکو ناوی بنووسین، کاك رەشید فەرموو.

بەڕێز رشید کریم رشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من وادەزانم (سلطة الطيران) هینێکی تیایە، ئەگەر لە دوای سوڵتەوە موئەسەسە بێت (سلطة مؤسسة الطيران) باشترە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە دووبارە دەبێتەوە، لە ماددەی سێدا بە وازیحی هاتووە، عەینی ئەم شتە دەگرێتەوەو بە شاملی هاتووە، (المادة الثالثة: خلال تنفيذها لاعمال وممارستها لصلاحيات، تلتزم المؤسسة بكافة القواعد والضوابط والتعليمات التي تصدرها سلطة الطيران المدني العراقي المتعلقة بسلامة وأمن الطيران المدني المستندة الى معايير دولية وبما لايتعارض مع نصوص هذا القانون)، لێرە هەمووی هاتووە، من پێموایە ئەو ماددەیە پێویست ناکات، چونکە ئەوە مەبەستە لێرە هاتووە، لەم ماددەیەدا هاتووە، لەبەر ئەوە من پێموایە دووبارە کردنەوەیە، لەگەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە دووبارە نییە، ئەم ماددەیە باسی حقوقی ئیرتیفاقی جەوی دەکات، ماددەی سێ باسی حقوقی ئیرتیفاق ناکات، بۆیە ماددەکە لەشوێنی خۆیەتی، کەلیمەی موئەسەسەش لە پێش سوڵتەی تەیرانی مەدەنی دابنرێت لە جێی خۆی نییە، چونکە ئێمە موئەسەسەمان هەیە، سوڵتەی تەیرانی مەدەنی سوڵتەیەکی ئیتیحادییەو مەرج نییە بەشێوەی موئەسەسە بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش تکایە ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لە جێی خۆی هاتووە، چونکە بەشێکە لە ئیتیفاقیەی شیکاغو، کە ورد کراوەتەوە بە تەفاسیل دەبێت تەسبیت بکرێت و لە جێی خۆی بمێنێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر ڕەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امين/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەئیدی دەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو قانونەکە لە مەشروعی حکومەت هاتووە، کە لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش و جەنابی وەزیر پشتیوانی لێ دەکەن، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و یەکەم:

نابێ هیچ باڵەخانەیەك بنیات بنرێ، یان هیچ کۆسپێك بەرپا بکرێ لە ناوچەکانی دەکەونە ژێر مافەکانی هاوشانی ئاسمانییەوە، یان هیچ گۆڕانکارییەك لە سروشتی، یان رووی بەکارهێنانی ئەو زەویانەی ملکەچی ئەو هاوشانیەن بکرێ، تەنیا بەپێی رێگە پێدانی پێشینە لەلایەن دەزگاوە نەبێ، بەپێی ئەو مەرجانەی دیاری دەکات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الحادية والعشرون:

لايجوز تشييد اي بناء او اقامة اية عوائق في المناطق المشمولة بحقوق الارتفاق الجوية، او اجراء اي تحوير في طبيعة او جهة استعمال الاراضي الخاضعة للارتفاق الا بموجب ترخيص مسبق من المؤسسة وحسب الشروط التي تقررها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تاکو ناوی بنووسین، دکتۆرە شوکریە فەرموو.

بەڕێز د.شوکریە رسول ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی من لە ماددەی بیست و یەکدا، کە دەڵێت نابێ هیچ باڵەخانەیەك بینات بنرێ، هەست دەکەم وەکو ماددەی نۆزدەهەمە، لابردنی، یان قەدەغە کردنی بەرپا کردنی هەر باڵەخانەیەك، یان بیناتنانی، یان دارچاندن، لێرەشدا عەینی شت هیچ گۆڕانکارییەکی سروشتی، خا پێشنیار دەکەم ئەم ماددەیە لابرێت، چونکە لە سەرەوە هاتووە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لە جێی خۆی هاتووە، بەڵام بە عەرەبی و کوردی خوێندیانەوە ماددەی بیست و یەك، ماددەی بیست و یەك نییە، ماددەی بیست و نۆزدەهەمە، لەگەڵ ڕێزو سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

پاشان بە تەسەلسول ماددەکان چاك دەکرێت، چونکە هەندێك ماددە حەزف کراو ماددەی تریش ئیزافە کرا، کاك حاتەم فەرموو.

بەڕێز حاتم محمد جان حسن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەمان ڕەئیم هەیە، ئەوە هەمان هاوشێوەو لە نووسینی صیغەکەش وەکو ماددەی نۆزدەهەمە، ماددەی بیست و یەك، یەعنی پێشنیارەکەم کرا، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی ڕەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێمانوایە ماددەکان هەندێك جیاوازن، ماددەی نۆزدە باسی لابردنی ئەو بینایەو شتانەو مونشەئاتانە دەکات، کە ئێستا هەنەو ڕێگرن لە مەلاحەی جەوی لە حقوقی ئیرتیفاق، بەڵام ماددەی بیست و یەك باسی ئەوە دەکات کە بەبێ ئیجازە نابێت شتێکی نوێ و تازە دروست بکرێت، کە کاریگەری دەبێت لەسەر حقوقی ئیرتیفاقی جەوی، بۆیە ماددەکە لە شوێنی خۆی هاتووە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لە جێی خۆیەتی، لەبەر ئەوەی باسی بینای تازە دەکات، باسی تەحویر دەکات، تەحویر یەعنی بینایەك هەیە گۆڕانکاری تێدا بکرێت لە ماددەکانی تر نەهاتووە، ماددەکە زۆر لە جێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو لە مەشروعی حکومەت هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و دووەم، کە دەکاتە ماددەی بیست:

١- نابێ هیچ منارەیەکی تیشکدەر، یان بێ تەل لە شوێنەکانی تەنیشت فرۆکەخانەکانی هەرێم بنیات بنرێ، تەنیا دوای رەزامەندی دەزگا نەبێ.

٢- دەزگا بۆی هەیە هەر ئامێرێکی تێشکدەر لا ببات، یان هەموارى بکات، چونکە بۆی هەیە ئامێرەکانی تێشکدەری یارمەتیدەری فرۆکەوانی ئاسمانیەکانی کە لە فرۆکەخانەکانی هەرێمدا بەکار دێن چەواشە بکات، هەروەها بۆی هەیە ئەوەی پێویستە لە کۆتکردن بسەپێنێ بەسەر ئەو دەزگایانەی دوکەڵیان لێ بەرزدەبێتەوە، یان هەر ماددەیەکی دیکە کە بۆی هەیە کاریگەری بەسەر بینینەوە هەبێت لە تەك فرۆکەخانەکانی هەرێمدا، یان بەسەر دابین کردنی سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی لەو فرۆکەخانانەدا.

٣- پێویستە هەر کەسێك خاوەن ئامێرەکانی کارەبا، یان ئەلیکترۆنی، یان ئامێرەکانی گەیاندن، یان دەزگاکانی کانیی جیگیر، یان جولاو بێت، یان بەکاریان بهێنی، کە بۆی هەیە تێکەڵاوییەك دروست بکات و کۆسپ بخاتە بەردەم ئامێرەکانی بێ تەل، یان ئامێرەکانی یارمەتیدەری فرۆکەوانی ئاسمانی کە لە فرۆکەخانەکانی هەرێم بەکاردێن، پابەند بێت بەرێوو شوێنەکانی کە دەزگا دەست نیشانی دەکات، بۆ لابردنی ئەو تێکەڵاوییە.

٤- دەزگا مافی ئەوەی هەیە داوای بەکار نەهێنانی ئامێرەکانی کارەبا، یان ئەلیکترۆنی، یان ئامێرەکانی گەیاندن بکات، یان لابردنی دەزگاکانی کاتیی ئاماژە بۆ کراو لە بڕگە (٣)ی ئەم ماددەیە ئەگەر پێویستی بەوە کرد.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية والعشرون من اصل المشروع:

١-لايجوز انشاء اية منارة ضوئية او لاسلكية في المناطق المجاورة لمطارات الاقليم الا بعد موافقة المؤسسة.

٢- للمؤسسة إزالة او تعديل اية جهاز ضوئي قد يحدث التباساً مع الاجهزة الضوئية المساعدة للملاحية الجوية المستخدمة في مطارات الاقليم، كما لها فرض مايلزم من القيود على المنشات التي يتصاعد منها دخان او اية مادة من شأنها ان تؤثر على الرؤية في جوار مطارات الاقليم او على تامين سلامة الملاحة الجوية في تلك المطارات.

٣- على كل من يملك او يستعمل التجهيزات الكهربائية او الالكترونية او تجهيزات الاتصالات او المنشأت المعدنية الثابتة او المتحركة من شأنها ان تحدث تداخلاً يعرقل عمل الاجهزة الاسلكية او الاجهزة المساعدة للملاحة الجوية المستخدمة في مطارات الاقليم ان يتقيد بالتدابير التي تحددها المؤسسة لازالة هذا التداخل.

٤- يحق للمؤسسة ان تطلب الامتناع عن استعمال التجهيزات الكهربائية او الكترونية او تجهيزات الاتصالات او ازالة المنشأت المعدنية المشار اليها في الفقرة (٣) من هذه المادة اذا مادعت الحاجة الى ذلك.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

رەئی لیژنەی هاوبەش تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پشتگیری لە ماددەکە دەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو شێخ جەعفەر.

بەڕێز جعفر مصطفی معروف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەسەر بڕگەی یەک، شەرت نییە ئەو شتەی کە زەرەری هەیە بۆ جەو، بۆ تەیارە نیشتنەوە، هەر لە نزیکی مەتار بێت، ئێستا لەناو شاری هەولێر کەس نازانێ لە کوێشەو تیشک بلاو دەبێتەوە بەسەر شاردا دەسوڕێتەوە، حەقە ئەوانەش بگرێتەوە کە لەناو شاریش هەن، بەڕاستی نەک لە تەنیشتی، لە مەتاری سلێمانی موشکیلەیەک دروست بوو لەسەر شتێکی بەسیت، حەقە ئەو شتە هەر لاببرێت، هەرچی شتێک تەنسیری لەسەر مەتاری جەوی بکات لاببرێت لە هەر شوێنێک بێت، نەک هەر لە نزیکی مەتار، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاک ئیحسان فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە دەسەلاتی موئەسەسەکە ئەو نیشە بکرێت، بەس لەوانەیە لە ئەنجامدانی ئەو خالانە کۆمەڵێک خەڵک زەرەرمەند بن، لەبەر ئەوە ئەگەر فەقەرەیەک ئیزافە بکرێت بڵێت (ان تلتزم المؤسسة بتعويض المتضررين)، ئەو فەقەرەیە ئەگەر ئیزافە بکرێت بە رەئی من موعالەجەی موشکیلەکە دەبێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە هیچ وەلأممان نییە بۆ ئەو پێشنیارانە، من پێموایە شتەکە باش هاتووە، تەنها ئەو شتانەی کاریگەری لەسەر میلاحەی جەوی دەکات لە حقوقی ئیرتیفاقی جەوی دەکات، کە ئەو شتانە لابدرێت، ئەمە لە هەموو شارو دەوروبەری شار ئەوە مومکین نییە لابدرێت، مەسەلەی تەعویزاتیش لە ماددەیەکی تر هەیەو باس کراوە، بۆ هەر کەسێك کە تووشی زەرەر دەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو عەوائیقەی کە موئەسەسەی مەتار بڕیار دەدات لابڕێت، ئەگەر پێشی مەتار دروست کرا بێت، ئەوە تەعویز دەکرێت بەپێی قەوانین کە کاری پێ دەکرێت لە هەرێم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان تکایە.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم خۆشە هەر مولاحەزەیەکی هین بدەم لە ماددەی پازدە تا ماددەی بیست و نۆ، تەبیعی دوێنێ لە کۆبوونەوەی هەموو لیژنەکانی هاوبەشیش قسەی لەسەر کرا، ئەوە کۆمەلێك ماددەن لە ستانداردی عالەمی وەرگیراوە، یەعنی ئەوە عیلاقەی بەوە نییە کە ئێستا یەکێك لەو ماددانە نەقص دەبێت قانونێك، جا بۆیە من پێم خۆش بوو هەر ئەوە بۆ برادەران تەوزیح بدەم، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست وسێیەم کە دەکاتە ماددەی بیست و یەك:

دەزگا مافی ئەوەی هەیە داوای تەرخان کردنی زەوی و خانووبەرەی پێویست بکات بۆ وێستگەکانی ئامێری بێ تەل و ئامێرەکانی تایبەت بە فرۆکەوانی ئاسمانی و هەر ئامێریان رێکخەرەکانی دیکەی بە پێویستی بزانێ بۆ کاری فرۆکەخانەکان، بەپێی یاساکانی بەرکار بۆ ئەم مەبەستە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثالثة والعشرون من اصل المشروع:

يحق للمؤسسة طلب تخصيص الاراضي والعقارات اللازمة للمحطات والاجهزة الاسلكية والاجهزة الخاصة بالملاحة الجوية واية أجهزة او منظومات اخرى تراها ضرورية لعمل مطارات الاقليم طبقا للقوانين النافذة لهذا الشأن.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لەجێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو دکتۆر نوری.

بەڕێز د.نوری جمیل تالەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێشنیازی ئەوە دەکەم، کەوا ماددەی بیست و چوار بکرێتە فەقەرەی (ب) لەم ماددەیە، من پێشنیاز دەکەم ئەو ماددەیە بکرێت بە فەقەرەی یەکەم، ماددەی بیست و چواریش بکرێت بە فەقەرەی دووەم، پێکەوە دەنگی لەسەر بدرێت، چونکە پەیوەندیان زۆر بە یەکەوە هەیە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێمانوایە ماددەی بیست و چوار هەر عیلاقەی بە ماددەی بیست و سێیەوە نییە، بەڵکو ماددەکانی بیست و دوو و بیست و یەك و ئەوانەش پەیوەندییان بە ماددەکانی پێشووتریش هەیە، بەتایبەت ئەو ماددە بیست و سێیە تەعویزەکە بەس مەسەلەکانی ناو ماددەی بیست و سێ بگرێتەوە، بۆیە ماددەیەکی سەربەخۆ بێت، بۆ ئەوەی پێش خۆی هەموو بگرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لە جێی خۆی هاتووە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر تکایە رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە تەڵەبی تەخصیصە، دەبێت ماددەکە لە شوێنی خۆی بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی لە مەشروعەکە هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و چوارەم دەکاتە ماددەی بیست و دوو:

بەپێی ڕێساو یاساکانی گشتی قەرەبوویەکی گونجاو دەدرێت بەرامبەر بە داسەپاندنی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الرابعة والعشرون من اصل المشروع:

یدفع تعویض مناسب طبقا للقواعد والقوانین العامة مقابل فرض حقوق ارتفاق جویة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکات، سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی لە مەشروعەکە هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی سێیەم

پاراستنی فرۆکەخانەو فرۆکەکان و یارمەتیەکانی فرۆکەوانی

ماددەی بیست وپێنجەم دەکاتە ماددەی بیست و سێ:

بە بەشداری کردن لەگەڵ دەسەلاتەکانی تایبەتمەندی دیکە دەزگا چاودێری رادەی پابەند بوون بە بەرزەفتکاری و رێنماییەکانی دەسەلاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق دایدەنێ دەکات و وەرگرتنی ئەوەی بە پێویستی دەزانێ بۆ پاراستنی ئاسایشی فرۆکەخانەکانی سەربەون و مسۆگەر کردنی سەلامەتی فرۆکەکان و یارمەتیەکانی فرۆکەوانی، بۆی هەیە لە پێناو ئەوانەدا ئەمانەی خوارەوە ئەنجام بدات:

١- کۆت خستنە بەردەم و قەدەغە کردنی چوونە ناوی تاکەکان بۆ هەندێ شوێنی فرۆکەخانە.

٢- دڵنیا بوون لە کەسایەتی ئەو تاکانەو ئەو نەفەر هەڵگرانەی دەچنە ناو فرۆکەخانەو چاودێری کردنیان و بەدەنگ هێنانی هەرکەسێکْ گومانی لێ بکرێ و ئەگەر پێویست بکات بپشکندرێ.

٣- پشکنینی هەر نەفەرێك گومانی ئەوەی لێ بکرێ کە چەك یان مادەیەك توانای سووتانی هەیەو هەڵیگرتووە، یان هەرمادەیەکی دیکە دەتوانرێ بۆ کاری تێکدەرانە، یان توندو تیژی، یان هەرەشە کرَدن بەکار بێت و لە کاتی گەشتەکەدا.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثالث

حماية المطارات والطائرات والمساعدات الملاحية

المادة الخامسة والعشرون من اصل المشروع:

تقوم المؤسسة بالاشتراك مع السلطات المختصة الاخرى بمراقبة مدى الالتزام بالضوابط والتعليمات التي تضعها سلطة الطيران المدني العراقي، واتخاذ ما تراه ضرورياً لحفظ الامن بالمطارات التابعة لها، وضمان سلامة الطائرات والمساعدات الملاحية ولها في سبيل ذلك كأن تقوم بالاتي:

١-تقييد او منع دخول الافراد الى بعض المناطق في المطار.

٢- التحقق من شخصية الافراد والمركبات التي تدخل المطار ومراقبتهم واستجواب اي شخص تشك في امره وتفتيشه اذا ماتتطلب الامر ذلك.

٣- تفتيش اي راكب يشتبه في حمله اسلحة او مواد قابلة لاشتعال او اية مواد اخرى يمكن استعمالها في اي عمل من اعمال التخريب او العنف او التهديد اثناء الرحلة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

رەئی لیژنەی هاوبەش تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو کاك کەریم بەحری.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی ئەو فرۆکەخانەی کە دەوروبەرو ئەوانەی هاتووچۆ بۆ فرۆکەخانەکان، بۆ هەموو هاوولاتیان ئازادە، بەو سەیارانەی کە دەچنە پێش دەرگای مەتارەکان لەوێ دێنە خوارەوە هیچ ئاست تەنگەیەکیان بۆ نییە، بەڵێ حیمایەی مەتارات دەکرێت، حیمایەی فرۆکەخانەکان دەکرێت، بەڵام بەشێوەیەکی نهێنی لە لایەن دەزگا ئەمنیەکانی ولاتەوە، بەڵام بەشێوەیەك دوو کیلۆ مەتر، سێ کیلۆ مەتر بۆ فرۆکەخانە مابێتەوە، هاوولاتی بێینە خوارێ، جارێك تەفتیشی بکەن، ئەوجارە بچێت بۆ بە سەیارەیەکی دیکە بگوازەوە بۆ نزیکی مەتار، بەڕاستی ئێستا لە کوردستان خەڵك زۆر موعاناتی هەیە لەبەر ئەوە، بۆیە من پێموایە بەو شێوەیەی ئێستا لێرەدا هاتووە، شێوەکە تۆزێك تەقلید وئازادی هاوولاتی لە هاتووچۆ بۆ فرۆکەخانەکان گران دەکات، بۆیە من لەگەڵ ئەوەدا نیم بەو شێوەی کە لێرەدا هاتووە بێت و بگۆڕێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك شێخەڵا فەرموو.

بەڕێز شێخ الله ابراهیم شێخ الله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من وادەزانم ئەو دوو خاڵی دوو و سێ زۆر لە یەك نزیكن، یەعنی شتەكانیان تیكراری تێدایە، لەوێ مەسەلەن (التحقق من شخصية الافراد والمركبات التي تدخل المطار واستجواب اي شخص تشك في أمره وتفتيشه)، لێرەش دیسان دەڵێت (تفتيش اي راكب يشتبه في حمل اسلحة او مواد قابلة للاشتعال)، یەعنی هەردووكی هەر تەفتیشە، بە رەئی من شتەكە دووبارەیە، حەقە هەردووكی بكرێتە یەك فەقەرە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان تكایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پێمانوایە بارودۆخی هەرێمی كوردستان كەمێك جیاوازی هەیە لەگەڵ بارودۆخی هەندێك وڵاتانی ئەوروپاو دنیای دەرەوە، تا ئەندازەیەكی زۆر لەو وڵاتانەی دەرەوە ئیستیقرارو هێمنایەتی هەیە، لێرە تاكو ئێستا عێراق بەگشتی، كوردستانیش بەری نییە لە مەترسییەكانی تۆندوتیژی و تیرۆرو پیاوی خراپ، بۆیە ئەو ئیجرائاتانە لەو مەرحەلەیە لەوانەیە لە جێی خۆی بێت ئەوەی كە ئێستا دەكرێت بەو شێوەیەی كە دانراوە، دەتوانێت لە قۆناغێكی تر ئاسانكاری تێدا بكرێت، بەنیسبەت تەفتیش لەو دوو خاڵەی كە هاتووە، حاڵەتەكان لێك جیایە، لە خاڵی دوو كە باسی تەفتیش دەكات هاتووە بەشێوەیەكی گشتی هاتووە، بەڵام لە خاڵی سێیەم هاتووە تایبەتە بە چەند حاڵەتێكی دیاری كراو، ئەگەر شتكیان لێ كرد، گومانیان لێ هەبوو كە چەكی پێیە، یان هەندێك مەوادی مەترسیداری پێیە، ئەمەی تر گشتییە، ئەمەیان تایبەتیە، هیچ زیانی تێدا نییە ئەگەر بەو شێوەیە بێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تكایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەكە لەجێی خۆیەتی هیچ تێبینیەكمان نییە، پشتگیری لە لیژنەی یاساییش دەكەین، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەكە دەیخەینە دەنگدانەوە وەكو خۆی هاتووە، كێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بكاتەوە؟ زۆر سوپاس، كێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بكاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تكایە ماددەكەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و شەشەم کە دەکاتە ماددەی بیست و چوار:

١- رێگا بەهیچ کەسێك نادرێت لەناو فرۆکەدا بەبێ رێگە پێدان چەك، یان ماددەکانی توانای سووتانیان هەیە، یان هەر ماددەیەکی دیکە کە دەتواندرێ بۆ هەر کارێکی تێکدەرانە، یان توندوتیژی، یان هەڕەشە کردن بەکار بهێندرێت لە کاتی گەشتەکەدا هەڵگرێت.

٢- ئەگەر کاروبارەکە ئەوە بخوازێ کە چەك، یان هەر ماددەیەك دەتوانرێ بۆ کارێك لە کارەکانی تێکدەرانە، یان توندوتیژی، یان هەڕەشە کردن بەکار بێت بگوازرێتەوە، پێویستە خاوەنەکەی رادەستی نوێنەری کار پێ کەری ئاسمانی (وەبەرهێنەر) بکات بەر لە چوونی بۆ ناو فرۆکەکەو ئەو کەسەی ئەرکیەتی لە شوێنێکی فرۆکەکە دایبنێ، کە کەس لە نەفەرەکان نەتوانێ بیگاتێ، هەروەها پێویستە بیداتەوە بە خاوەنەکەی دوای بەکار هێنانی گەشتەکە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة السادسة والعشرون من اصل المشروع:

١- لايجوز لاي شخص على متن الطائرة ان يحمل بدون ترخيص سلاحاً او مواد قابلة للاشتعال او اية مواد اخرى يمكن استعمالها في اية عمل من اعمال التخريب او العنف او التهديد اثناء الرحلة.

٢- اذا ماتطلب امر نقل الاسلحة او اية مواد يمكن استعمالها في اية عمل من اعمال التخريب او العنف او التهديد اثناء الرحلة.

٣- يجب على حائزها تسليمها الى ممثل المشغل الجوي (المستثمر) قبل دخوله الطائرة والذي عليه وضعها في مكان بالطائرة لا يمكن وصول الركاب اليه كما عليه اعادته الى من سلمها بعد انتهاء الرحلة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی، هیچ تێبینیەکمان نییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو دکتۆر ناصح.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە صیاغە عەرەبیەکەی لە ئەوەلەن، من پێموایە پێویستی بە صیاغە کردنەوە هەیە، چونکە ئیشکالێك دروست دەبێت، دەڵێت (لایجوز لاي شخص على متن الطائرة ان یحمل بدون ترخیص سلاحاً او مواد قابلة للاشتعال)، ئەو (بدون ترخیص)ە بۆ سلاحیش و بۆ مەواد قابیلەش دەبێت، بۆیە من پێموایە بگۆڕدرێت چاکتر دەبێت (لایجوز لاي شخص على متن الطائرة ان یحمل سلاحاً غیر مرخصاً به او مواد قابلة)، ئەو وەختە موڕەخەصەکە تەنها بۆ سلاحەکە دێت، ئەگەرنا لەوێ ئیحتیماڵە وا تەفسیر بکرێت کە مەرەخەص لەوانەیە بۆ مەوادی قابیلە بۆ ئیشتیعالیش بێت، لەبەر ئەوە صیاغە عەرەبیەکەی بەم شێوەیە باشترە، لەگەڵ رێزو سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆرە شوکریە فەرموو.

بەڕێز د.شوکریە رسول ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی من پرسیارێکم هەیە لە لیژنەی یاسایی، ئایا ماددەی بیست و شەش کە گۆڕانی تیا کراوە خاڵی یەکەم کە رێگا بە هیچ کەسێك نادرێت لەناو فڕۆکە بەبێ رێگە پێدان چەك، یان ماددەکانی توانای سووتانیان هەیە دەچێت بۆ هەر کارێك، تەماشا دەکەین لە خاڵی سێیەمی ماددەی بیست و پێنجەمدا دووبارەیە لێرە، کە تۆ کەسەکەت پشکنی زانیت چەك و ماددەی سووتەمەنی پێ بوو رێگەی پێ نادرێت ئیتر بچێتە ناو فڕۆکەکەوە، کەواتە من وا هەست دەکەم، حەز دەکەم وەلامیشم بدەنەوە، لێکچوونێك هەیە لێرەدا، بۆیە من بە پێویستی دەزانم ئەم خاڵە لابرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پێمانوایە صیاغەکە باش هاتووە، لێرە باس باسی ئیجازەی چەك نییە، چەکی ڕێ پێدراو، یان ڕێ پێ نەدراو، باسی وەرگرتنی ئیزنە بۆ گواستنەوەی هەندێك مەواد، کە لەوانەیە پێویست بێت بگوازرێتەوە، یان مەوادی تڕە، وەکو لە برگەی دووش روون کراوەتەوە، هەروەها بە دووبارە بوونەوەی نازانین، چونکە حاڵەتی پێشەوە بەس باسی تەفتیشە، لێرە باسی هەڵگرتنە، ڕێگرتنە لە هەڵگرتن، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لێژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لەجێی خۆیەتی.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە ئەو ماددانە کە هاتووە، جارێکی تریش تەئکید دەکەینەوە ئەوە هەر لە خۆڕا نییە، ماددەی سێیەم ئەوە تەفتیشی سەر زەویە، ماددەی چوارەم بەپێی ئەو مەرجە مەرجی جەمعیەی تەیارە، کە چووە ناو تەیارە بەپێی ئەو ماددە دەتوانین بچین هیچ بکەین، جا بۆیە ئەو شتانە کە هاتوونە هەمووی دیسان تەئکید دەکەینەوە، ئەوە ستانداردە عیلاقەی لەوە نییە، ئەوە دەبێت بەقانون ئەو دەسەلاتانە بداتە موئەسەسە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و حەوتەم کە دەکاتە ماددەی بیست و پێنج:

دەزگا لە هەر فڕۆکەخانەیەك لە فڕۆکەخانەکانی هەرێم لیژنەیەکی ئاسایش پێك دەهێنێ بەپێی ئەو ڕێنماییانەی لە دەسەلاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراقەوە سەبارەت بەم مەبەستەوە دیاری دەکات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة السابعة والعشرون من اصل المشروع:

تشكل المؤسسة لجنة في كل مطار من مطارات الاقليم وفقا لما تحدده التعليمات الصادرة من سلطة الطيران المدني العراقي بهذا الخصوص.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن، دکتۆر نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم باشترە کەوا ئەو ماددەیە دروست کردنی لیژنەی ئەمنی، بەپێی نیزام بێت، نەك بەپێی قانون، بەڕاستی شتێکی جوان نییە، لەناو قانوندا باسی ئەو شتە بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە بەپێی مولحەقی حەفدەی تەیرانی مەدەنی، یەعنی بۆ حیمایە کردن، پێویستە ئەو لیژنەی ئاسایشە هەبێت، بەپێی ئەو رێنماییانەی دەسەڵاتی فرۆکەخانەی شارستانی هەیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

نێمە لەگەڵ دەقی ماددەکەین، سوپاس.

بەڕێز محمد قادڕ عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

نێمەش لەگەڵ دەقی ماددەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەروازەی چوارەم

حوکمە کۆتاییەکان

ماددەی بیست و هەشتەم کە دەکاتە ماددەی بیست و شەش:

لەنێوان دەزگاو دەسەلاتی فرۆکەخانەکانی شارستانی عێراق هەماهەنگی دەکرێ، لەوانەی پەیوەندی هەیە بە لایەنەکانی ئابووری و پەرەسەندنەوەو هەرشتێك پێویست بێت بۆ چاککردنی ئاستی بە جێهێنانی خزمەتگوزاریەکان لە فرۆکەخانەکانی عێراقدا.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الرابع

احكام ختامية

المادة الثامنة والعشرون من اصل المشروع:

يتم التنسيق بين المؤسسة وسلطة المطارات المدنية العراقية فيما يتعلق بتنظيم الجوانب الاقتصادية والتطويرية وكل ماهو ضروري لتحسين مستوى اداء الخدمات في المطارات العراقية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ماددەکەین لە جێی خۆی هاتووە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن، کاك محەمەد فەرەج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەناو ئەو بابەتانەی پێشوودا زۆر باسی تەنسیقیمان کردووە، زۆر زیادە پێویست ناکات، من پێمواپە زیادە لێرە، من پێمواپە لێرە شتێکی تر دروست بکرێت، باسی عقوبات و ئیجرائاتی قانونی، ئایا کە موخالەفاتی ناو ئەو مەتارە بێت، یەعنی نابێت شتێك دیار بێت، مەسەلەن فلان جۆرە هەڵوێست عقوبەکەی چیە؟ لە هەموو یاسای تەیەراندا هەیە، مادام ئێمەش باسی مەتار دەکەین لەسەر زەوری کۆمەلێك موخالەفات دروست دەبێت، دەبێت یاسایەك تایبەت بێت بەمە، راستە یاسای عقوباتی عێراقی هەیە، بەڵام کە ئێمە یاسای دادەنێین بۆ جێگایەك دەبێت (ما حولە) (مایتعلق بە) لەناو ئەوە جێگەی ببێتەوە، لەبەر ئەوە پێمواپە دەبێت ماددەیەك زیاد بکەین، کە پەیوەندی بە عقوبات و ئیجرائاتەوە هەبێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی یاسایی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لێرە جاری یەکەم باسی (سلطة المطارات المدنیة العراقیة) دەکرێت، پێشتر باسی سوڵتەی تەیرانی مەدەنی کراوە، مەتارات جیاوازە، ئەو سوڵتەیەی لە عێراقیش تەواجوهی دەکات بەرەو ئەوە دەڕوات، ئێستاش دروست کراوە، جاری یەکەمە باسی تەنسیق دەکرێت لەگەڵ مەتارات، مەتاراتی تری عێراقی، بۆیە پێمواپە لەجێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی، بەنیسبەت موخالەفات قانونی عقوباتی عێراقی هەمووی حەل کردووە، کۆتایی پێهێناوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و نۆیەم دەکاتە ماددەی بیست و حەوت:

ڕێگا نادرێت بەهیچ کەسێکی سروشتی، یان مەعنەوی، هیچ چالاکیەک لە چالاکیەکانی خزمەتگوزاریەکانی سەر زەوی ئەنجام بدات، بەر لە بەدەستهێنانی ڕێپێدانی داواکراوو باوەڕنامەی کار گوزاری گونجاو بۆ ئەنجامدانی ئەو چالاکیانە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة التاسعة والعشرون من اصل المشروع:

لايجوز لاي شخص طبيعي او معنوي ممارسة اي نشاط من انشطة الخدمات الارضية قبل الحصول على ترخيص المطلوب وشهادة المزاولة المناسبين لممارسة تلك الانشطة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ دەقی ماددەکەینە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان، کێ دەیەوێت قسە بکات لەسەر ئەو ماددەیە، دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە لێرە نوقصانیەک هەیە، دەبێت ئیزافە بکرێت (لا یجوز لاي شخص طبيعي او معنوي ممارسة اي نشاط من انشطة الخدمات الارضية في مطارات الاقليم قبل الحصول على ترخيص المطلوب وشهادة المزاولة المناسبين.....)، (في مطارات الاقليم) دەبێت ئیزافە بکرێت لە دوای (انشطة الخدمات الارضية)، لەگەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی لەو یاسایەدا هاتبێت باسی مەتاراتە، بەڵام ئەگەر بنووسرێت زیانی نییە، مەبەست ئەوەیە لەسەر ئەرزی مەتارەکان نابێ هیچ چالاکیەك بکرێت بەبێ ئاگاداری، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی پێی ناوێت ئیزافە بکرێت، لەبەر ئەوەی لە پێناسەی ئەسڵی هاتووە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

باش هاتووە، بەڵام ئەگەر ئیزافەش بکرێت هیچ زەرەرێکی نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئێستا لیژنەی یاسایی لەگەڵ ئەوەن کە ئیزافە بکرێت، جەنابی وەزیرو لیژنەی هاوبەش پێیوایە ماددەکە لەجێی خۆیەتی و وەکو خۆی بمێنێت، نوقتەی نیزام کاك تارق فەرموو.

بەڕێز طارق محمد سعید جامباز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

چەند جارێك باس دەکەیت لیژنەی قانونی و لیژنەی هاوبەش، یەك لیژنەیە، یەك تەقریریان هەیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکایە لێرە کە دانیشتوون، لیژنەی یاسایی مەشروعەکە دەخوێنێتەوە، کاك رەشاد رەئی لیژنەی هاوبەش دەخوێنێت، کاك رەشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی تێبینی دەکرێت، ئێمە دوو نەوعە بۆچوون هەیە لێرە، یەك/ لە لیژنەکان بڕیاری خۆیان دەدەن موافەقەت دەکەن، لێرەش حەقی شەخصی بەکار دێت، ببوورن لە کۆبوونەوەی لیژنەکان وەکو لیژنە بڕیار دەدەن، بەڵام لێرە هەر کەس حەقی شەخصی خۆی بەکار دەهێنێت، ئەوەیە مەسەلەکە، ئێستا لە زۆر جێ بڕیارەکە نەوعێکی تر، ئەوەی لە لیژنە تەوقیعی کرد بێت لەسەر ئەوەیە، لێرەش موناقەشەی تر دەکات، حەقێکی مەشروعی خۆیەتی، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێنج ماددەی ئیزافەمان هەیە بۆ پێشنیار.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ماددەی تریان ئیزافە کردووە، لیژنەی هاوبەش، تکایە یەك، یەك بخوێنەوە لە پرۆژەکەی حکومەتدا نییە، تکا لە بەڕێز وەزیری هەرێم و خەبیرەکان دەکەین گوێداری ئەو ماددانە بن، کە لیژنەی هاوبەش ئیزافەیان کردووە، چونکە رەئیتان لێ وەردەگرین، بۆ ئەوەی پاشان پەرلەمانتاران رەئیان بدەن، زۆر سوپاس، فەرموو کەرەم بکەن بۆ خوێندنەوەی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثامنة والعشرون:

يلغى قانون مطار اربيل المدني المرقم (٢٠) لسنة ٢٠٠٣ الصادر عن المجلس الوطني لكوردستان _ العراق.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

کاك رەشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ئەو ماددەیەنە، چونکە ئەو پرۆژەیە دەرچووە دەبێت ئیلغا بکرێت، پرۆژی یاسای مونەسەسە هەمووان دەگرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش هەر بە هەمان شێوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان کەس هەیە لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات، دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە ئەو ماددەیە ئیزافە بکرێت دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة التاسعة والعشرون:

اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

ئێمە پێمانوایە (على الوزير)، واتا وەزیر مولزەم بێت بە دانانی تەعلیماتەکان، هەرچەندە ئەو بەڕێزانەی ئامادە بووینە پێیان وایە ئەو تەعلیماتە مافی موئەسەسە بێت، ئەوان پێشنیاریان وایە (للمؤسسة اصدار التعليمات)، بەڵام تا ئێستا ئەوەی موتەبەعە لە پەرلەمانی کوردستان یاسایەکان لە پەرلەمانی کوردستان دەردەچن ئەنزیمە لە ئەنجومەنی وەزیران، تەعلیمات لە وەزارەتە، تا ئێستا رێگامان نەداوە بە موئەسەسات کە مافی تەعلیماتی تایبەتی خۆیان هەبێت، ئەو تەعلیماتانە ئامادە دەکەن، دەچێتە بەردەمی وەزیرو وەزیر ئیمزا دەکات، ئەوە هیچ ئیشکالێکی تێدا نییە، بەڵام خصوصیەتی ئەو موئەسەسەیە، ئەگەر جەنابی وەزیر ڕوون کردنەوەی لەسەر هەبێت، دەتوانێت ڕوونی بکاتەوە، دوا بڕیاریش بۆ ئەندامانی پەرلەمانە، ئایا وەزیر بۆی هەیە تەعلیمات دەربکات؟ یان موئەسەسە بۆی هەیە؟

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

موئەسەسە لەبەر ئەوەی لە هەموو کارو چالاکیەکانی دەگەڕێتەوە وەزارەت، پێم باشە وەزیر دەری بکاتن، هەروەکو یاسایەکانی دیکە، هەر پرۆژە یاسایەك کە دەردەچێت دەڵێت (على الوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امين/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خۆ ئەگەر تەبیعی چەند ئیمکانیات زۆر ڕێی نەچێت و سیادەی عام تاکو ئێستا هەروا بووە، وەکو بەڕێزانیش فەرموویان، بڵێین تەعلیمات وەزارەت دەریدەکات، ئەگەر ئەو خصوصیاتە ئەگەر ڕێی دەچێت

لەباری قانونی، من ئەو داوایە دەکەم ئەگەر ڕێی تێ دەچێت، ئەوە خراپ نییە، موئەسەسە بۆی هەبێت بۆ کار ئاسانی و جێ بەجێ کردنی ئەو یاسایە، کە یاسایەکە لە ئەساس هی ئەوانە، موئەسەسە شەخصیەتی مەعنەوی خۆیان هەیە، ئەگەر ڕێی تێ دەچێت تەعلیمات بۆیان هەبێت بۆ کار ئاسانی جێ بەجێ کردنی یاسایەکە تەعلیمات دەربکەن، ئەگەرنا وەزارەت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان دەربارەی ڕەئی حکومەت تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ڕەئی خۆمان گوت، گوتمان بەشێوەیەك تاکو ئێستا موتەبەع بووە وەزارەت تەعلیمات دەردەکات، ئەگەر خصوصیەتی ئەو موئەسەسەیە ڕەچاو دەکرێت، ڕەئی حکومەت پەسند دەکرێت، ئەندامانی پشتگیری لێ دەکەن، دەکرێت جێی لێرە بۆ بکەینەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێز، ئەو نوقتەیە تازەیە، کێ دەیەوێت قسەی لەسەر بکات دەستی بەرز بکاتەوە؟ دکتۆر نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تالەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لە مادەی شەش بڕگەی دوو، ئەو دەسەلاتەمان بە موئەسەسەیە داوە، کەوا تەعلیماتی تایبەتی دەربهێنێت بۆشتان دەخوێنمەوە (٢- تحدد المهام والصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة اولا اعلاه التعليمات يصدرها مجلس ادارة المؤسسة)، کەواتە ئێمە دەسەلاتمان بەو موئەسەسەیە داوە، کەوا ئەو تەعلیماتە دەربهێنێت، پێویست ناکات بگەڕێینەوە بۆ وەزارەت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونم هەیە، ئەو مادەیە زیادە، چونکە ئەوەی دکتۆر نوری خوێندیەوە، ئەوە دروستە، ئەوە هاتووە لەوێ پێویست ناکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك خەلیل فەرموو.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەئیدی پێشنیاری جەنابی وەزیر دەکەم، هیچ مانیعاتیش نییە، تۆ ئەو سەلاحیاتە بدەیە موئەسەسە، کارێکی ئیختیصاصیە، شەخصیەتی خۆی هەیە، ئەو دەزانێت، ئەوە شتێکی موخالەفەی قانون نابینم، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك کەریم بەحری فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە رووی یاساییەوە تەدەروج دەستوور، قانون، ئەنزیمە، دوایێ تەعلیمات، دوایێ قەرار، ئەوە بەپێی قوەی قانونی، لێرەدا تەعلیماتی عامە مەکتەبی تێدایە، قوتابخانەی سەرەتایی دەتوانێت تەعلیماتی عامە دەربکات، بەلأم لێرەدا مەبەست لە تەعلیماتی خاصە (لتسهیل تنفیذ احکام هذا القانون)، لێرە ئەوە سەلاحیەتی وەزارەتە، لە سەلاحیەتی موئەسەسە نییە، من پێموایە هەلەیەکمان کردووە، ئێمە سەلاحیاتی دەرکردنی ئەنزیمەمان داوەتە موئەسەسە کە ناکرێت، سەلاحیەتی ئەنزیمە لە سەلاحیەتی ئەنجومەنی وەزیرانە، هی وەزارەتیش نییە، بۆیە لێرەدا پێموایە تەعلیمات هی وەزارەتە (لتسهیل تنفیذ احکام هذا القانون)، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، شێخ فەتاح فەرموو.

بەڕێز فتاح عبدالله نەقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە حەقە ئەوە لە دەسەلأتی وەزیردا بێت، چونکە وەکو کاك کەریم گوتی دەسەلأتی وەزارەتە، بەلأم کە وەزارەت بوو، دەبێت وەزیر ئەو کارەی بکات، ئەمرەکە لەلای ئەو بێت، لەگەڵ رێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك عومەر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هاوڕام لەگەڵ رەئیەکەی کاك کەریم، ئەگەر بە تەسەلسولی ئەهمیەت و گرنگی یاسایەکان ئەنزیمەو تەعلیمات و نیزامی داخلی بێینە خوارێ، هەروەکو موتەبەعی وەزارەتەکانی دیکە کردوومانە، ئەوەی کە لەگەڵ وەزارەتەکانی دیکە کردوومانە بۆتە عورف، مادام بۆتە عورفێکی قانونی، کە ئێمە هەموومان داناوە، بۆتە شەرت مەعروفی عورفەن وەك لە قانوندا دەڵێتن شەرتەن، بۆتە شەرتی ئەساسی لە یاساکاندا، لەبەر

ئەوەی لە ماددەی شەشدا ئێمە سەلاحیەتی نیزامی داخلیمان داوەتە دەستی رەئیسی موئەسەسە، بەس تەعلیماتی تەسهیلی تەنفیزی ئەم قانونە دەچێتە سەلاحیاتی جەنابی وەزیرەوە، زۆر سوپاس، من پێموایە وا بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك ئیحسان فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەکو مومکینە هەمیشە راستە، بەس ئەو دەسەلاتە بە وەزیر داوە، دەڵێم لە پێناسەکە دەڵێت (مؤسسة سلطة المطارات المدنية لاقليم كوردستان – العراق)، کەواتە موئەسەسە سولتەیە، ئیشەکە ئیشی ئەو موئەسەسەیە، موئەسەسە خۆی دەزانێتن چی پێویستە، چۆن دەتوانێت ئیشەکە بە ئاسانتر لێ بکرێت، لەبەر ئەوە ئەگەر بە تەسەوری من وا بێت (على الوزير بناءاً على اقتراح من المؤسسة)، یەعنی تەعلیماتەکە دەبێت موقتەرەحی موئەسەسە بێت، هەر بەناوی موئەسەسە بێت باشترە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەم ئاخیر صیاغەیان بخوێننەوە، بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی لە ماددەی شەش هاتووە باسی نیزامە، لێرە باس باسی تەعلیماتە، بۆیە دەکرێت لێرەش هەبێت، لەبەر ئەوەی کۆمەڵێك ئیتیفاقیاتی دەولی هەیە، کۆمەڵێك تەعلیمات هەیە دەولیەو گشتیە، ماوە ماوەش پەیدا دەبێت، تەعلیماتی نوێ تەعمیم دەکرێت بۆ هەموو مەتاراتی دەولی، من وەکو پرسیارم لەو بەڕێزانە کردووە، لەوانەیە ژمارەیەکی یەکجار زۆر تەعلیماتیان هەبێت، بۆیە داوایان کردووە، کە ئەوان بەخۆیانەوە ئەو مافەیان هەبێت، بەڵام ئێمە لە رووی قانونییەوە تا ئێستا بە ئیشکالی دەزانین، بۆیە هەر ئەو رەئیەمان پێ باشترە کە بڵێین (للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

دووبارە بیخوێنەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا بەو صیغەی نیهائی دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثلاثون:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ ماددەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان کێ قسەی لەسەر ئەو ماددەیە دەکات، کەس نییە، ئێستا ماددەکە پێشنیار کراوە وەکو خۆی دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الحادية والثلاثون:

لايعمل بأي نص قانوني او قرار يتعارض مع احكام هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان، کێ دەیەوێت قسە لەسەر ئەو ماددەیە بکات، تەنیا یەك کەس هەیە، کاك جەمال فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ايليا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوێنێ بە نووسراو پێشنیارێك ئاراستەی جەنابتانم کرد.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکایە ئەوە لێرە نییە، ئەمە مەتارە، قانونێکی بۆ دادەنێین، ئەوانی تر لە مەجالی تردا، ئەوە دەکرێتن، جێی لێرە نابێتەوە، بەڕێزان، ئەم بەڕێزە مەشروعێکی تەقدیم کردووە دەیەوێت ئەوانەی مولکیان بەر ئەوێ دەکەوێت، تەعویز بکرێنەوە، حەقێکی شەرعی خۆیانە، بەپێی یاسا، لە ماددەکانی پێشتر باس کرا، لەماددەی بیست و چوار، بۆیە ئێستا ئەوەی کە جەنابت مەشروعێکی دوورو درێژی تەقدیم کردووە، ئەوە لە شوێنێکی تر باس دەکرێت، ئێستا ماددەکە وەکو خۆی دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية والثلاثون:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار دەکەم بکرێتە (ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان))، بۆ ئەوەی زۆری نەخایەنێت، هەتا ئیصدار دەکرێت و نەشر دەکرێت، با ئیصدار بکرێت و ئیشی پێ بکرێت، دواییّ نەشر بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

کێ دەیەوێت قسە لەسەر ئەو ماددەیە بکات، دەستی بەرز بکاتەوە؟ کاك کەریم فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ئەوە داین، مەسەلەی نەشری تەنفیز لە تاریخی نەشری لە وەقائیعی کوردستان، یان لە جەریدەی رەسمی ئەوە ئەسڵە، بەڵام ئیستیسنا زۆر جاران لە تاریخی صدورەوەیە، تکایە با تاریخی صدور نەکەینە ئەسڵ، ئەسڵەکە ببێتە ئیستیسنا، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش پشتگیری ڕەئیەکەی کاك کەریم دەکەم، ئەم یاسایە سیفەتێکی ئیستعجالی نییە، بەخۆی چەند مانگێك لە پەرلەمان وەکو پرۆژە ماوەتەوەو هەتا بلأویش دەکرێتەوە لە وەقائیعی کوردستان هیچی نوێ پەیدا نابێت، بۆیە ئەو قاعیدەیە تێك نەدەین تاریخی نەشری لە وەقائیعی کوردستان، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە زۆر پرۆژە یاسا کراوەو ئەهمیەتیشی بە ڕوبعی ئەو مەشروعە نەبووە، لەبەر ئەوە ئێستا ئەو بەڕێزانەی لەناو هۆلی پەرلەمان ئاگادارن، ڕۆژانە هاوولأتی تووشی هەزار کێشە دەبن لە مەتار، من پێشنیار دەکەم بەزووترین کات ئەو قانونە جێ بەجێ بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا ماددەکە وەکو پێشنیار کراوە لە لایەن لیژنەی هاوبەشەوە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ئەسباب موجیبە تکایە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە

پرۆژەی ئەم یاسایە پێشنیار کراوە، لە چوارچێوەی ئامانجەکانی سیاسی و ئابووری هەرێمدا دێت، کە بایەخ تەواو بە چالاکیەکانی ئابووری و خزمەتگوزاری دەدات، لەسەر بنچینەکانی بازرگانی و ڕێگە خۆش کردن لە قۆناغی ئایندەدا، بۆ کەرتی تایبەت، بۆ وەبەرهێنان لە خزمەتگوزاریەکانی فرۆکەخانەکان، دوای دانانی یاساکان و میکانیزمی پەیوەست بە مسۆگەر کردنی دابین کردنی شارەزایەتی هونەری و توانای دارایی پێویست بۆ ئەم مەبەستە، لە پێناو دابینکردنی ماوەی گەنجاو بۆ گەشەسەندن و پەرەسەندنی فرۆکەخانەکانی هەرێمی کورستان بەجۆرێك لەگەڵ ئەو پەرەسەندنانەی لە مەیدانەکانی گواستنەوەی ئاسمانی و ئاستی زانستی بگونجێت، ئەم یاسایە دەرکرا.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الاسباب الموجبة

يأتي مشروع القانون المقترح في اطار التوجهات السياسية والاقتصادية للاقليم التي تركز على تشغيل النشاطات الاقتصادية والخدمية على اسس تجارية واتاحة المجال في المرحلة اللاحقة للقطاع الخاص للاستثمار في خدمات المطارات، بعد ان يتم وضع التشريعات والاليات المتعلقة بضمان توفير الخبرة الفنية والمقدرة المالية اللازمة لذلك، وبغية توفير الفرص المناسبة لنمو تطور مطارات اقليم كوردستان بما ينسجم مع التطور الحاصل في مجالات النقل الجوي على المستوى العالمي، شرع هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ دەقەکە داین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان لەسەر ئەسبابی موجیبە کێ دەیەوێت قسە بکات، دەستی بەرز بکاتەوە؟ نازناز خان فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێشنیار دەکەم ئەم ئەسباب موجیبە بگۆڕدرێت بەم صیاغەی کە دەخوێنمەوە:

ئەم پرۆژە یاسایە بۆ دەزگای فرۆکەخانەکانی شارستانی هەرێمی کوردستان دانراوە بەمەبەستی رێکخستنی کاروباری پەرەپێدانی دەزگا لە چوارچێوەی ئامانجی سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتی، کە بایەخی تەواو بە چالاکی ئابووری و خزمەتگوزاری پێشکەش بە کۆمەڵگا دەکات، لەسەر بنەمای گەشەی بازرگانی و پەرەپێدانی کۆمەڵگەی مەدەنی و ئاسانکاری بۆ پەیوەندی هەرێم لەگەڵ جیهانی دەرەوە، خزمەتگوزاریەکانی فرۆکەخانەکان دابین کردنی ئاسایش لە فرۆکەخانەکان بۆ سەلامەتی هاوولاتیان، ئینجا لە دواییدا دوای داناني یاساکان و میکانیزمی پەیوەست بە مسۆگەر کردنی دابین کردنی شارەزایەتی هونەری و توانای دارایی پێویست بۆ ئەم مەبەستە، لە پێناو دابینکردنی ماوەی گەنجاو بۆ گەشەسەندن و پەرەسەندنی فرۆکەخانەکانی هەرێمی کورستان بەجۆرێك لەگەڵ ئەو پەرەسەندنانەی لە مەیدانەکانی گواستنەوەی ئاسمانی و ئاستی زانستی بگونجێت، ئەم یاسایە دەرکرا.

مەبەستم ئەوە بوو بەڕاستی ئێمە تەنها کە کەسێک ئەسباب موجیبەی ئەم موئەسەسەیە دەخوێنێتەوە وا تێدەگات تەنها بە مەبەستی پەرەپێدانی بازرگانی و ئیقتیصادی و سیاسییە، دەبێت ئێمە دائیمەن مەسەلەی مرۆڤمان لەبەرچاو بێت، خزمەتگوزاری کۆمەڵگا بە دائیمی لەبەرچاومان بێت، ئەوەش بەشێکە لە پەرەپێدانی کۆمەڵایەتی و دروست کردنی کۆمەڵگەی مەدەنی، بۆیە ئەم نوقتەیە پێویستە لەوێدا بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك خەلیل فەرموو.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەئیدی بۆچوونی نازناز خان دەکەم لە سەرەتاش بە عەرەبی نابێت بڵێت (یأتی مشروع القانون المقترح)، چونکە لێرە ئێستا ئێمە دەنگی بۆ دەدەین، ئەسباب موجیبە نابێت بڵێی مەشروعی قانونی، هەر بڵێ (في اطار التوجهات)، یەعنی بەوە دەستپێکە کە نابێت بەوە بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر دلێر فەرموو.

بەڕێز د.دلێر اسماعیل حقی شاویس:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی هۆکاری دەرکردنی ئەم یاسایە لەگەڵ ئەو دەقەی لێرە دەرچووە یەك ناگرێتەوە، چونکە یەکێك لەو خاڵە گرنگانەی ئێمە لە دەقی یاسایەکە گرنگیمان پێداوە، هەموو مولکایەتی دامودەزگاکانی فرۆکەخانەکانمان خستۆتە دوو مولکایەتی ئەو دەزگایە، لەبەر ئەوە لێرە کەرتی تایبەت رۆڵی نییە، باس کردنی کەرتی تایبەت لێرە لەگەڵ نامانج و مەبەستی دەرکردنی یاسایەکە ناگونجێت، بۆیە من پشتگیری لە پێشنیازەکەی دکتۆرە نازناز دەکەم، هیوادارم پەسند بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیەکەی کاك خەلیل لە سەرەتا زۆر لە جێی خۆی بوو، ئەوە چارەسەری بکەین و داواکارم رێگامان پێ بدەن لەکاتێکی دیکە دایبڕێژینەوە، سوود لەو پێشنیارەی نازناز خانیش بکەین و بەشێوەیەکی باشتر، ئەندامان رێگامان پێ بدەن دوای دەنگدانەکە وەکو خۆمان دایبڕێژینەوە بەشێوەیەکی باشتر، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونمان هەیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکایە ئەگەر نازناز خان صیاغەکە بنێرێت بۆ دەست لێژنەی یاسایی، با ئێستا لێرە چاکی بکەن و بیرێنینەوە، نەك پاشان تەصویت بکەین و بچن صیاغەی بکەن، فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وابزانم زۆرینە لەگەڵ ئەو چاکسازی کردنە لەوەی و برادەرانی لێژنەی یاساییش قبولیانە، ئێمەش قبولمانە، ئەوان با خۆیان دابڕێژنەوە بە صیاغەیەکی قانونی لەسەر ئەو ئەساسەی کە ئێمە زیادمان کردووە، بۆیە با ئێستا دەنگ بدەین و ئەوان دوایێ لە دوایدا صیاغەکەی دابڕێژنەوە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئێستا ئەو پێشنیازەی نازناز خان کە کردی دەیخەینە دەنگدانەوە، ئەگەر پەرلەمانی کوردستان پێی پەسندە ئەسباب موجیبە بدرێتە لێژنەی یاسایی بەپێی یاسا رێکی بخەنەوەو دایبڕێژن و تەرجومەش بکرێت و دابنرێت، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، یەك کەس لەگەڵدا نییە، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، ئێستا بەڕێزان، هەندێك ماددە ئیزافە کران و هەندێکیش ئیلغا کران، تەسەلسولەکان دەگۆڕدرێت، لێژنەی یاسایی لەگەڵ لێژنەی هاوبەش رێکی دەخەنەوەو دروستی دەکەن، ئێستا گشت ماددەکانی ناو مەشروعەکە لەگەڵ ئەسباب موجیبەکە بەو شێوەیەی کە پێشنیار کرا دەیخەینە دەنگدانە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، هیوادارین کە کارێکی سەرکەوتوو بوو، دەستتان خۆش بێت، جەنابی وەزیر قسەی هەیە، فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم خۆشە بەناوی ئەنجومەنی وەزیران، بەڕێز وەزیری گواستنەوەو هەردوو ئەو بەڕێزانەی کە لێرە دانیشتوون، بەڕاستی سوپاسی زۆر و بێ پایان بۆ سەرۆکایەتی پەرلەمان و لێژنەی یاسایی و لێژنەی گواستنەوەو هەموو ئەو لێژنانەی کە پەیوەندیان هەبوو بەو پرۆژە، بەتایبەتی ئەو کۆبوونەوەی دوێنێ بەڕاستی تەسهیلات و کار ئاسانیەکی یەکجار زۆر کرا، زۆر سوپاسیش تەبیعی یەکە یەکەی ئەندامانی پەرلەمان کە بە موداخەلەی باشیان پرۆژەکەیان دەولەمەند کرد، پیرۆزبایی لێرەوە لە خەڵکی کوردستان

دەکەین، کە ئەوە بەڕاستی وەکو دەستکەوتێك بۆ کار ئاسانی و خزمەت کردنی خەڵکی کوردستان بێت و جارێکی تریش زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس بۆ ئێوەش بەخێر بێن، مەشروعەکە تەواو بوو، کۆتایی بە دانیشتنەکەمان دەهێنین، موەفەق بن، خوا ئاگادارتان بێت، سوپاس.

عونی کمال بزاز
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان – عێراق بەوەکالەت

محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی)
جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان – عێراق